

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**BATI TRAKYA AZINLIK OKULLARI EĞİTİM DURUMLARI VE
YASAL ÇERÇEVENİN İNCELENMESİ**

Aslı TSAOUS

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Engin KARAHAN

Eskişehir, 2021

ESKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜŐÜ
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Aslı TSAOUS tarafından hazırlanan **Batı Trakya Azınlık Okulları Eğitim Durumları ve Yasal Çerçevenin İncelenmesi** başlıklı bu tez, **24/06/2021** tarihinde *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği*'nin ilgili maddeleri uyarınca yapılan **Tez Savunma Sınavı** sonucunda **başarılı** bulunarak, jürimiz tarafından seçiniz ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

<u>Görevi</u>	<u>Unvanı Adı SOYADI</u>	<u>İmza</u>
Jüri Başkanı :	Unvan Ad SOYAD
Danışman :	Unvan Ad SOYAD
Üye :	Unvan Ad SOYAD
Üye :	Unvan Ad SOYAD
Üye :	Unvan Ad SOYAD

Prof.Dr. M. Zafer BALBAĞ
Enstitü Müdürü

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Batı Trakya Azınlık Okulları Eğitim Durumları ve Yasal Çerçevenin İncelenmesi başlıklı tezin bizzat tarafımca hazırlanan, özgün bir çalışma olduğunu; bu çalışmanın tüm aşamalarında (hazırlık, veri toplama, analiz, bilgilerin sunumu ve raporlaştırma vb.) bilimsel etik ilke ve kurallara uygun olarak hareket ettiğimi; bu çalışma kapsamında elde edilmeyen tüm veri, bilgi vb. için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara çalışmanın kaynakçasında yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan “Bilimsel İntihal Tespit Programı”yla tarandığını ve hiçbir “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, herhangi bir biçimde bu çalışmamla ilgili yukarıdaki beyanıma aykırı bir durumun saptanması halinde, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçların sorumluluğunu kabul ettiğimi bildiririm.

30/07/2021

Aslı TSAOUS

Teşekkür

Öncelikle eğitim sürecime katkıları bulunan tüm hocalarıma, yüksek lisans tezimin her aşamasında adım adım bana yardımcı olan, akademik desteğini, zamanını, bilgisini benden esirgemeyen, sabırla ve titizlikle bu çalışmanın tamamlanmasında bana rehberlik eden değerli hocam, tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Engin KARAHAN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca çok değerli jüri üyeleri Dr. Öğr. Üyesi Derya ATİK KARA ve Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Oğuz AKÇAY hocalarıma çok teşekkür ederim.

Tez yazım sürecinde bana destek olan, yardımlarını esirgemeyen herkese ve beni her fırsatta destekleyen, motive eden, desteklerini her zaman arkamda hissettiğim, çok değerli ailem ve dostlarıma teşekkür ederim. Hayatımın her anında yanımda olan, bu günlere gelmemi ve her türlü desteği sağlayan, hiçbir özveriden kaçınmayan çok kıymetli annem ve babama, bana her zaman güvendikleri ve destek oldukları için sonsuz teşekkür ederim.

Aslı TSAOUS

İçindekiler

Teşekkür.....	i
İçindekiler	ii
Tablolar Listesi	v
Özet	1
Abstract	4
BİRİNCİ BÖLÜM	7
1. Giriş.....	7
1.1. Problem Durumu	7
1.2. Araştırmanın Amacı	9
1.3. Araştırmanın Önemi	9
1.4. Varsayımlar/Sayıtlar.....	11
1.5. Sınırlılıklar.....	11
1.6. Tanımlar	11
1.7. Kısaltmalar	11
İKİNCİ BÖLÜM	13
2. Kavramsal/Kuramsal Çerçeve.....	13
2.1. Azınlık Eğitimi	13
2.2. Batı Trakya ve Eğitim	14
2.3. Batı Trakya Müslüman Azınlığın Tarihsel Gelişimi	17
2.4. Batı Trakya Müslüman Azınlığın Eğitimi	18
2.4.1. Okul öncesi eğitim.....	21
2.4.2. İlköğretim	22
2.4.3. Ortaöğretim.....	23
2.4.3.1. Celal Bayar Lisesi	23
2.4.3.2. İskeçe Muzaffer Salihoğlu Özel Lisesi	24
2.4.3.3. Medreseler	25
2.4.4. Yükseköğretim.....	26
2.4.4.1. Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA).....	27
2.4.5. Eğitim programı	29
2.4.6. Kitaplar	29
2.4.7. Öğretmenler	30
2.5. Müslüman Çocukların Eğitim Programı	32
2.6. Batı Trakya Müslüman Azınlığın Eğitimini İlgilendiren Yasal Çerçeve.....	35

2.7. Batı Trakya Müslüman Azınlığın Eğitimi ile İlgili Araştırmalar.....	36
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	39
3. Yöntem.....	39
3.1. Araştırma Deseni.....	39
3.2. Çalışma Grubu.....	40
3.3. Veri Toplama Araçları.....	41
3.3.1. Yarı yapılandırılmış görüşme.....	42
3.3.2. Doküman analizi.....	42
3.3.3. Araştırmacının rolü.....	43
3.4. Verilerin Toplanması.....	43
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	43
3.6. Geçerlik/Güvenirlilik.....	44
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	45
4. Bulgular.....	45
4.1. Öğretmen ve Öğrenci Görüşme Analizi Sonucu Elde Edilen Bulgular.....	45
4.1.1. Eğitim ile ilgili sorunlar temasına ilişkin bulgular.....	46
4.1.1.1. Müslüman Azınlıklara ait anaokullarının bulunmaması.....	47
4.1.1.2. Öğretmen kaynaklı sorunlar.....	47
4.1.1.3. Azınlık ilkokulları sorunları.....	51
4.1.1.4. Eğitimde bulunan sorunlar.....	55
4.1.2. Eğitim politikaları temasına ilişkin bulgular.....	55
4.1.2.1. Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştirecek kurum eksikliği.....	55
4.1.2.2. Eğitimi ilgilendiren Devlet düzeyinde kararlar.....	56
4.1.3. Eğitim dili temasına ilişkin bulgular.....	57
4.1.3.1. İki dilli eğitim.....	57
4.1.3.2. Azınlık mensupları için Yunanca bilmenin önemi.....	58
4.1.3.3. Yunanca eğitim.....	59
4.1.3.4. Türkçe eğitimin eksikliği.....	59
4.1.3.5. Dil öğretimi ile ilgili sorunlar.....	60
4.1.4. Öğretim ile ilgili süreçler temasına ilişkin bulgular.....	61
4.1.4.1. Azınlık ilkokullarında okutulan program.....	61
4.1.4.2. Ders kitapları.....	62
4.1.4.2. Materyal eksikliği ve teknolojik materyal kullanımı.....	62
4.1.5. Aile ve toplum temasına ilişkin bulgular.....	63
4.1.5.1 Ailenin eğitim üzerindeki etkisi.....	63

4.1.5.2. Toplumun eğitimi desteklemesi	64
4.1.6. Öğrenci temasına ilişkin bulgular	64
4.1.6.1. Öğrenci adaptasyonu ve öğrenci tutumları	65
4.1.6.2. Çoğunluk ilkokuluna giden müslüman Azınlık öğrencileri	65
4.1.6.3. Özgüven sorunu ve eğitimde özgüvenin önemi	66
4.1.7. Kırsal kesimde eğitim temasına ilişkin bulgular.....	67
4.1.7.1. Köy ilkokullarında bulunan sorunlar	67
4.1.7.2. Şehirde bulunan Azınlık ilkokullarının köy ilkokullarından farkı.....	67
4.2. Doküman İncelemesi Sonucu Elde Edilen Bulgular	68
4.2.1. Azınlık eğitimi temasına ilişkin bulgular.....	68
4.2.1.1. Öğretmen eğitimi	68
4.2.1.2. Yükseköğretim	69
4.2.1.3. Öğretmen yetiştiren kurum	70
4.2.1.4. Eğitim kalitesi	71
4.2.1.5. Eğitimi etkileyen kararlar.....	71
4.2.1.6. Aile ve eğitim.....	73
4.2.2. Azınlık okulları temasına ilişkin bulgular	74
4.2.2.1. Ortaöğretimde bulunan problemler	74
4.2.2.2. Azınlık anaokulları.....	75
4.2.2.3. İlkokulların kitap sorunu	76
4.2.2.4. Azınlık ilkokulları	77
4.2.2.5. İlkokulların kapatılması	78
4.2.2.6. İki dilli eğitim.....	79
BEŞİNCİ BÖLÜM	81
5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler	81
5.1. Sonuç ve Tartışma	81
5.3. Öneriler.....	87
5.3.1. Araştırmacılara Öneriler	87
5.3.2. Karar Alıcılara Öneriler	88
5.3.3. Azınlık Mensuplarına Öneriler	88
KAYNAKÇA	89
EKLER	98
ÖZGEÇMİŞ.....	114

Tablolar Listesi

Tablo Numarası	Başlık	Sayfa Numarası
3.2	Çalışma Grubu Değişkenleri	41
4.1	Öğretmen ve Öğrenci Görüşme Analizi Sonucu Oluşan Tema ve Kategoriler	46
4.2	Doküman İncelemesi Sonucu Oluşan Tema ve Kategoriler	68

Özet

Batı Trakya Azınlık Okulları Eğitim Durumları ve Yasal Çerçevenin İncelenmesi

Aslı TSAOUS

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Engin KARAHAN

2021

Amaç: Bu çalışmada Batı Trakya Müslüman Azınlığa uygulanan eğitim sistemi, yaşanan problemlerin belirlenmesi, Azınlık ilkokullarının eğitim kalitesi ve yeterliliği, Azınlık mensubu öğretmenlerin mezun oldukları kurumun özellikleri, Azınlık ilkokullarında uygulanan iki dilli eğitimin öğrencilerde ne gibi sorunlara yol açtığı ve eğitim sisteminin yasal çerçevesine ilişkin bir durum çalışması yapılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışmada çalışma yöntemi olarak nitel yöntem ve araştırma deseni olarak durum çalışması kullanılmıştır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Araştırma kapsamında Yunanistan Azınlık ilkokullarında aktif görev alan 2 öğretmen ve 1 idareci öğretmen, Azınlık ilkokullarından emekli 2 öğretmen ve yine Azınlık ilkokulu mezunu 3 öğrenci olmak üzere toplam 8 görüşme gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma kapsamında yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler uzman görüşü alındıktan sonra gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler içerik analizi yöntemi ile incelenmiş, daha sonra tema ve kategorilere ayrılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmelere ek olarak doküman analizi kapsamında Azınlık eğitimi ile ilgili raporlar incelenmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucu elde edilen bulgularda Yunanistan'da zorunlu eğitim içerisinde anaokulu eğitiminin yer aldığı ve Azınlıklara ait anaokullarının bulunmadığı görülmüştür. Öğrencilerin ikinci dil olan Yunancayı öğretmen kaynaklı nedenler ile eksik öğrenmeleri öğrencilerde kötü etkilere neden olduğu, Azınlık ilkokullarında verilen eğitimin ortaöğretim ve sonrası için yeterli olmadığı, Azınlık ilkokuluna giden öğrenciler ile çoğunluk ilkokuluna giden öğrenciler arasında Yunanca kaynaklı farklar bulunduğu, Azınlık ilkokullarında sorunların bulunduğunu ancak bu sorunların sadece okul kaynaklı olmadığı, Batı Trakya'da bulunan eğitim problemlerinin uzun yıllardır sürmekte olduğu ve çözülemediği, Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştiren tek kurumun Selanik Özel Pedagoji Akademisi olması Azınlık ilkokulu öğretmenlerinin yükseköğretim düzeyinde eğitim alacakları başka bir kurum bulunmamasını eksiklik olarak belirtildiği görülmüştür.

Azınlık eğitimini iyileştirmek ve ileriye taşınmak için iki devletin de çabasının olması gerektiği, iki dilli eğitimin zekayı ve öğrencinin yaratıcılığını geliştirdiği, öğrenciye iki kültürü birden öğretmesinin avantaj olduğu, iki dilli eğitimin yeterli ve kaliteli verildiği zaman avantajlı olduğu, Azınlık ilkokullarında verilen iki dilli eğitimde bir dilin eksik kalması durumu dezavantaj olarak nitelendirildiği görülmüştür. Azınlıkların kendi haklarını savunmaları ve kendilerini ifade etmek için gerekli olduğu görülmüştür. Azınlık ilkokullarında okutulan Türkçe programının öğretmenlere belirtilmediği, Azınlık ilkokullarında her iki dilde de izlenen ders programında bazı sıkıntıların bulunduğu, Azınlık ilkokullarında materyal eksikliği bulunması ve ders kitaplarının eksikliği Azınlık öğrencilerinin eğitiminde en önemli problemlerden biri olarak görülmektedir. Azınlık ilkokullarında verilen eğitimin kalitesi ve yeterliliğinin istenen düzeyde bulunmadığı, eski Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin yeterliliği sağlayabilmeleri için yaz aylarında eğitim almaları gerektiği vurgulanmaktadır. Azınlık İlkokullarında görev yapan öğretmenlerin Türkçe veya Yunanca her iki dilde de eğitim verdikleri dersler, öğretmenlerin eğitimde eksik kalmasından kaynaklı öğrencilere yeterli derecede fayda sağlamadığı görülmüştür. Azınlık mensubu aileler geçim sıkıntısı nedeni ile eğitim konusunda duyarsız kaldıkları ve çocuklarının eğitimine yeterli zaman ayıramadıkları görülmüştür.

Sonuç ve Öneriler: Azınlık ilkokullarının iki dilli eğitim vermesinin önemi ve Azınlık mensuplarının kendi kimlikleri, kültürleri, örf ve adetlerin korunmasında önemli bir yere sahip olduğu, Azınlık ilkokullarının öğrencilere iki dilde de gereken katkıyı sağlamadıkları, Azınlıklara ait yüksek öğretim kurumlarının bulunmaması nedeni ile Azınlık mensuplarının eğitimlerini başarılı bir şekilde devam ettirmek adına Yunanca dilini iyi bir seviyede bilmeleri gerektiği, şehir ve köy ilkokulları arasında ayırım yapılmaması ve her okula eşit imkanların sağlanması, Azınlık anaokullarının bulunmaması temel eğitimde eksiklik yarattığı ve Azınlık anaokullarının açılması gerektiği, öğretmen yeterliliğinin istenen düzeyde bulunmaması sonucunda Azınlık ilkokullarında bulunan kitap ve materyal eksikliğinin giderilmesi, Azınlık ilkokulları eğitim programında bulunan eksikliklerin giderilmesi, eğitim yeterliliğinin istenen düzeyde bulunmadığı, Azınlık mensubu ailelerin kendilerini geliştirmeleri gerektiği Azınlık eğitiminin iyileştirilmesi konusunda sunulabilecek öneriler arasında yer almaktadır.

Anahtar kelimeler: Azınlık ilkokulu öğrencileri, Azınlık ilkokulu öğretmenleri, Azınlık eğitiminin yasal çerçevesi, Azınlık eğitimi, Batı Trakya Müslüman Azınlığı

Abstract

Western Thrace Minority Schools Educational Status and Analysis of Legal Framework

Aslı TSAOUS

Eskisehir Osmangazi University Institute of Educational Sciences

Department of Educational Sciences

Advisor: Asst Professor Engin KARAHAN

2021

Purpose: In this study we will talk about The Western Thrace Muslims Minority the applied education system, determination of the problems experienced, the education quality and competence of the minority primary schools, the characteristics of the institution from which the minority teachers graduated, what kind of problems bilingual education applied in minority primary schools causes students and the legal framework of the education system. is intended to be done.

Method: In this study, the qualitative method as the study method and the case study as the research design were used. The study group was determined by purposeful sampling method. Within the scope of the research, a total of 8 interviews were conducted, including 2 teachers and 1 administrative teacher actively working in Greek Minority primary schools, 2 retired teachers from Minority primary schools and 3 students were graduated from Minority primary school. Semi-structured interviews conducted within the scope of this study were carried out after obtaining expert opinion. The interviews were analyzed with the content analysis method and then divided into themes and categories. In addition to semi-structured interviews, reports on Minority education were examined within the scope of document analysis.

Results: According to the findings obtained as a result of the research, it was seen that pre-school education is included in compulsory education in Greece and there are no pre-school belonging to minorities. Students' incomplete learning of Greek, the second language due to teacher-induced reasons, causes bad effects on students, the education given in Minority primary schools is not sufficient for secondary education and beyond, there are differences between students who attend Minority primary schools and students who attend primary schools due to Greek, there are problems in Minority primary schools, but these problems are it has been observed that the education problems in Western

Thrace have been ongoing for many years and have not been solved, the only institution that trains teachers for Minority primary schools is the Thessaloniki Private Pedagogy Academy, and that there is no other institution where teachers of Minority primary schools will receive education at higher education level. It is necessary for both states to strive to improve Minority education and move forward, bilingual education develops intelligence and student creativity, it is advantageous to teach two cultures to the student, it is advantageous when bilingual education is provided with sufficient and quality, a language in Minority primary schools it has been observed that the lack of it is considered as a disadvantage. It has been found that Minorities are necessary to defend their rights and to express themselves. One of the most important problems in the education of Minority students is that the Turkish curriculum taught in Minority primary schools is not specified to teachers, there are some problems in the curriculum in both languages in Minority primary schools, the lack of material in Minority primary schools and the lack of textbooks. It is emphasized that the quality and competence of education provided in Minority primary schools is not at the desired level, and teachers who are graduates of the former Thessaloniki Private Pedagogical Academy should receive training in the summer months in order to achieve their competence. It has been observed that the courses in which teachers working in Minority primary schools teach in both Turkish and Greek languages do not provide enough benefit to the students due to the lack of teachers in education. It has been stated that the families belonging to the Minority are insensitive to education due to financial difficulties and that they cannot spare enough time for the education of their children.

Conclusion and Suggestions: The importance of Minority primary schools to provide bilingual education and that members of the Minority have an important place in the protection of their identities, cultures, customs and traditions, Minority primary schools do not provide the necessary contribution in both languages, Since there are no higher education institutions belonging to Minorities, members of the minority should have a good knowledge of the Greek language in order to continue their education successfully, there should be no distinction between city and village primary schools and equal opportunities should be provided to every school, the absence of Minority pre-schools creates a deficiency in basic education and Minority pre-schools should be opened, lack of level of teacher competence, eliminating the lack of books and material in Minority primary schools, eliminating the deficiencies in the education program of Minority primary schools, educational competence is not at the desired level, Minority

families should improve themselves, it is among the suggestions that can be presented to improve Minority education.

Keywords: Minority primary school students, Minority primary school teachers, Legal framework of minority education, Western Thrace Muslim Minority, Minority education

BİRİNCİ BÖLÜM

1. Giriş

Bu kısımda araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımları ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Batı Trakya 1923 Lozan Barış Antlaşmasıyla Yunanistan'a bırakılmıştır. Bu antlaşma hükümlerine göre, bölgede yaşayan Müslümanlar Yunanistan vatandaşı ve resmi olarak azınlık statüsündedir. Türk sosyo-kültürel yapısının özelliklerini taşıyan toplum, günümüzde yaklaşık 150 bin kadar nüfusuyla varlığını sürdürmektedir. Bu bölge 8578 km²'lik bir alanı kaplamaktadır. İskeçe (Xanthi), Rodop (Rodopi) ve Meriç (Evros) illerinden oluşmaktadır (Chairoula, 2018, s. 34).

Batı Trakya'da Müslüman Azınlığın eğitimine yön veren kararnamelerden biri 16 Mayıs 1978 yılında çıkarılan 55368 sayılı Bakanlık kararnamesidir. Milli Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı tarafından çıkarılmıştır ve sözleşmeli öğretmenlerin göreve kabul edilmeleri, öğretmenlerin yer değiştirmesi, okula gelmeyen öğretmenlerin yerinin doldurulması ve çalışma izninin sona ermesi konularına ilişkin olan bu kararname Azınlığa mensup olan öğretmenleri kapsamaktadır (Halil, 1998, s. 410)

1920 tarihli Yunanistan'daki Azınlıkların korunmasına ilişkin Sevr Antlaşmasının 8. ve 9. maddeleri ile 1923 tarihli Lozan Barış Anlaşması'nın 40. ve 41. maddeleri Müslüman Azınlığa eğitim konusunda haklar tanımıştır. 8. ve 40. maddelerde Müslüman Azınlığın kendi dilini serbest şekilde kullanabileceği okulları kurma, yönetme ve denetleme hakkına sahip olacağı, 9. ve 41. maddelerde ise devletin, Müslümanların önemli oranda buldukları yerlerde kendi dillerinde eğitim görmeleri için gereken kolaylıkları sağlayacağı ve Müslümanlara genel ve yerel bütçeden pay ayrılacağı belirtilmiştir (Yılmaz, 2019, s. 252-260).

Türkiye ile Yunanistan arasında 20 Nisan 1951 tarihinde imzalanan Kültür Anlaşması ile dostane ilişkiler içinde Azınlık eğitim haklarının çerçevesi çizilmiştir. 1967 yılında Cunta yönetiminin devreye girmesiyle birlikte Azınlığın yaşamı ve özellikle de eğitimi kötü bir döneme girmiştir. Okulların yönetim sorumluluğunu taşıyan kurullar Cunta yönetimi tarafından atanmaya başlanmıştır (Paçaman, 2011, s. 3).

Batı Trakya'da eğitim ve öğretim pürüzlerinden biri de 1968 yılında Cunta Yönetimi tarafından kurulan Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA) olmuştur. SÖPA'nın kurulması 31/10.10.1968 Kral İdaresi Kararnamesi ile yürürlüğe girmiştir bu kararname ile SÖPA Selanik'te eğitim faaliyetlerine başlamıştır (Paçaman, 2011, s. 25). Akademinin eğitim yılı hazırlık süreci ile birlikte 3 yıldır ve yüksekokul niteliğindedir. Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştirmek için kurulmuştur. Öğretmenlik formasyonu kazandırması bakımından yetersiz bulunan SÖPA'da eğitim Yunanca olarak verilmektedir ve Türkçe derslerinin haftada üç saat olduğu bilinen kurumda Azınlık eğitimi için en önemli pürüzlerinden biri olarak görülmektedir (Çızmaz, 2009, s. 77). Akademiden mezun öğretmenlerin yetişme biçimi, derslerin içeriği ve eğitim dilinin Yunanca olması, onların anadili olan Türkçe öğretimde yeterli olmalarını engellemektedir.

Öğretmen konusu Azınlık eğitimi için hayati önem taşıyan bir konu olmuştur, bilindiği üzere öğretmenler eğitim sisteminin yapı taşı oluşturmaktadır. Resmi makamların açıklamalarına göre Türkçe programı uygulamakla görevli olan öğretmenler sorun teşkil etmemektedir.

Yunanistan ve Türkiye makamları arasında 2000'li yılların başında sürdürülen görüşmeler ve iyi ilişkiler sonucunda kitaplar konusu ayrıntılı olarak düzenlenmiş ve okullara kitaplar dağıtılarak kitapların yenilenmesi mümkün olmuştur (Achmet, 2005, s. 5). Ondokuz çeşit Türkçe ders kitabı, 2000 yılının ilk aylarında bölge okullarına dağıtılarak Azınlık çocuklarının çağa uygun bilgilerle donatılmış kitaplarla eğitim görmeleri sağlanmıştır. Antlaşma ve Kültür Protokollerine uygun olarak basımı Türkiye'de yapılan ilkokul 1.,2.,3.,4.,5. ve 6. sınıf Matematik ile 1.,2.,3.,4.,5. ve 6. sınıflar için Türkçe ders kitaplarının yanı sıra 1. sınıflar için Okumaya Başlıyorum kitabı, 4.,5. ve 6. sınıf Fen Bilgisi, 4.,5. ve 6. sınıf Din ve Ahlâk Kültürü kitapları gönderilmiştir (Çızmaz, 2009, s. 75).

Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Azınlık, kendi eğitim kurumlarını kurma, idare ve kontrol etme haklarından mahrum bırakılmaktadırlar. Öğretmenlerin yetersizliği, Türkçe ders kitaplarının eksikliği, Türkçe derslerinin azaltılması gibi birçok sorun ile karşı karşıya bulunmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Eğitimde başarıyı etkileyen en önemli etken öğretmendir. Öğretmenlik mesleği kutsal olduğu kadar insanlık tarihi kadar eskidir (Erdem, 2003, s. 69). Batı Trakya Müslüman Azınlığın eğitimini garanti altına almak için 31/1968 sayılı Kral İdaresi Kararnamesi ile kurulan öğretmen okulu Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA) kontenjanlı öğretmenler ve formasyonlu öğretmenlerin yerini dolduracak öğretmenler yetiştirmek için kurulmuştur. Eğitimi Yunanca olan bu Akademinin mezunları Azınlık ilkokullarında Türkçe müfredat derslerini okutmaktadırlar (Kara, 2005, s. 40-41). SÖPA mezunu öğretmenler devlet memuru statüsündedirler. Kontenjan öğretmenleri, 1951 Kültür Antlaşması uyarınca Türkiye'den geçici olarak göreve gönderilen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğretmenlerdir. Formasyonlu öğretmenler, Türkiye öğretmen okulu mezunu olan Batı Trakya Müslüman Azınlık mensubu öğretmenlerdir (Erdem, 2003, s. 76). Eğitim, bireylerin gelecekteki yaşamlarını doğrudan etkileyen ve sosyal yapının oluşmasındaki önemli etkisi nedeni ile bir toplumun gelişmesi için büyük önem arz etmektedir (Hurşit, 2006, s. 183). İnsanların birey olarak gelişmelerini sağlamada çok önemli bir rolü olan eğitim bir Azınlık grubunun kimliğini koruyabilmesi için gerekli olan koşulların en başında gelmektedir (İsmail, 2012, s. 102). Azınlık üyelerinin gereken biçimde eğitim alabilmesi ve bunun serbest bir şekilde gerçekleştirilmesi, Azınlığın kendi dilinde eğitim alabilmesi, günümüzün en doğal haklarından (Oran, 1986, s. 117).

Yukarıda belirtilenler doğrultusunda bu araştırma, Batı Trakya Müslüman Azınlığına uygulanan eğitim sistemi ve yasal çerçevesinin incelenmesini amaçlamaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Uzun zamandır Batı Trakya bölgesinde bulunan Müslüman Azınlık özellikle 1967 Cunta yönetimi ve sonrası çeşitli asimilasyon ve caydırma politikalarına maruz bırakılmıştır, bu bağlamda en çok etkilenen unsurların arasında eğitim yer almaktadır, küçük yaştan itibaren ilkokul eğitimiyle başlayan ve bu eğitim kurumlarında, eğitim veren kişilerin kendilerinde olmayan bilgi ve altyapı eksikliğini aynı şekilde yetiştirdikleri öğrencilere aktarmaları sonucunda, ortaya eğitimde altyapı eksikliği yaşayan bireyler çıkmıştır ve çıkmaya devam etmektedir. Azınlık ilk okullarından mezun olan çocuklar genelde hem Anadili olan Türkçeyi gerektiği gibi bilmemekte hem de yaşadıkları ülke olan Yunanistan'ın dilini öğrenmekte güçlük çekmektedirler. Bu da verilen eğitimin

kalitesizliğinin ve özensizliğinin bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrenci Anadilini ne kadar iyi öğrenebilirse Yunanca'yı da daha iyi öğrenebilecektir.

İlkokullarda eğitim veren öğretmenler, Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA) Batı Trakya Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştirmek için açılmış bir kurumdan mezun olmuş kişilerdir. Bu okulun amacı, Türkiye'ye gidip eğitim görmüş Batı Trakyalı ya da Türkiye'deki öğretmen okullarından mezun olmuş olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yerine, eğitim verecek öğretmenler yetiştirmektir. Azınlığa öğretmen yetiştirme fonksiyonunu pratikte üstlenmiş olan medreselerde yeterince Türkçe eğitim alamayan mezunlar, SÖPA'da 3 yıl Yunanca eğitim aldıktan sonra Azınlık ilkokullarına atanmaktadırlar (Paçaman, 2011, s. 25).

İnsanların dillerini öğrenmesi için belirli kıstaslar gereklidir. Başta bu dili eksiksiz konuşabilen ve yazabilen öğretmenler, öğrenilecek dille alakalı kitap ve yeterli materyalin sağlanması, en önemlisi de dil eğitimi için yeterli zamanın ayrılması gerekir. Batı Trakya'da bunların hiçbiri sağlanmış değildir. Batı Trakya'da görev yapan öğretmenlerin çoğu Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunudur. Selanik Özel Pedagoji Akademisinde okutulan program içerisinde Türkçenin kayıtlarda yer almasının yanı sıra uygulamada yer verilmediği belirtilmektedir (Kara, 2005, s. 41).

Azınlık eğitiminde ilköğretim okullarında Türkçe programı ağırlıklı olarak Yunanistan'da yetişen Selanik Özel Pedagoji Akademisinde üç yıllık bir eğitim alan öğretmenler yürütmektedirler. Bu öğretmenlerin eğitim gördüğu akademide dersler Yunancadır ve haftada sadece üç saat Türk dili dersi almaktadırlar. Bunun sonucunda öğretmenler anadilleri olan Türkçe dersini gerektiği gibi okutmakta zorlanmaktadırlar (İbrahim, 2014, s. 194). 2008 yılında SÖPA öğrenci alımı yapmamış ve 2011 yılında bu okul resmen kapatılmıştır (Hacıosman, 2011). Öğretmen atamalarında öncelik bu ilkokul öğretmenlerine verildiği için Türkiye'de sınıf öğretmenliği bölümlerinden mezun olanların ataması yapılmamaktadır. Öğretmen sorunu olarak nitelendirilen bu sorun Azınlık ilkokullarında anadil Türkçenin eğitim ve öğretiminde nitelik sorunu yaratmaktadır (Kaya, 2016, s. 82).

Azınlık ilkokullarının eğitim sistemi incelendiğinde görülen şu ki, Batı Trakya'da Azınlık ilkokuluna giden öğrencilerin anadili olan Türkçeyi ve buldukları ülkenin resmi dili olan Yunancayı gerektiği gibi öğrenememektedirler. Azınlık ilkokulunda aldıkları derslerin Yunanistan Çoğunluk ilkokullarında verilen derslerden seviye olarak geride olduğu bilinmektedir. Azınlık ilkokullarından mezun olan çocuklar eğitim için Çoğunluk ortaokullarına gittiklerinde sıfırdan başlamaktadırlar. Azınlık ilkokullarının

eğitim yetersizliğinin göstergesi olan bu durum, Azınlık mensubu öğrencilerin ailelerini Azınlık ilkokulları yerine çoğunluk ilkokullarını tercihe sürüklemektedir. Böylelikle bahsi geçen çoğunluk ilkokullarından mezun olduklarında ortaokul ve liselere Yunanistan'da bulunan yaşıtlarıyla aynı seviyede başlamaktadırlar. Bu bağlamda alanyazın incelendiğinde Azınlık eğitim sisteminin incelendiği ve Azınlık ilkokullarında görev yapan ğretmen ve mezun ğrenci görüşlerine yer veren çalışmaların bulunmadığı tespit edilmiştir. Eğitim sisteminin incelenmesini amaçlayan bu araştırmada Azınlık ilkokullarında görev yapan ğretmen görüşleri ve Azınlık ilkokulu mezunu ğrenci görüşleri incelenmektedir. Literatüre katkı sağlamak, yapılan araştırmalardan farklı olma ve gelecek çalışmalar için yol gösterici niteliğini taşımasından ötürü bu çalışma önemli görülmektedir.

1.4. Varsayımlar/Sayıtlar

Araştırmacının yeterli kaynaklara ulaşım sağladığı varsayılmıştır. Araştırmacının hazırladığı sorulara ğretmen ve öğrencilerin içtenlikle cevap verdikleri ve cevapların katılımcıların gerçek düşüncelerini yansıttığı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Durum alışması yöntemi, geniş zaman sresinde, farklı yollarla yoğun bilgi toplamayı gerektirdiği için karışık ve zaman alıcı olabilir. Çoklu bilgi toplama tekniklerinin kullanılması verilerin analizlerini ve elde edilen bulguların yorumlanmasını zorlaştırabilir. Bu araştırma aktif öğretmenlik görevi yapan iki ğretmen bir idareci ğretmen,  ğrenci, Azınlık ilkokullarından emekli iki öğretmenin amaca yönelik görüşme sorularına verdikleri cevaplar ve araştırmacının ulaşabildiği dokümanlar ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Azınlık Okulları: Aralarında dil, din, ırk bakımından farklılıklar bulunan, özel anaşmalarla verilen haklardan yararlanan bazı Azınlık gruplarının açtığı okullardır (Yücel, 2016, s. 4).

1.7. Kısaltmalar

SPA Selanik zel Pedagoji Akademisi

EPATH (Eidiki Paidagogiki Akademia Thessalonikis): Selanik zel Pedagoji Akademisi

DEMP (Didaskaleiou Ekpedeutikon Meionotikou Programmatos): Azınlık Müfredatı
Öğretim Görevlileri için Formasyon Bölümü

DOATAP (Diepistimonikos Organismos Anagnorisis Titlon Akadimaikon Pliroforisis):
Üniversitelerarası Yabancı Öğrenim Diplomalarını Tanıma Merkezi

KESPEM (PEM): Müslüman Çocuklar Eğitim Programı

İKİNCİ BÖLÜM

2. Kavramsal/Kuramsal Çerçeve

Bu kısımda araştırmada yer verilen kavram ve kuramlara değinilmiştir.

2.1. Azınlık Eğitimi

Eğitim temel bir insan hakkı olarak kabul edilmektedir. Eğitim süreci bireyi zihinsel ve sosyal olarak geliştirmekte ve özgürleştirmektedir. Devletlerin vatandaşlarına sosyal sınıf, cinsiyet, din, inanç, etnik ve Azınlık grup farklarından dolayı sınıfsal farklılık gözetmeksizin eğitimde fırsat ve imkân eşitliğini sağlaması evrensel olarak kabul gören bir ilkedir. Eğitimin bir insanın sosyal, politik ve kültürel gelişimlerinin sağlanmasında önemli bir rolü bulunmasından kaynaklı temel insan hakları arasında evrensel olarak kabul edilmektedir (Gök, 2004, s. 94)

Ulusal Azınlıkların korunması ve bireylerin ulusal Azınlıklara ait olma özgürlüğü, uluslararası düzeyde insan haklarının korunmasının ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretmen eğitimi ve kaliteli ders kitaplarına erişim, etnik Azınlık gruplarından tüm öğrenciler için kaliteli bir eğitim almanın ön koşuludur. Taraf devletler, Azınlık mensuplarının tüm eğitim seviyelerinde eşit fırsatları teşvik etmekte yükümlüdür özellikle zorunlu eğitim ile ilgili olanlar olmak üzere kendi özel eğitim kurumlarını kurma ve yönetme haklarını tanımalıdır. Danışma Kurulu raporuna göre, Azınlık eğitim kurumları kişilere veya kamu kurumlarına tabi olabilmektedir (Kúρkov, 2018, s. 65).

Günümüzde birçok ülke birbirinden farklı birçok Azınlık gruplarını barındırmaktadır. İki dilli ve çok kültürlü eğitim modelleri dünyada Amerika, Kanada, Avustralya, Fransa, İsveç, Hollanda gibi sıklıkla göç alan ülkelerde uygulanmaktadır. Azınlık eğitiminde kullanılan modellerin kullanılabilirliği çok fonksiyonlu olmasına rağmen uluslararası siyasi sebepler ve uygulamada farklılıklar nedeni ile eğitim modellerinin uygulanmasında sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlar bazı eğitim modellerinin, model niteliği taşıması veya iki dilli eğitimi desteklenmemesinden kaynaklanmaktadır. Azınlık mensuplarının eğitimde başarısız olması uluslararası perspektifte açıklanmaya çalışıldığında, Azınlık ve Çoğunluk mensupları arasındaki güç ve statü ilişkileri eğitime etki etmektedir. Azınlık öğrencileri düşük statülü grup içerisinde yer aldıklarında akademik başarısızlık yaşamaktadırlar ve yüksek statülü grup içerisinde yer aldıklarında başarıları artmaktadır. Buna örnek olarak Finlandiyalı öğrenciler, İsveç'te düşük statü grubunda yer aldıklarından akademik başarısızlık yaşamaktadırlar

ancak yüksek statü grubunda yer aldıkları Avustralya’da başarıları artmaktadır. Yaşanan durumun sebepleri, Azınlık mensubu öğrencilerin kültürel kimlik eksikliğinden veya Çoğunluk mensuplarının Azınlıkları düşük statüde görmeleri, Azınlıkları sosyal ve ekonomik olarak dışlamalarından kaynaklanmaktadır (Hacıpaşaoğlu, 2019, s. 88).

2.2. Batı Trakya ve Eğitim

Batı Trakya tarihi verilere göre Trakya bölgesinde M.Ö 2000 yılından beri hayat vardır. Adını, bölgenin en eski sahibi buralara gelmiş ve yerleşmiş olan Trak Kabileleri’nden almıştır. Her ne kadar Traklar zaman içinde tarihe karışmış iseler de bölgeye verdikleri bu isim günümüze kadar gelmiştir (Çızmaz, 2009, s. 4).

Batı Trakya; 8.578 kilometre kare olup, üç ayrı vilayetten oluşmaktadır. Doğuda Meriç (Evros) İli. İl merkezi Dedeağaç (Aleksandrupolis), Ortada Rodop (Rodopis) İli. İl merkezi Gümülcine (Komotini), Batıda İskeçe (Xanthi) İli. İl merkezi İskeçe (Xanthi) dir. 1923 Lozan Antlaşması’yla sınırları yeniden çizilen Batı Trakya ise bugün tamamen Yunanistan’ın idaresinde bulunan bölgedir. Batı Trakya’da nüfus 350.000 civarında olup, bunun yaklaşık 140.000-145.000’ini azınlık mensubu kişiler oluşturmaktadır (Chairoula, 2018, s. 34). Azınlık tarıma dayalı toplum olduğundan nüfusun çoğu köylerde yaşamakta ve tarımsal işlerle uğraşmaktadır. Lozan belgelerine göre, 1923 yılında 129.120 olan azınlık nüfusu %68 iken, bugün azınlık nüfusu %35’lik kısmı oluşturmakta ve bu oran %35’i kapsamaktadır. Antlaşmanın imzalandığı tarihte ve Lozan Konferansı belgelerine göre toprak mülkiyetinin %84’üne sahip azınlığın, bugün sahip olduğu toprak oranı %20 civarlarına düşmüştür (Çızmaz, 2009, s. 11).

Batı Trakya’nın Ege denizine inen düzlük kısmına ‘‘Ova’’, Ova ile Rodop Dağları arasındaki kısma ‘‘Yaka’’, Yakanın kuzeyindeki dağlık bölgeye ise ‘‘Balkan Kolu’’ veya ‘‘Cebel’’ adı verilmektedir. Batı Trakya, sahip olduğu kültürel, tarihi ve doğal zenginlikleriyle, tüm Batı Trakyalıların kendisinden ve insanlık tarihinden bir iz bulabileceği bir bölgedir (Çızmaz, 2009, s. 5).

Yunanistan’da zorunlu eğitim 2007-2008 yılına kadar dokuz yıl olarak düzenlenmiştir. 2006 yılında çıkartılan 3518/2006 sayılı kanunun 73. maddesi ile okul öncesi eğitimi zorunlu hale getirilmiştir ve 2007-2008 yılından itibaren Yunanistan’da zorunlu eğitim 9 yıldan 10 yıla çıkarılmıştır (Chairoula, 2018, s. 220).

Okul öncesi eğitim Yunanistan çapında uygulanan eğitim sisteminin bir parçasını oluşturmaktadır. 1991 öncesi dönemde de Batı Trakya’nın şehir ve kasaba gibi nüfus oranı çok olan birimlerde, sayı olarak az da olsa devlet anaokullarına rastlamak

mümkündü. Fakat farklı sebeplerden dolayı bu anaokullarına çocuklarını gönderen Azınlık mensubu kişilerin sayısı yok denecek kadar azdı. Zaman içerisinde gerek Yunanistan çapında gerekse Batı Trakya’da anaokullarının artmaya başlamasına rağmen okul öncesi eğitimin zorunlu Yunan temel eğitim sistemine dahil olması, devlet anaokullarında sadece resmi dilin kullanılması ve Türkçenin de içinde bulunduğu iki dilli anaokulların Batı Trakya’da açılmaması, Batı Trakya Müslüman Azınlığının kendi çocuklarını anaokuluna yollamamaları yönündeki temel sebepleri oluşturmaktaydı (Hüseyinoğlu, 2012, s. 261).

2000’lerin ikinci yarısında çıkan 3518/2006 Numaralı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle birlikte Yunanistan çapında uygulanan zorunlu eğitim 9 yıldan 10 yıla çıkarılmış ve ilkokula kayıt yapmanın ön koşulu olarak anaokulu eğitimi almış olması resmen yürürlüğe konmuştur. Yunanistan’da anaokulu türleri devlet ve özel olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Devlet anaokullarında kullanılan dil sadece Yunanca iken özel okullarda İngilizce de kullanılmaktadır. Okul öncesi eğitim dahilinde tüm çocuklara iki yıl anaokullarına devam etme mecburiyeti getirilirken, anaokulu eğitiminin ön safhasını oluşturan devlet veya özel yuvalara gitmeleri ise tamamen ailelerin isteklerine bırakılmıştır (Greece Overview, 2020). Yasanın yürürlüğe girmesiyle birlikte Çoğunluk anaokullarına devam eden Azınlık çocuklarının rakamı günden güne artarken, Batı Trakya’da anadil eğitiminde ciddi sorunlar yaşanmaya devam etmektedir. Bunlar, halihazırda faaliyet gösteren anaokullarının toplam miktarının yetersiz oluşu, yetersiz olan bu anaokullarında sadece Yunanca eğitim verilmesinden dolayı çocukların okullarda öğretmen-öğrenci ilişkilerinde gerekli başarıyı elde edemeyişidir (Hüseyinoğlu, 2012, s. 262).

İlkokul eğitimine bakıldığında Türkçe ve Yunanca Azınlık anaokullarının 2021 itibariyle açılmamasına karşın, Batı Trakya’da Türkçe ve Yunanca iki dilli eğitim veren Azınlık ilkokulları 1923’ten günümüze faaliyetlerini sürdürmektedirler. Yunanistan ile Türkiye arasındaki anlaşmalar uyarınca derslerin yarısı Türkçe yer alırken diğer yarısı da Yunan dilinde verilmektedir. Türkçe derslerinden Azınlık mensubu öğretmenler, Türkiye’den ikili anlaşmalar sonucu gelen ve T.C vatandaşı olan öğretmenler (kontenjan öğretmenleri) sorumluyken, Yunanca dersleri Yunan öğretmenler tarafından verilmektedir. İki dilli Azınlık ilkokullarıyla ilgili süregelen sorunlara bakacak olursak karşımıza şu tablo çıkmaktadır: İlk olarak okul sayılarında önemli ve sürekli bir düşüş yaşanmaktadır. 1930’lu yıllarda sayıları 300’leri bulan bu okullar günümüz itibariyle Azınlık nüfusunun da azalmasıyla 170’lere kadar inmiştir. İlk soruna paralel olarak,

yaşanmakta olan ikinci sorun iki dilli Azınlık ilkokullarına devam eden toplam öğrenci sayılarında yaşanan düşüştür (Hüseyinoğlu, 2012, s. 265). 1960'ların son yıllarında iki dilli Türkçe-Yunanca Azınlık ilkokullarındaki öğrencilerin sayısı 15.000'in üzerinde seyrederken (Tsitselikis & Mavrommatis, 2003) bundan yaklaşık 50 yıl sonra, 2019-2020 eğitim ve öğretim yılı başlangıcı itibariyle toplam 123 iki dilli Azınlık ilkokulu bulunmaktadır (TRT Haber, 2019). Üçüncü sorun, Türkçe eğitim programı kitapları ile ilgili yaşanmıştır. Yıllardır Türkçe okul kitaplarına onay vermeyerek 1960'lardan kalma kitaplarla sağlanan Türkçe eğitimine yönelik 1992 yılında Yunan hükümeti bir adım atmış, iki Yunanlı akademisyene Türkçe ders kitabı hazırlatmıştır.

Öğretmen ve öğrenciler açısından birleştirilmiş sınıflarda eğitim ve öğretimin zorluğu, bu okulların altyapı ve materyal eksiklikleri, 2000'lerin başından beri Türkiye'de hazırlanıp her yıl öğrencilere dağıtılan kitaplarını kullanmada Azınlık mensubu öğretmenlerin yaşadıkları başlıca sorunlardır. Bu sorunların çözümüne yönelik taleplerin bir türlü cevap bulmaması, bütçesinin büyük bir kısmı Avrupa Birliğinden sağlanan ve 1997 yılından beri uygulanan "Müslüman Çocukların Eğitimi" adlı projenin sadece Yunanca eğitim programını geliştirmeyi hedefleyen uygulamalara imza atması, Azınlık ilkokullarının işleyişinden sorumlu ve bu ilkokullara devam eden çocukların ailelerinden müteşekkil okul encümen heyetlerine ait yetki ve sorumlulukların en aza indirgenmesi gibi sorunlar, Azınlık ilkokul eğitiminin yıllardır çözüm bekleyen diğer sorunları arasında yer almaktadır (Hüseyinoğlu, 2012, s. 246). Müslüman Çocukların Eğitimi adlı proje 2019 yılında sonlandırılmıştır. Bu okullarda Azınlık öğrencilerine sağlanan Yunanca ve Türkçe eğitim kalitesinin düşük olması temel sebeplerin başında gelmektedir. Böylelikle, günümüzde Azınlık öğrencilerinin çoğu iki dilli Türkçe-Yunanca altı yıllık temel ilkokul eğitimi almış olmasına rağmen, Türkçe'yi ve Yunanca'yı doğru olarak konuşmamakta ve yazmamaktadır (Adil, 2019, s. 17).

Batı Trakya'da Azınlık öğrencileri için iki dilli Türkçe-Yunanca ortaöğretim ve lise eğitimi 1952 yılında Gümülcine'de Celal Bayar Azınlık Lisesinin açılmasıyla başlamıştır. 1965 yılında İskeçe'de Muzaffer Salihoğlu Azınlık Lisesi'nin faaliyete geçmesiyle birlikte Müslüman Azınlık nüfusunun en yoğun yaşadığı Rodop ve İskeçe İllerinde Azınlık ortaokulu ve lise sayısı ikiye çıkarılmıştır. Bahsi geçen iki Azınlık ortaokul ve lisesi haricinde Gümülcine ve Şahin'de birer medrese bulunmaktadır. İki dilli Azınlık ortaokullarına çocuğunu yollamayan veya kapasite sınırlılığından ötürü yollamayan Müslüman Azınlık mensubu aileler, gerek Yunan dilinde eğitim veren

çoğunluk ortaokullarını gerekse Türkçe dersinin ve Din derslerinin eğitim programında ağırlıklı olarak yer aldığı bu medreseleri tercih etmektedirler (Hüseyinoğlu, 2012, s. 256).

2.3. Batı Trakya Müslüman Azınlığın Tarihsel Gelişimi

Batı Trakya Yunanistan'a 1923 yılında imzalanan olan Lozan antlaşması ile bırakılmıştır (Λιάζος, 2007, s. 19). Lozan antlaşmasıyla sınırları çizilen Batı Trakya Yunanistan idaresinde olan bölgedir. Daha çok Akdeniz iklimine sahip olan bölgede halkın büyük bir bölümü özellikle Müslüman Azınlık tarımla uğraşmaktadır ve Müslüman Azınlığının %75'i köylerde ikamet etmektedir (Akyüz, 2007, s. 18). Yunanistan sınırları içerisinde yer alan Batı Trakya, Balkan Savaşları sonuna kadar Osmanlı hakimiyetinde kalmıştır, 600 yıldan fazla süren Osmanlı hakimiyeti, Balkan Savaşları ile son bulmuştur ve bölge 1913-1918 yılları arasında geçici bir süre boyunca Bulgaristan sınırları içerisinde kalmıştır (Çalışkan, 2016, s. 37). Batı Trakya 8.578 kilometre kare olup, üç ayrı vilayetten oluşmaktadır, bunlar İskeçe (Ksanthi), Gümülcine (Komotini) ve Dedeağaç'tır (Alexandroupoli) (Oran, 1991, s. 29). Buradaki Müslüman Azınlık, Yunanistan tarafından resmen tanınmakta olan tek azınlık grubudur. 1923 yılında imzalanan Lozan antlaşması ile Batı Trakya bölgesinde yaşayan Müslüman Azınlık olarak tanımlanmış ve bununla birlikte birtakım hakları güvence altına alınmıştır (Rasit, 2019, s. 2). Batı Trakya verimli topraklara sahip olan ova, yayla ve dağları barındıran bir coğrafyadır. Batı Trakya'da bulunan Müslüman Azınlıklar, İstanbul'da bulunan Rum Azınlıklara karşılık olarak yerlerinde bırakılmış ve kendilerine birtakım haklar sağlanmıştır (Chairoula, 2018, s. 34-43).

1923 yılında imzalanan Lozan Antlaşması ile Batı Trakya Müslüman Azınlığı mübadelenin dışında bırakılmıştır. Antlaşmanın 45. maddesi, Müslüman Azınlığı uluslararası ve resmi olarak Yunanistan'daki tek Azınlık olarak tanımaktadır. Batı Trakya Müslüman Azınlığı, Yunanistan vatandaşı olup diğer Yunan devleti vatandaşlarının sahip olduğu tüm hak ve yükümlülüklerle sahiptir.

Batı Trakya Müslüman Azınlığı Yunanistan ülke sınırları içerisinde yer alan ve Batı Trakya bölgesinde yaşayan 1923 Türkiye-Yunanistan Nüfus Mübadelesinde çerçevenin dışında tutulmuştur. Bu mübadele sonucunda yaklaşık 1.200.000 Ortodoks Rum Anadolu'yu terk ederek Yunanistan topraklarına göç etmiş, yaklaşık 500.000 Müslüman da Yunanistan'dan Türkiye'ye hareket ettirilmek zorunda bırakılmıştır (Yılmaz, 2019, s. 253). Batı Trakya bölgesi 549 yıl Türk hakimiyetinde kalmıştır ve günümüzde çoğunluğu kırsal kesimde bulunan 150.000 Müslüman Azınlık bulunmaktadır. Müslüman Azınlık daha çok kırsal kesimde yaşayan, okuma seviyesi düşük ve tarımla uğraşmakta olan bir toplum özelliğini taşımaktadır (Kaya, 2016, s. 32). 1961 yılına ait olan son resmi verilerde Batı Trakya genel nüfusu 356.511 olup Müslümanların nüfusu ise 130.000'dir. 1991'de Batı Trakya'nın genel nüfusu resmi olmayan verilere göre 360.000 iken Müslümanların sayısı 130.000-150.000 civarında kalmıştır (Rasit, 2019, s. 10). Batı Trakya Müslümanları 1923 yılında 129.000 nüfusu ile bölgedeki en kalabalık topluluğu oluşturmakta ve toprak mülkiyetinin %84'üne sahip iken sürekli göçler nedeni ile nüfus artışı göstermemiştir.

2.4. Batı Trakya Müslüman Azınlığın Eğitimi

Azınlık, bir ülkede yaşayan ve aralarında dil, din, ırk ve kültür bağı olan ülkedeki diğer vatandaşlardan kendini farklı hisseden gruplardır. Ülkenin diğer vatandaşlarına sağlanan haklar Azınlık mensubu kişilere de sağlanır. Azınlıkların kendi dillerini ırk ve dinlerinin koruma ile bunları yeni nesillere aktarabilmeleri için dini ve kültürel alanlarda faaliyet yapmaları serbest bırakılmıştır (Oran , 1986, s. 117).

1960 yıllarını takip eden on yıl Türkiye ve Yunanistan arasındaki iyi ilişkilerin uç noktalarının yaşandığı zamanlar olarak bilinmektedir. Alınan kararların doğrudan etkisi ve Azınlığın yönetimi konusunda başarılı olmuştur. 1968 yılında Azınlığın eğitim ayrıntılarını içeren, müfredat, öğretim dili gibi ayrıntıların bulunduğu Eğitim Protokolü imzalanmıştır. Ancak 1968 yılı ve sonrasında, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığından sonra ortaya çıkan Kıbrıs sorunu Türkiye ve Yunanistan'daki devlet değişiklikleri iki ülke arasında bir çatışma iklimi yaratmıştır. İlerleyen yıllarda Lozan Antlaşmasından

kaynaklanan nüfus değişikliği Türkiye ve Yunanistan da bulunan Azınlık sayısının eşitsizliği ve daha sonrasında Yunanistan'da hâkim olan Cunta yönetimi Batı Trakya Azınlığı için negatif etkilere sahip bir iklim yaratmıştır (Τσιούμης Κ. , 2010, s. 128-149). Cunta yönetimi Azınlığa sert kurallar uygulamıştır, Cunta yönetiminin olduğu yıllar Azınlığın en zor ve umutsuz yılları olmuştur. 1968 yılından sonra bir daha cemaat yönetim kurulu ve okul encümeni seçimleri yapılmamış Cunda yönetimi tarafından atanmaya başlamıştır ve Azınlık eğitimi tamamen Cuntanın yönetimine alınmıştır (Paçaman, 2011, s. 3). Bu süre zarfında Azınlık hakları çiğnenmiş olup ekonomik ve sosyal imkanları fazlasıyla kısıtlanmıştır, bunun yarattığı etki olarak Azınlıktan birçok kişi göç etmiş ve göç etmeye zorlanmıştır (Τρουπέτα, 2001, s. 30-31).

Νοταράς, 1995, s. 40'a göre nihai olarak elde edilen şey, Azınlığın baskıcı yönetim karşısında daha fazla birleşmesidir. Eğitim alanında 1972'de Türk Okullarını adını Azınlık Okulları olarak değiştirildiği bir kanun hükmünde kararname çıkarılmıştır. Aynı tarihte okul müfredatı ile ilgili karar verme ve Azınlık okulları için okul müdürü atama yetkisi yerel valilere verilmiştir (Τρουπέτα, 2001, s. 50).

1974'ten itibaren, Yunan devleti tarafından Azınlığa tam kontrol dayatmak için genel bir çaba gösterilmiştir. Türkiye-Yunanistan ilişkileri, Ege'nin kontrolüne odaklanan uzun bir gerilim dönemine girerken, Batı Trakya Müslüman Azınlığı bir kez daha "ulusal güvenlik" meseleleriyle bağdaştırılmıştır (Τρουπέτα, 2001, s. 50-51). Aynı zamanda Türkiye tarafında Batı Trakya'ya yapılan çeşitli müdahaleler, bölgede yaşayan Azınlık ve Çoğunluk üzerinde önemli etkilere neden olmaktadır (Νοταράς, 1994, s. 11). Eğitim alanında, 1977 tarihli 694 ve 695 sayılı Kanunlar, Müslüman Azınlığın eğitimine yeni ve somut bir biçim vermektedir. Μπαλτσιώτης, 1997, s. 327-329'e göre, hem Lozan Antlaşması hem de genel eğitim hakkındaki yasa N.309/76 ile tanımının altını çizdikleri ve aynı zamanda karşılıklılık ilkesini vurguladıkları için, yukardaki politikanın amacı, Azınlık eğitiminin özerkliğini kaldırmak ve onu Türk etkisinden ayırmaktır.

1990 yılından sonra Yunanistan, Müslüman Azınlıklar için yeni bir Avrupa politikasının oluşturulmasına kademeli olarak katılmaya başlamıştır. 1990'lar İdari tedbirlerin uygulamadan kaldırıldığı, dolayısıyla eşitlik koşullarının talep edildiği dönemdir. İki ülke arasında oldukça gergin bir durumu normalleştirmek ve Azınlık üyelerinin yaşam koşullarını iyileştirmek aynı zamanda sosyal mallara eşit erişim için olumlu yönde kararlar alınmaktadır (Σιάκκα, 2017, s. 35).

Elbette ki Batı Trakya da genel politika değişikliği eğitime de yansımıştır (Μπαλτσιώτης, 1997, s. 329). Karakteristik olarak 1996 yılında Bulgaristan ile sınır

hattındaki gözetim bölgesi anlaşması kaldırılmış ve Yunan üniversitelerine Azınlık mensuplarının için giriş kotası belirlenmiş ve SÖPA (EPATH) mezunlarına yüksek öğretim bölümlerine kabul edilme fırsatı verilmiştir (Τρουπέτα, 2001, s. 58). Din İşleri ve Eğitim Bakanlığı, 1990'ların ortalarından bu yana, Azınlık mensupları için sosyal ve eğitimsel dışlanmayı ortadan kaldırmak adına bir takım kurumsal ve idari müdahaleler gerçekleştirmiştir. Örnek olarak, öğretmenler arasındaki ayrımcılığın ortadan kaldırılması, Azınlık okullarının kadrosundaki değişiklikler, okul binalarının iyileştirilmesi ve Azınlık mensubu çocuklar için Müslüman Çocuklar Eğitim Programının hazırlanması gibi (Πριόβολου, 2004, s. 17). Açıkça bu iyileştirme hamlelerinin iki ülke arasındaki ilişkiler üzerinde önemli bir etkisi vardır.

Azınlıkların eğitimi konusunu derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde anlamak için dikkate alınması gereken çok sayıda ve farklı türde veri olduğunu göstermektedir. Bir yandan, Azınlığın daha sonra Rumlara ilişkin olarak Türk ulus devletinin oluşumuyla bağlantılı olarak dini yönelimi, diğer yandan Yunan-Türk ilişkileri ve Yunan devletinin Azınlığa ayırdığı özel muamele bir eğitim politikası oluşturmaktadır ve genellikle birbirleriyle çelişen faktörlerdir. Azınlık içindeki farklı eğilimler, Kemalistler ile eski Müslümanlar arasındaki dalgalanmalar ve Yunan hükümetlerinin bu tartışmaya katkıda bulunma yolları, her seferinde uygunluk konusunda belirli bir tarafı destekleyerek, karmaşık Azınlık eğitimi meselesini daha da karmaşık hale getirmektedir (Dragonas & Frangoudaki, 2006, s. 26).

Antlaşmaya göre, Azınlık mensupları, Türk dilinin kullanılacağı ve dini törenlerin yapılacağı okullar ve diğer kurumları kurma ve yönetme hakkına sahipken, Yunan hükümetinin Yunanca öğretimini zorunlu kılması engellenmemektedir. Rum tarafının yükümlülüklerine gelince, bu kurumlarda Türk dilinin sorunsuz öğretilmesi için gerekli kolaylıkların sağlanmasını da antlaşma ile öngörmektedir. Batı Trakya'da 220 civarında ilkokul, iki lise ve iki medrese okulunun olduğunu ve bunlara devam eden toplam öğrenci sayısının yaklaşık 6.500 öğrenciye ulaştığını bilinmektedir (Μαυρομμάτης, 2005, s. 75-76). Özellikle 2007 yılında Batı Trakya'da 6.647 öğrenci sayısı ile eğitim veren azınlık ilkokulları, statüsüne bakılmadan, ekonomik tasarruflar ve öğrenci yetersizliği bahane edilerek okulların kapatılması Lozan Antlaşması'na aykırı olarak günden güne azalan Azınlık ilkokullarının sayısı 2020-2021 eğitim öğretim yılında 8 okulun daha kapatılmasıyla birlikte 115'e düşürülmüştür (Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği, 2020). Yunanistan Eğitim bakanlığı tarafından alınan karar ile 2011'den günümüze kadar

öğrenci yetersizliği gerekçesiyle kapatılan Azınlık ilkokulu sayısı 65'ulaşmıştır (Ahmet, 2020).

2.4.1. Okul öncesi eğitim

Okul öncesi eğitim, ilköğretimin temel ve eğitim açısından büyük önem taşıyan bir parçasıdır. Ancak Azınlık mensupları için anaokulları yakın zamana kadar bilinmeyen bir kurumdu. Kuramsal çerçevedeki boşluklar ve konunun siyasi yönleri, okul öncesi eğitimin Azınlık çocuklarına açılması için önemli kaynaklardı ve özellikle Azınlık çocukları gibi dezavantajlı sosyal çevrelerden gelen çocuklar için önem arz etmektedir. Eğitim sisteminin uzun vadede iyileştirilmesine ve okul başarısızlığının azaltılmasına katkıda bulunmaktadır (Καρασμάβνη & Καψή, 2008, s. 87-88).

Yunanistan'da zorunlu eğitim 2007-2008 yılına kadar dokuz yıl olarak düzenlenmiştir ve bu düzenleme ilkokul ve ortaokulu kapsamaktadır, ancak 2006 yılında çıkartılan 3518/2006 sayılı kanununun 73. maddesi ile okul öncesi eğitimi zorunlu hale getirilmiştir ve 2007-2008 yılından itibaren Yunanistan'da zorunlu eğitim 9 yıldan 10 yıla çıkarılmıştır (Chairoula, 2018, s. 220). Yasaya göre anaokulu bir yıl, ilkokul altı yıl ve ortaöğretimin ilk üç yılı zorunlu eğitimi kapsamaktadır.

Lozan Antlaşması iki dilli anaokullarının kurulmasını içermemektedir. Bu nedenle, Azınlık anaokullarının yokluğunda okul öncesi eğitimi almak için Müslüman Azınlık çocukları Yunanca eğitim veren anaokullarında eğitim görmektedirler (Κυριαζίδης, 2019, s. 31). Çoğunluk anaokullarına giden öğrenciler Yunancayı öğrenmekte güçlük çekmekte ve öğrenememektedirler ayrıca Türkçelerini de geliştirememektedirler, bu durum ilkokula başladıklarında karşılıklarına ciddi bir sorun olarak çıkmaktadır (Bahçekapılı, 2016, s. 23). Batı Trakya'da Azınlık anaokulu diye bir kurum bulunmamaktadır. Batı Trakya Müslüman Azınlık okul öncesi kurumlarının iki dilli eğitimi destekleyecek kurumlar olarak açılmasını talep etmektedirler (Paçaman, 2011, s. 17). 2000'li yılların başlarından itibaren Azınlık anaokulları kurma girişimleri bulunsa da Yunanistan tarafından bu okulların açılmasına izin verilmemiştir (Bahçekapılı, 2016, s. 23). Azınlığın iki dilli anaokulu talebine, yine 2007-2008 eğitim öğretim yılında yürürlüğe giren yasayla zorunlu olan bir yıl anaokulu eğitimi 2013 yılından itibaren kuruma kayıt yaptırmayan öğrencilerin ilkokula kaydı sırasında sorunlar çıkmış ve anaokullarına kayıt yaptırmayan öğrencilerin ilkokula kaydının alınmayacağı belirtilmiştir (Yavuz, 2014, s. 68).

2.4.2. İlköğretim

Azınlığa mensup öğrenciler için Azınlık ilkokullarına gitmek isteğe bağlıdır, ancak Çoğunluk öğrencileri için bu ilkokullara gitmek yasaklanmıştır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσιελίκης, 2001, s. 55). İlköğretim seviyesi, Azınlık eğitiminin organize bir sistem olarak var olduğu tek alandır (Ασκούνη, 2006, s. 55). Azınlık ilkokullarının yasal statüsü hakkında, Ασκούνη, 2006, s. 63-64, bu eğitimin kamusal doğasını ve özel eğitimle ilgili diğerlerini sağlayan hükümler içerdiğini belirtmektedir.

Yunanistan eğitim sistemine göre zorunlu eğitim on yıldır. Bu ilköğretim ile ortaöğretimi kapsamaktadır. İlköğretim ilk kademe eğitim olarak ortaöğretim ise liseyi de kapsayacak şekilde ikinci kademe eğitim olarak adlandırılmaktadır. Temel eğitim on yıl olmakla birlikte uygulamada Türkiye eğitim sisteminde olduğu gibi ilk ve ortaokulların birleştirilmesi ve aynı çatı altında eğitim verilmesi gibi bir uygulama bulunmamaktadır. İlköğretim kademesini bitiren öğrencilerin diploması bu ilk öğretimin idari olarak bağlı olduğu okula gönderilmektedir ve öğrenci kayıt döneminde bu okula gidip kaydını zorunlu eğitimin ikinci kademesi olan ortaokula yaptırmaktadır (Paçaman, 2011, s. 18). Azınlık ilkokulları altı yaştan on iki yaşa kadar sürmektedir ve Yunanistan'ın genel eğitim sistemi ile uyumludur. Batı Trakya Müslüman Azınlığı iki dilde eğitim veren yapıya sahip olan Azınlık ilkokullarına gidebilecekleri gibi tercihlerini tek dilde eğitim veren Yunan Çoğunluk ilkokullarından yana da kullanmakta özgürdürler.

Paçaman, 2011, s. 18, bu sistemin Yunan ilkokullarında aksamadan ilerlediğini, ancak Azınlık ilkokullarından mezun olduktan sonra ise beş farklı tercihin yapılmasının mümkün olabileceğini söylemektedir. Birinci tercih olarak Yunan Çoğunluk ortaokulları, ikinci tercih olarak Gümölcine ve İskeçe'de kent merkezlerinde bulunan iki dilli Azınlık ortaokulları, üçüncü tercih, yine Gümölcine ve İskeçe'nin Şahin ilçesinde bulunan medreseler, dördüncü tercih eğitim vizesi olarak Türkiye'deki ortaokullara devam edilebileceğini, beşinci ve tercih edilmeyen yol olarak hiçbir ortaöğretim kurumuna başvurmayarak eğitimi noktalayabileceklerini söylemektedir.

Batı Trakya'da bulunan Azınlık ilkokullarının temel özelliği eğitimin iki dilli olmasıdır. Program, tüm sınıflar için açıkça tanımlanmış bir dağılım ile, Türkçe ve Yunanca olarak iki eğitim diline bölünmektedir. Aşağıdaki derslerin öğretim saatlerinin karşılığı oluşturulmuştur, iki dilin öğretilmesine ek olarak, Yunanca olarak okutulan dersler, tarih, çevre çalışması ve coğrafyadır, Türkçe olarak okutulan dersler ise fizik, kimya, beden eğitimi, din dersi ve müziktir. İki dilde öğretim saatlerinin dağılımdan sorumlu olan, 694/1977 sayılı kanunun 7. Maddesinin 1. Fıkrası uyarınca Eğitim

Bakanlığıdır (Κυριαζίδης, 2019, s. 31-32). Özcan, 2019, s. 89'a göre Yunan hükümeti bu okullarda iyi eğitim vermeyerek Azınlık çocuklarını Yunan devlet ilkokullarına yönlendirmeyi hedeflemektedir ve öğrencilerin altı yıl boyunca Yunancayı iyi öğrenemeyip, bunun çözümünü Çoğunluk ilkokullarına gitmekte bulacağını belirtmektedir.

2.4.3. Ortaöğretim

Ortaöğretim Yunanistan'da on iki yaşında başlayıp on sekiz yaşına kadar sürmektedir. Ortaöğretim iki kademedен oluşmaktadır üç yıl ortaokul ve üç yıl lise, ortaöğretimin ilk kademesini kapsayan ortaokul zorunludur.

Lozan Antlaşması'na göre, Yunan devletinin Azınlık eğitiminin sağlanması konusundaki taahhüdü, o zamana kadar zorunlu eğitim olduğundan sadece ilkokulla ilgilidir. Bunun nedeni, hükümlerinin o sırada zorunlu eğitimin sadece ilkokul seviyesini kapsamıyla ilgili olmasıdır. Bununla birlikte, Lozan Antlaşmasından sonra Gümülcine ve İskeçe'de altı yıllık iki ortaöğretim okulunun kurulmasıyla Azınlık statüsü ortaöğretim seviyesine çıkarılmıştır (Καρασμάνη & Καψή, 2008, s. 91). 1979 yılında ortaöğretim için mevcut duruma göre ortaokul ve lise olarak ayrılmışlardır. Ancak bu iki okul Azınlığın ortaöğretim ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Özellikle 1980'lerde, zorunlu olarak sınırlı sayıda kabul edilebilecek öğrenci sayısı, ortaokula kabul edildikten sonra katı seçim prosedürleriyle daha da aza indirilmiştir. Bu okulların özellikleri, Azınlık ilkokulları ile benzerlik göstermektedir. Özel olarak tanımlanmakta olan bu okullar, kamu eğitiminin temel düzenlemelerini de içeren kendine özgü bir çerçeve ile çalışmaktadırlar (Ασκούνη, 2006, s. 69). Bu kısımda Batı Trakya'da bulunan Müslüman Azınlığa mensup olan öğrencilere eğitim veren, Batı Trakya bölgesinde bulunan ortaöğretim seviyesinde iki okul ve iki medrese kurumuna yer verilmiştir.

2.4.3.1. Celal Bayar Lisesi

Celal Bayar Ortaöğretim Okulu, iki ülke arasındaki iyi ilişkiler sonucu 1952 yılında zamanın Cumhurbaşkanı Celal Bayar adı ile Gümülcine'de altı yıllık ortaokul ve lise olarak bir okul kurulmuştur. Bu okulun işleyişine ilişkin düzenlemelerin yanı sıra öğretim kadrosu ve programı ile ilgili yönetmelikler değiştirilmiş ve 2267/1953 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (Hükümet Gazetesi cilt A'240) ile tamamlanmıştır (Καλαμιδιώτου, 2016, s. 65).

1953-1954 eğitim ve öğretim yılında ilk kez sadece bir sınıfla faaliyet göstermiş, her yıl yeni bir sınıfın eklenmesiyle altı sınıfta tamamlanmıştır. Bu okulda Müslüman Azınlığa mensup öğrenciler eğitim görmektedir, okulun denetimi Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmaktadır. Sınavlar diğer özel ortaöğretim okullarında olduğu gibi yapılırken, bir öğrencinin başarılı sayılabilmesi için öğretilen derslerden en az ikisinden iyi not alması gerekmektedir. Celal Bayar Lisesi tarafından verilen dereceler diğer özel ortaöğretim okullarının derecelerine denktir (Καρασμάνη & Καψή, 2008, s. 91).

Okul Müslüman Azınlık mensubu tarafından yönetilmektedir. Vergi dairesinin önerisi ve Azınlık okulları koordinatörünün onayı ile müdür yardımcısı, koordinatör tarafından atanır ve Çoğunluk mensubu bir öğretmendir. Kamu eğitim görevlileri için geçerli olan hükümler, Yunanca öğretim veren öğretmen kadrosu için geçerliyken, Müslüman Azınlık öğretmenleri için özel okullar için geçerli hükümler geçerlidir. Müslüman Azınlığı öğretmenlerinin ödemesi okul vergi dairesinden yapılmaktadır (Παναγιωτίδη, 1994, s. 91-92).

2.4.3.2. *İskeçe Muzaffer Salihoglu Özel Lisesi*

İskeçe Muzaffer Salihoglu Ortaöğretim okulu, İskeçe şehrinde kurulmuş ve faaliyete 1964-1965 eğitim öğretim yılında başlamıştır. Okul müdürü bir ortaöğretim öğretmenidir, okul Müslüman ve Yunan vatandaşı olan Azınlık mensubu tarafından yönetilmektedir, müdür yardımcısı ise yine ilkokula benzer şekilde Çoğunluk mensubu olarak atanmaktadır. Azınlık ortaokullarında Türkçe olarak okutulan dersler, Fen bilgisi, Din dersi, Sanat, Müzik ve Türkçe dersi ve bu dersler Türkiye'den gelen kontenjan öğretmenler ile Azınlık mensubu öğretmenler tarafından okutulmaktadır. Yunan öğretmenler tarafından Yunanca okutulan dersler ise Eski Yunanca, Yeni Yunanca, Tarih, Coğrafya ve Vatandaşlık dersleridir (Παναγιωτίδη, 1994, s. 92).

Öğretim saatleri her sınıf için haftalık 40 saattir ve geri kalan tüm saatlerde Çoğunluk okullarının müfredatı uygulanır. İdari olarak İskeçe Azınlık Ortaöğretim Okulu, Azınlık okullarının koordinasyon ofisi altındadır ve özel okullarla ilgili hükümler uyarınca her okul yılının başlangıcından önce yenilenmemesi halinde işletme ruhsatı geçerliliğini yitirmektedir (Παναγιωτίδη, 1994, s. 93).

Yunanistan devlet liselerinde uygulanan program Gümülcine Celal Bayar Lisesi ve İskeçe Azınlık Özel Lisesinde aynı şekilde uygulanmaktadır. Eski Yunanca, Yeni Yunanca, Tarih, Coğrafya, Vatandaşlık dersleri programın öngördüğü devlet memuru Yunan öğretmenler tarafından Yunanca olarak okutulmaktadır. Yunanistan eğitim

müfredatında bulunmayan Türk Dili ve Edebiyatı dersi her sınıfta haftada dört saat olarak okutulmaktadır, Fen dersleri ve Yunanistan eğitim müfredatında da var olan Din dersi her sınıfta haftada iki saat ve lise son sınıfta bir saat olmak üzere Azınlık mensubu öğretmenler tarafından Türkçe okutulmaktadır. Felsefe, Sosyoloji, Psikoloji dersleri de programda bulunmaktadır ancak öğretmen eksikliği nedeni ile bu dersler boş geçmekte veya bazı yıllarda ehil olmayan öğretmenler tarafından okutulmaktadır (Halil, 2000).

2.4.3.3. Medreseler

Batı Trakya'da kökleri Osmanlı Devleti'ne dayanan ve ortaöğretim kurumu olarak hizmet eden iki medrese bulunmaktadır. 1950 yıllarından günümüze kadar hala faaliyette olan medreselerin biri Gümülcine'deki Medrese-i Hayriyye diğeri ise İskeçe'nin Şahin Köyünde faaliyet gösteren Şahin Medresesidir. Bu okulların kurulmasındaki amaç Azınlık için din adamı yetiştirmektir. Uzunca bir süre, eğitim süresini, programını ve öğretmenlerin niteliklerini belirtmeden, belirsiz bir yasal statü altında faaliyet göstermişlerdir. Medreseler başlangıçta eğitim süresi üç yıl olarak açılmıştır ancak bu eğitim süresi daha sonra dörde ve son olarak beşe çıkarılmıştır. 1960 ile 1998 yılları arasında eğitim süresi her iki medrese için de beş yıl olarak belirlenmiştir. 1970 yılına kadar medreselerde Yunanca eğitimi sınırlıyken, 1982 yılına kadar öğretim kadrosu ortaokul öğretmenlerinden değil ilkökul öğretmenlerinden oluşturulmaktaydı. 1998 yılında 2621 sayılı Kanun ile Yunan okul sistemine göre yapılandırılmış ve üç yıl ortaokul üç yıl lise olarak toplam altı yıl öğretim veren medreselerin nitelikleri devlet din ortaokul ve liselerine eşdeğer olarak tanımlanmış ve devlet eğitimine karşılık gelen bir müfredat ile yapılandırılmıştır. Programları Azınlık ortaöğretim okullarından önemli farklılıklar sunmaktadır. Tarih, Coğrafya, Matematik, Fen bilgisi, Eski ve Yeni Yunanca dersleri Yunan öğretmenler tarafından okutulmaktadır. Türkçe okutulan dersler ise Türkçe dil dersi, Din dersi ve Arapça Azınlığa mensup öğretmenler tarafından okutulmaktadır. Medreselerde derslerin çoğu Yunanca olarak okutulup haftalık ders programında Türkçe ve Arapça olarak okutulan Din Kültürü dersleri tüm ders saatlerinin yalnızca dördte biri kadardır. Türk dili ve Arapça ile okutulan Din Kültürü dersleri Kur'an-ı Kerim, Arapça, İslam Tarihi, Din dersi, Türkçe, Tefsir, Fıkıh ve Hadistir (Καρασμάνη & Καψή, 2008, s. 92).

Yetersiz bir eğitim programı ile Yunanistan'da eşi benzeri olmayan bu iki medrese kendilerine has özel bir statü ile eğitimlerini halen günümüzde sürdürmektedir. Bugün medreselerde eğitim gören öğrenci sayısı oldukça artmıştır. 2000-2001 eğitim öğretim

yılına kadar sadece erkek öğrencilere eğitim veren medreselerin aniden Yunan hükümeti tarafından çıkarılan bir yasa ile statüleri değiştirilmiş, 2000-2001 eğitim yılı itibari ile medreselere kız öğrencilerin de kabul edileceğini açıklamıştır. Ayrıca medreselerin normal ortaöğretim statüsüne getirildiğini duyurmuştur (Burma, 2008, s. 133). 2000 yılında medreselere yapılan bir diğer yenilik bu okullardan mezun olanların, Yunanistan'da Azınlıklara tanınan yüzde beşlik kontenjan ile üniversitelere girebilme hakkı vermiştir. Yapılan bu kanun değişiklikleri ile medreselerin modern birer eğitim kurumu haline getirmek ve eğitimi cazip hale getirmeyi amaçlamaktadır. Bu kanun değişikliği ile Yunan hükümeti Batı Trakya Müslüman Azınlığının eğitim ve din hayatına Lozan Antlaşmasıyla verilen haklarına yeni bir müdahale etme süreci başlatmıştır (Halil, 2000, s. 5-6).

Azınlık eğitiminin başlangıcından 1960'lara kadar medreselerden mezun olmak Azınlık ilkokullarında öğretmenlik yapmak için yeterliydi, o dönemde Azınlık ilkokulu öğretmenlerinin çoğu medrese mezunları olmuştur. 1968 yılında aslında medreselerin devamı niteliğinde Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA) açılmıştır. SÖPA'nın kuruluşu itibari ile medreseler amacından uzaklaşarak Yunan hükümeti tarafından bu kuruma öğrenci yetiştiren kurumlar haline dönüştürülmüştür. Öğretmen sorununa çözüm niteliğinde medreseler sadece din görevlisi değil öğretmen yetiştiren bir kurum özelliğini de kazanmışlardır (Çavuşoğlu A. , 2000, s. 110).

2.4.4. Yükseköğretim

Καλαμιδιώτου, 2016'ya göre, Azınlıkların üniversiteye erişimi eğitimin önemli bir parametresidir. Yükseköğretimde, bir ülkenin misyonu gelecekteki akademik personelinin teorik ve kapsamlı eğitimi, gelişim sürecinde bilimin ilerlemesine ve uygulamalı araştırmalara katkıda bulunmalarını sağlamaktır. Dolayısıyla Batı Trakya'daki Müslüman Azınlığın diğer Çoğunluk mensupları gibi, eşitlik ilkesine göre üniversiteye aynı erişim fırsatlarına sahip olmaları gerekmektedir.

Batı Trakya Müslüman Azınlıklara ait yükseköğretime yönelik bir kurum bulunmamaktadır. Yükseköğretim ile bağlantılı olan Selanik Özel Pedagoji Akademisi 1968 yılında kurulup 2011 yılına kadar faaliyet göstermiştir ve daha sonra 2013 yılında bu kurumun kapatılmasına yönelik karar alınmıştır. Bununla bağlantılı olarak 2014 yılında Dedeağaç'ta Trakya Demokritos Üniversitesi İlköğretim Pedagoji Bölümü bünyesinde açılan Azınlık Müfredatı Öğretim Görevlileri için Formasyon Bölümü

(D.E.M.P.) 2015-2016 yıllarından itibaren günümüzde de halen eğitim ve öğretimini sürdürmektedir.

Azınlık eğitiminin yetersizliği nedeni ile Azınlığa mensup kişilerin üniversite eğitiminden yararlanmaları oldukça sınırlıydı. Azınlıkların eğitimden yararlanmalarını belirleyen yasa 1995 yılında çıkarılmıştır. Müslüman Azınlık öğrencilerin Yunanistan yükseköğretimine kabul edilmeleri için bir kontenjan ölçüsü belirleyen 2341/02-10-95 sayılı Kanunun 2. Maddesi'dir. Ayrıntılı olarak ‘‘Din İşleri ve Eğitim Bakanlığı’nın kararı ile... Batı Trakya Müslüman Azınlığı lise mezunlarının Yüksek Eğitim Enstitüsü/Üniversitesi (AEI) ve Teknik Eğitim Enstitüsü/Üniversitesi (TEI)’lere giriş için ayrı yüzdeler belirlenebilir’’. Müslüman Azınlıklar genel üniversite sınavına katılmaktadırlar, her bölüme kabul edilen öğrenci sayısına ek olarak, öğrencilerin tümüyle değil sadece Müslüman Azınlık öğrencileri kendi aralarında rekabete tabii tutularak üniversitelere kabul edilmektedirler (Κοριαζίδης, 2019, s. 47).

Yukarıda bahsedilen Kanuna eşlik eden FEK 129/5-3-1996 sayılı Bakanlık Kararı dönemin Eğitim Bakanı Yorgo Papandreou’nun Batı Trakya Müslüman Azınlıktan gelen adaylara verilecek her üniversite bölümü için kontenjan belirlenmesi ile ilgilidir. Bu kontenjanların üniversite bölümüne girenlerin sayısının %0,5’ine eşit olacağını bildirmektedir (Καραφύλλης, 2006). Bahsi geçen %0,5’lik kontenjan Azınlık Okullarından mezun olan veya olmayan tüm Müslüman Azınlığını kapsamaktadır.

Yükseköğrenimlerini Türkiye’de tamamlamış olan Batı Trakya Müslüman Azınlık mensupları ise Yunanistan’a döndüklerinde Türkiye üniversitelerinden alınan diplomaları tanımamakta ve diploma denkliği için öğrencileri tekrar sınava tabi tutmaktadır (Özcan, 2019, s. 92). Diploma denkliği için başvuru alan kurum Üniversitelerarası Yabancı Öğrenim Diplomalarını Tanıma Merkezi (D.O.A.T.A.P.)’tir (Burma, 2008, s. 152).

2.4.4.1. Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA)

SÖPA 1968-1969 eğitim öğretim yılında, Cunta döneminde çıkarılan 31 numaralı ve 10 Ekim 1968, 22 Ocak tarihli Kararname ile Yunanistan’ın Selanik şehrinde kurulmuştur. Bu bir yükseköğretim kurumudur yalnızca Azınlık öğrencilerinin kabul edildiği ve Azınlık ilköğretim okullarına öğretmen yetiştiren bir kurumdur. Orijinal adı Eidiki Paidagogiki Akademia Thessalonikis - EPATH’tır (Burma, 2008, s. 134).

Gümölcine ve İskeçe’nin Şahin köyünde bulunan iki medreseden mezun olan öğrencilerin kabul edildiği SÖPA’nın eğitimi 3 yıldan oluşmaktadır ve ilk bir yılı

hazırlıktır. Bu kurumun eğitim dili Yunancadır ve kurumdan mezun olanlar Azınlık ilkokullarına Türkçe derslerine öğretmen olmak üzere yetiştirilmektedir (İmpraim Kelaga, 2005, s. 129). Okuldan 1990 yılına kadar 307 öğretmen mezun olmuştur (Στάθη & Τρέσσου, 1997, s. 68).

1977 yılında çıkarılan 695 sayılı yasa ile Selanik Özel Pedagoji çıkışlı eğitimciler öncelik tanınmıştır ve Azınlık ilkokullarına öğretmen ataması yapılırken SÖPA çıkışlı öğretmenlerin tercih edileceği açıkça belirtilmiştir. İlkokullara o tarihten sonra Türkiye öğretmen okulu mezun öğretmen atanmamıştır (Hurşit, 2006, s. 56).

Okulun amacı, Türkiye'deki öğretmen okullarında eğitimlerini tamamlamış Batı Trakya Müslüman Azınlığının devreden çıkarılmasıdır. SÖPA tüm Batı Trakya Müslüman Azınlık gençlerini kabul ediyor gibi görünse de ne Gümölcine Celal Bayar Lisesinden ne de İskeçe Muzaffer Salihoglu Özel Lisesinden hiçbir öğrenci alınmamıştır (Akyüz, 2007, s. 49). Bu okula, ilk açıldığı yıllarda ilkokuldan sonra beş yıl medrese eğitimi almış ve Türkçe okuma yazmaları zayıf olan Yasak Bölge'de doğmuş Azınlıklar alınmaktaydı. Temel eğitimi Yunanca olan SÖPA'nın öğrenci alımı giriş sınavı ile yapılmaktadır (Kelağa, 2014, s. 191).

Batı Trakya Müslüman Azınlığa mensup kişiler başlarda SÖPA mezunlarını kabullenmemiştir, SÖPA ilk mezun atamaları gerçekleştiikten sonra görev yapacakları okullarda veliler ve okul encümenleri tarafından iyi karşılanmamışlardır. Bu öğretmenler yerine formasyonlu öğretmen talebinde bulunup Selanik Özel Pedagoji Akademisi öğretmenlerine çocuklarını emanet etmek istemediklerinden dolayı okula göndermemişler ve bazı köylerde okullar bir süre kapalı kalmıştır (Özcan, 2019, s. 92).

SÖPA'nın 2010-2011 öğretim programı incelendiğinde, Selanik Özel Pedagoji Akademisinin yeterli bir öğretim programına sahip olmadığı, Yunanistan ve Türkiye'de bulunan Eğitim Fakültelerinin verdiği eğitim ile karşılaştırıldığında, öğretim süresi ve Eğitim Fakültelerinde verilen eğitimin içeriği açısından oldukça yetersiz bulunmaktadır. Özellikle Batı Trakya Azınlık ilköğretim okullarında görev almaları için yetiştirilen öğretmenlerin, Türkçe bakımından yetersiz bir eğitim almaları oldukça dikkat çekmektedir. 2011-2012 eğitim yılında öğrenci alımı yapmayacağını duyuran Selanik Özel Pedagoji akademisi 2011 yılında çıkarılan 3966/2011 yasanın 59. Maddesinin 10. Fıkrası ile kapatılma kararı almıştır. O tarihten sonra öğrenci alımı durdurulmuştur ancak mevcut öğrenciler ve bütünlemeleri olan öğrencilerin eğitimlerini tamamlamaları için eğitim öğretim faaliyetini sürdürmesine 2013 yılına kadar izin verilmiştir (Bahçekapılı, 2016, s. 39).

Selanik Özel Pedagoji Akademisinin kapatılmasının ardından Azınlığa mensup öğretmenlerin üniversite eğitimi konusu, Batı Trakya Müslüman Azınlığın gündemini meşgul etmiştir. SÖPA'nın kapatılması ile oluşan boşluk Azınlık Müfredatı Öğretim Görevlileri için Formasyon Bölümü (D.E.M.P.)'in kurulmasıyla doldurulmuştur. Azınlık Müfredatı Öğretim Görevlileri için Formasyon Bölümü 4310/2014 sayılı Kanununun 66. Maddesi kapsamındadır ve 2015-2016 Eğitim Öğretim yılından itibaren Dedeoğaç'ta bulunan Trakya Demokritos Üniversitesi İlköğretim Pedagoji Bölümü bünyesinde yer almaktadır (Καλαμιδιώτου, 2016, s. 68).

2.4.5. Eğitim programı

1957 yılında Müslüman Azınlık için bir eğitim programı hazırlanmıştır (Βακαλιός, 1997, s. 39). Bu programın temelinde Azınlık eğitiminin iki dilli karakterinin pekiştirildiği bir program niteliğini taşımaktadır. Azınlık eğitimi Azınlık dili olan Türkçeyi baz almaktadır. Belirli dersler Azınlık dilinde öğretilmektedir, resmi dil ve belirlenen diğer dersler Yunanca olarak öğretilmektedir. Detaylı olarak Yunanca dilinde eğitim verilen dersler; Tarih, Coğrafya, Çevre Çalışması, Siyasi ve Sosyal Eğitim şeklindedir. Türkçe dilinde eğitim verilen dersler; Matematik, Fizik, Din dersi ve Müzik dersleridir (Τσιούμης Κ. , 2010, s. 143). Μαυρομμάτης, 2005, s. 77'e göre özünde, iki yönlü bir dil programı için iki dil yalnızca dil olarak öğretilmez, aynı zamanda bireysel konuları öğretmek için de kullanılır. Baker, 2011, s. 31-34'in tipolojisine göre bu gerçek, yukarıdaki modeli evrimsel ve güçlü iki dilli eğitim modellerinde sınıflandırır, çocuklar okula başladıklarında Yunanca düzeyine bakılmaksızın tüm Azınlık öğrencileri her iki dili de birlikte geliştirmektedir (Μαυρομμάτης, 2005, s. 77-78).

2.4.6. Kitaplar

Azınlık ilkokullarında Yunan dilinin öğretilmesine yönelik kitaplar Cunta yönetimi sırasında basılırken, aynı zamanda Okul Kitapları Yayın Örgütü tarafından ders kitaplarının Azınlık dilinde basılması için hazırlıklar yapılmıştır (Τσιούμης Κ. , 2006, s. 57). Yunanca öğretimi ile ilgili kitaplar, bu öğrenci nüfusunun etnokültürel özelliklerinin farkında olmadıklarından dolayı Azınlık öğrencileri için uygunsuz olarak görülmüştür, Ortodoks Hıristiyanlığın tek gerçek din olduğunu ve Türk kültürüne olumsuz göndermeler içerdiğini savunmaktadır (Μαυρομμάτης, 2005). Dahası, göç meselesi gibi kültürlerarası algı unsurları içermelerine rağmen, kitapların yine de temelde tek kültürlü olarak kabul edildiği ortaya çıkmıştır (Βακαλιός, 1997, s. 51). O zamandan beri

Müslüman Çocuklar Eğitim Programı ile etnik kültür farklılıkları ve Yunancanın anadilleri olmadığı gerçeğini dikkate alarak Azınlık öğrencilerinin ihtiyaçlarını karşılayan özel kitaplar tasarlanmaktadır (Ασκούνη, 2006, s. 65-66).

Türkçe müfredatıyla ilgili olarak, 1946 yılından itibaren, Ders Kitabı Yayıncılık Kurumu Azınlık okullarına yönelik Latince yazılmış ders kitapları yayımlar ve aynı zamanda Arapça yazı öğretimine izin verilir. 1954 yılında iki ülke arasında Türkçe eğitim programı için ders kitaplarının doğrudan Türkiye'den dağıtılmasını sağlayan bir anlaşma imzalanmıştır ancak sonuç olarak bu kitaplar Azınlık ilkokullarına dağıtılmamaktadır. 1968'de Yunan makamları tarafından ders kitaplarının kontrolünü ve onayını sağlayan Yunan-Türk Eğitim Protokolü imzalanmıştır (Τσιούμης Κ. , 2010, s. 149). Bununla birlikte, bu ders kitaplarının Yunan devleti tarafından sansürlenmesi ve Türk milliyetçiliğini destekleme suçlamaları gibi çeşitli siyasi çıkarımlar, 1950'lerden 2000'e kadar ders kitaplarının fotokopilerinin kullanılmasıyla sonuçlanmıştır (Αλεξιάδου, 2005, s. 344). Kitapların genel yapısı bozulmadan kalırken, fotokopiler ve 'tartışmalı' sayfaları olan ders kitapları öğrenciler için olumsuz imajlar yaratmaktadır (Aarbakke, 2000, s. 131). 1992'de Yunan yazarlar tarafından yazılan kitaplar Azınlık ilkokullarında tanıtılmıştır ancak bu kitaplar Azınlık tarafından kabul edilmeyen, pedagojik kaliteleriyle ilgili olmayan, daha çok siyasi iddiaların bir ifadesiydi, çünkü kitaplara karşı olumsuz tezahürler, tam da Yunan devleti tarafından yazılması ve uygulanması gerçeğiyle ilişkilendirilmiştir (Στάθη, 1997). 2000 yılından itibaren Kültür Anlaşması uyarınca Müslüman Azınlık öğrencilerine uygun yeni kitaplar çıkarılmaya başlanmıştır (Ασκούνη, 2006, s. 66). Burada ders kitabının kimliği şekillendirmek ve ilkokuldaki çocukların olumlu öz imajını geliştirmek için anahtar bir araç olduğu belirtilmelidir ki, kitap aracılığıyla iletişim tekniklerinin öğretilmesi ve bilginin yeniden üretilmesinin yanı sıra, belirli sosyal durumlar hoş karşılanmakta veya karşılanmamaktadır (Βακαλιός, 1997, s. 52).

2.4.7. Öğretmenler

Azınlık ilkokullarında eğitim veren öğretmenler belirli farklı heterojen gruplardan oluşmaktadırlar. Ancak eğitim alanında bir arada bulunmaları çeşitli ihtiyaçları beraberinde getirmiştir. Detaylı olarak, Yunanca eğitim veren öğretmenler diğer tüm ilkokullara eşit olarak istihdam edilmektedir. 1955'ten itibaren, Yunanistan devleti Azınlık ilkokullarına Yunanca ders veren çok sayıda öğretmen atanmıştır bu da Yunanistan devletinin Azınlık ilkokulları için Yunanca derslerinin ne kadar önemli

olduğunun bir göstergesidir (Τσιούμης Κ. , 2010, s. 142). Batı Trakya bölgesinde yer alan Azınlık ilkokullarında yaşanan zorlukların başında materyal ve uygun alanların olmaması öğretmenlere zorluklar yaşatmıştır ve birçok öğretmen çeşitli eksikliklerden kaynaklı olarak derslerini işlemekte güçlük çekmiş veya dersleri işleyememiştir. Ayrıca genel olarak eğitim ve öğretime farklı yaklaşımlar, Azınlık eğitiminde bir arada bulunan çeşitli öğretmen grupları, Yunanca ve Türkçe ders veren eğitimciler arasında farklı eğitim seviyeleri ve işbirliği eksikliği öğrencilerin kafasını karıştırmaktadır (Βακαλιός, 1997, s. 46).

Türkçe eğitim veren öğretmenler üç kategoriye ayrılmaktadır: Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenler, kontenjan öğretmenleri ve formasyonlu öğretmenler. SÖPA mezunları: bu kategoride bulunanlar Azınlık ilkokullarında eğitim verenlerin büyük bir kısmını oluşturmaktadır ve devlet memuru statüsündedirler. Bu kişiler belirli ortaokul ve liselerden mezun olup Selanik Özel Pedagoji Akademisine alınmış kişilerdir. Devlet memuru statüsüne tabi olan ve en kalabalık kategoriyi oluşturan SÖPA mezunları, nitelikli olarak bilinen ve konvansiyonel kabul edilen özel ortaokul ve lise mezunlarıdır (Τσιούμης Κ. , 2010, s. 159). Kontenjan öğretmenleri: Türk uyruklu öğretmenler olup belirli bir kontenjan dahilinde Türkiye’den gönderilmektedir ve maaşları Türkiye tarafından ödenmektedir. Bir de formasyonlu öğretmenler bulunmaktadır bu kişiler Batı Trakya Azınlık mensubu kişilerdir ve eğitimlerini Türkiye’de almışlardır, maaşları ise çalıştıkları okul encümeni tarafından ödenmektedir (Özcan, 2019, s. 84). 1968 yılında formasyonlu öğretmenler, Azınlık ilkokullarında göreve başlamış ancak bu uygulama 1973 yılında Yunanistan tarafından sonlandırılmıştır ve bu tarihten sonra Azınlık ilkokullarına Selanik Özel Pedagoji Akademisi (SÖPA) mezunları tayin edilmeye başlanmıştır (Yılmaz, 2019, s. 255).

İnsanların birey olarak gelişmelerini sağlamada çok önemli bir rolü olan eğitimin bir Azınlık grubunun kimliğini koruyabilmesi için gerekli olan koşulların en başında gelmektedir (İsmail, 2012, s. 102). Azınlık üyelerinin gereken biçimde eğitilebilmesi, bunun serbestçe gerçekleştirilebilmesi ve azınlığın kendi dilinde eğitim alabilme güvencesi, günümüzün en doğal haklarındandır (Oran, 1986, s. 117).

Azınlık eğitimi veren okullar Yunanistan’ın sadece Batı Trakya bölgesinde yer almaktadır. Özel bir statüye sahip olan okullarda sadece Müslüman Azınlıktan olan öğrencilere eğitim verilmektedir ve Azınlık eğitimi yöneten yasal çerçevenin kuruluşu 1923 Lozan Antlaşmasıdır (Ασκούνη, 2014, s. 1). Batı Trakya Müslüman Azınlığın eğitimi 1923 yılında Yunanistan-Türkiye arasında imzalanan Lozan Antlaşması ile

belirlenmiştir. Bu Antlaşmadan sonra iki ülke arasında 1951 yılında yapılan Kültür Anlaşmasıyla Azınlık eğitim meseleleri açığa kavuşmuştur. Bunu takiben iki ülke arasındaki Kültür Anlaşması, 1968 Yunanistan-Türkiye Eğitim Protokolü ve 1977 tarihli 694 ve 695 sayılı kanunlar ile Azınlık eğitimi hakları belirlenmiştir. Yunanistan-Türkiye arasındaki 1951 Kültür Anlaşması, 1968 Yunan-Türk Eğitim Protokolü ve 1977'nin 694 ve 695 yasalarının yanı sıra bir dizi kararname ve bakanlık kararlarıyla Azınlık eğitimi konuları düzenlenmiştir (Παρδάλης, 2014, s. 59).

Batı Trakya Müslüman Azınlığının eğitim-öğretim konusundaki hakları Lozan Antlaşmasının 40. ve 41. maddeleri ile belirlenmiştir ve Türkiye-Yunanistan Kültür Anlaşması (1951), 1968 Eğitim Protokolü ile garanti altına alınmış bulunmaktadır (İsmail, 2012, s. 102). Lozan Antlaşmasının 40. maddesi Batı Trakya Müslüman Azınlığına kendi Azınlık okullarını kurma, yönetme ve denetleme haklarını, 41. maddesi ise Azınlık ilkokullarında ana dillerinde eğitim verme hakkını vermektedir (Bahçekapılı, 2016, s. 21).

Yunanistan'da eğitimin idaresi merkezi yönetim yani Din İşleri ve Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmektedir (Bahçekapılı, 2016, s. 24). Antlaşmaya göre Batı Trakya Azınlık okullarının kontrolünün Batı Trakya Müslüman Azınlığa ait olması gerekmektedir ancak Yunanistan hükümeti, bu kurumları “Din İşleri ve Eğitim Bakanlığına” bağlayarak kontrolü kendi elinde tutmaktadır (Hurşit, 2006). Din İşleri ve Eğitim Bakanlığı, öğretmen atamalarını, okul binaları ve diğer kaynakların tedariki, öğretmenlerin alacakları hizmet içi eğitimi ve eğitim politikalarının oluşturulmasında tam yetki hakkına sahiptir. Her vilayette bulunan ilkokul ve ortaokullar için kurulmuş yetkili makamlar bulunmaktadır ve Eğitim Bakanlığı adına yasal düzenlemelerle ilgilenmektedirler (Bahçekapılı, 2016, s. 7).

2.5. Müslüman Çocukların Eğitim Programı

Batı Trakya Azınlık eğitimi 1990 yılında Yunan devletinin önemli ölçüde iyileştirme çabasında, Yunanistan Eğitim Bakanlığı tarafından Müslüman Çocuklar Eğitim Programı uygulanmaya başlamıştır. Eğitim Bakanlığı ve Kültürlerarası Eğitim Sekreteri tarafından gözetilmekte olan bu program, Avrupa İşleri Bakanlığı ve Bakanlığın Topluluk Destek Çerçevesi aracılığıyla Avrupa Sosyal fonu tarafından %80 oranında finanse edilmektedir (Δραγώνα & Φραγκουδάκη, 2008, s. 12).

Programın amacı, Azınlığın eğitim kalitesini yükseltmek ve Azınlığın kimlik ve kültürel özelliklerine saygı duyarak Yunanca öğrenmelerini sağlamak (Ασκούνη, 2006,

s. 109). Aynı zamanda program, eğitimsel ve sosyal eşitsizlikleri, öğretmen eğitimini ve Azınlık öğrencilerinin sosyal entegrasyonunu azaltmayı amaçlamaktadır (Δραγώνα & Φραγκουδάκη, 2008, s. 18). Bu programın hayata geçirilmesi ile birlikte eğitime olumlu bir geçiş yaratılmış ve Azınlıkların başarılı olmalarına karşı olumlu bir tutum geliştirilmiştir. 1997 yılında başlayan bu program ile Azınlığın eğitimi önemli ölçüde iyileşmelere gitmiştir. Beş ayrı kronolojik aşamada gerçekleştirilen program, başlatılan her aşama bir sonraki aşamalar ile devam edecek şekilde düzenlenmiş ve gerçekleştirilmiştir. (Θεοδωρή, 2020, s. 91).

Programın ilk aşaması 1997-2000 yılları arasında gerçekleştirilmiştir ve Azınlık okullarının ikinci dili olan Yunancayı geliştirilmesine odaklanmaktadır. Bu aşamada yeni ders kitapları ve eğitim materyalleri üretilmiştir, öğretmen eğitimleri başlatılmıştır. Programın bu aşamasında Azınlık ve Azınlık eğitimine ilişkin veriler toplanmaktadır (Δραγώνα, 2008, s. 439-450).

Programın ikinci aşaması 2002 ve 2004 yıllarında uygulanıp ilk aşamanın etkilerini sürdürmüş ve ayrıca orta öğretim düzeyini de ele almıştır. Bu aşamanın temel amacı, zorunlu eğitimi terk etmeyi en aza indirmektir. Buna ek olarak ikinci aşamada ortaokullar için materyaller üretilip, öğretmenlerin eğitimi gerçekleştirilmiş ve normal okul programından sonra uygulanacak olan takviye eğitim programı düzenlenmiştir. Ayrıca Müslüman Çocuklar Eğitim Programı (KESPEM) Destek Merkezleri kurulmuştur. İkinci aşamanın araştırma alanı, öğrencilerin okulu bırakmasına, Yunanca öğrenme düzeyine ve ailelerin ortaokula karşı tutumuna odaklanmıştır (Θεοδωρή, 2020, s. 91).

Programın üçüncü aşaması 2005'ten 2008'e kadar sürmüştür, ilk ve ortaöğretime bir dizi müdahalenin yanı sıra okul dışı müdahaleleri de içermektedir. Müdahaleler eğitim ve öğretim materyalleri ve ders kitapları, yeni eğitim materyali, kültürlerarası ve öğretim metodolojisi konusunda öğretmenlerin eğitimi ve desteği ile ilgilidir. Okul dışında KESPEM sayısı artmıştır ve KESPEM gezen araçları her köye ulaşmak için faaliyete geçmiştir. Okula düşük devam oranları ve artan okul terkini en aza indirmeyi hedeflemiştir (Δραγώνα & Φραγκουδάκη, 2008, s. 49).

Dördüncü aşama 2010'dan 2016'ya kadar sürmüştür, ilk ve orta öğretim ile birlikte yerel topluluktaki müdahaleleri devam ettirip yoğunlaştırmıştır ve okullara bilgisayar, projektör, renkli yazıcılar, kitaplar ile destek sağlanmıştır. Buna ek olarak, lise öğrencilerinin yükseköğretime hazırlamak için kurslar düzenlenmiştir. Dördüncü

aşamanın araştırma alanı, yükseköğretimde Azınlık öğrencilerinin eğitimi ve okullara giriş kotasının ölçüsünü içermektedir (Δραγώνα & Φραγκουδάκη, 2008, s. 27).

Programın beşinci aşaması 2016 ve 2018 yıllarını kapsamaktadır ve önceki aşamaların devamı olarak aynı ekseninde ilerlemiştir. Yunancanın ilkokul öğrencilerine ve okul öncesi çocuklarına öğretilmesinin geliştirilmesine vurgu yapılmıştır. Orta ve lise öğrencileri velilerine destek olmak amacıyla Yunanca öğretimi ile devam etmiştir. İşbirliği, güven ve dayanışma ilişkilerinin bir arada varlığını ve geliştirilmesini amaçlamakta Azınlık ve Çoğunluk öğrencilerinin ortak faaliyetleri organize bir şekilde yürütülmektedir (Δραγώνα & Φραγκουδάκη, 2008, s. 35).

Bu programın uygulanması, proje ortaklarında eylemin planlanmasına yardımcı olacak geçerli ve güvenilir verilerin eksikliğinin temel zorluğunu içermektedir. Tüm Azınlık kurumlarının temsilcileri, veri toplamayı anlamsız bulmuştur ve bu nedenle bir dizi nitel ve nicel araştırma yaparak müdahale alanının verilerini toplama ve haritalama ihtiyacı duyulmuştur. Araştırma, müdahale alanının haritasını çıkaran zengin eğitim materyali ile gerçekleştirmiştir ancak aynı zamanda Azınlık eğitiminin o zamana kadar derinlemesine incelenmemiş yönleri de vurgulanmıştır (Δραγώνα & Φραγκουδάκη, 2008, s. 36-37). Bu şekilde, müdahalenin ilerlemesini ve sonuçlarını değerlendirmek için ölçülebilir veriler üretilmiştir (Θεοδωρή, 2020).

Okul kitapları ve eğitim materyallerindeki boşluğu doldurmak için organize bir çalışma başlatılmıştır, çünkü mevcut olanlar, Yunan dilini ikinci dil olarak öğrenmek için değil, anadili Yunanca olan öğrenciler için yazılmıştır. Bu yüzden okul kitaplarında yazılı anlatım yerine daha çok resimli anlatım kullanılmıştır. Kitaplarda Türk dilinin yapısında bulunmayan, Yunancanın dil bilgisi ve alıştırmalar üzerinde durulmuştur ve ayrıca kitaplar yazılırken Azınlık kültürüne ve Azınlık kimliklerinin tanınmasına uygun olarak tasarlanmıştır (Λαγοπούλου & Δεδέ, 2002, s. 381-387).

Müslüman Çocukların Eğitim Programı uygulanırken en önemli ve en zor eylemi olan Azınlık ilkokullarında görev yapan öğretmenlerin eğitiminin sağlanması olmuştur. Başlangıçta öğretmen eğitimi çalışma saatleri içinde gerçekleşmiştir ancak daha sonra çalışma saatleri dışında da eğitime devam edilmiştir. Öğretmenlere küçük çalışma grupları halinde eğitim verilmesi daha verimli bulunmuştur (Ανδρούσου, 2005, s. 120-138). KESPEM, Azınlık okullarının performansını geliştirmesini engelleyen engelleri aşmayı, kuruluşları ve işleyişleri, farklı kültürel kimliklere mutlak kabul ve saygı koşullarıyla, iki dilli, kültürlerarası bir ortamın yaratılmasını baz almaktadır (Ανδρούσου & Ασκούνη, 2011, s. 18). Bahsi geçen programda daha çok Yunan dili, matematik, fizik

ve bilgisayar derslerine önem verilmiştir. Öğrencilere çalışmalarını kolaylaştıracak ve aktif bir şekilde Yunanca öğrenmelerini sağlayacak kitaplar ve eğitim materyalleri temin edilmiştir. Müslüman Azınlık öğrencilerinin aileleri için Yunanca dil dersleri düzenlenmiş ve dilleri Yunanca olan öğretmenler için Türkçe dersler düzenlenmiştir. Ayrıca, yaratıcı atölyeler, okul öncesi çocuklar için pedagojik aktiviteler, veliler ve öğretmenler için danışmanlık desteği gibi birçok faaliyetler düzenlenmiştir (Νοταράς, Ζωγραφάκη, Καραβία, & Κωνσταντινίδου, 2013, s. 5-21).

2.6. Batı Trakya Müslüman Azınlığın Eğitimini İlgilendiren Yasal Çerçeve

Batı Trakya Müslüman Azınlığın eğitimi, uluslararası antlaşmalar ve Yunanistan – Türkiye arasında imzaları atılan antlaşmalar ile güvence altına alınmıştır (Paçaman, 2011, s. 3).

1920 Sevr Antlaşması 1923 tarihinde yürürlüğe girip 2. Dünya Savaşına kadar uygulanmıştır. Yunan Sevr’inde Eğitim hakkıyla ilgili olarak, nüfusun önemli bir yüzdesinin yaşadığı bölgelerde, devlet Yunanca dışında kullanılan bir anadilde eğitim verecek olan ilkokulların kurulmasını üstlenmektedir. Devlet veya toplum destekli özel Azınlık ilkokullarının kurulması ve öğrencilerin anadillerinin kullanılması da öngörülmektedir. Yunanistan’daki ‘‘Müslüman Özel Eğitim Kurumları’’ ile ilgili ilk düzenleme, 1913’te Yunanistan – Türkiye arasında imzalanan Atina Antlaşmasında bulunmaktadır (Καρασμάνη & Καψή, 2008, s. 67).

1923 Lozan Antlaşmasının 40., 41. ve 45. maddeleri Azınlık eğitimini düzenleyen yasal çerçevenin temelidir. Antlaşmanın temel referansı, Azınlıkların eğitim haklarıdır. Savaş sonrası iki ülke arasındaki iyi ilişkiler sonucu Yunanistan ve Türkiye’deki Azınlıklar sayısal bir denge içindeyken, 20 Nisan 1951’de iki devlet arasında Ankara’da Kültür Antlaşması imzalanarak Azınlık eğitim hakları belirlenmiştir. Bu antlaşmanın 2. maddesi, her bir tarafın diğerinin topraklarında eğitim kurumları kurma olasılığına atıfta bulunmaktadır. 1968 yılında iki devletin Azınlıklarını açıkça ilgilendiren Eğitim Protokolü imzalanmıştır. Büyük bir kısmı okul ders kitaplarına ayrılan Eğitim Protokolünün imzalanması ilköğretim ve ortaöğretim okullarının işleyiş konularını da düzenlemektedir. 1968 yılından sonra Eğitim Protokolü ile düzenlenen Azınlık eğitiminin ve Selanik Özel Pedagoji Akademisinin kurulması ile 1997 tarihli 694 ve 695 sayılı yasalar çıkarılmıştır. Bu yasalar Azınlık eğitime günümüzde de yön vermektedir (Αραμπατζή, 2008, s. 47).

Batı Trakya'daki Azınlık eğitiminin statüsünü belirleyen, 694/1997 sayılı “Batı Trakya'daki Müslüman Azınlığın Azınlık Okulları” hakkında ve 695/1977 sayılı “Azınlık Okulu ve Selanik Özel Pedagoji Akademisinin Öğretim ve Denetleme Personelinin Düzenlenmesi” hakkındaki yasalardır (Σωτηρίου, 2006, s. 33).

2.7. Batı Trakya Müslüman Azınlığın Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

Şahin, Aydın, Şahin, Kalın Sali ve Emre (2017) yaptıkları çalışmada Yunanistan'ın Batı Trakya bölgesindeki ilkokul öğrencilerinin okuma ve anlama başarılarını farklı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmaya 200 ilkokul öğrencisi katılmış ve yapılan analiz sonucunda öğrencilerin okuduğunu anlamada orta düzeyde başarılı olduklarını, aynı zamanda kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasında, kızların lehine anlamlı bir fark olduğu saptamışlardır.

Hacıpaşaoğlu (2017) yaptığı “Ortaöğretimini Yunanistan'da Tamamlamış Azınlık Öğrencilerinin Yunanca Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi” adlı tezinde ortaöğretimini Yunanistan'da tamamlamış, Trakya Üniversitesinde eğitimlerine devam eden rastgele seçilmiş 100 öğrenci ile gerçekleştirmiştir. Yunanca yazılı anlatım becerilerinin sınanması amacıyla öğrencilere Yunanca kompozisyon yazdırılmıştır. Araştırmanın sonucunda Azınlık öğrencilerinin ikinci dilleri olan Yunancada yazılı anlatım becerileri yeterlilik seviyelerinin oldukça düşük olduğunu saptamıştır.

Liazou (2007) “Batı Trakya'daki Müslüman ve Hristiyanlar Arasındaki Kültürlerarası İlişkilerin Geliştirilmesinde Azınlık Eğitimi Türkçe Ders Kitapları” adlı araştırmasında öğrencilere okul kitapları aracılığıyla sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel konularda iletilen mesajları incelemektedir. Araştırmada Türkçe programının ders kitaplarının iyileştirilmesi, azınlığın özelliklerine göre uyarlanması, milliyetçi ve ideolojik ve kültürler arası unsurların ortadan kaldırılması, güçlendirilmesi gerektiği sonucuna varmaktadır.

Pardalis (2014) “Batı Trakya Müslüman Çocuklarının Yunanca Eğitimi ve Ders Kitaplarının Kültürlerarası Çerçevesi, Yunan-Türk İlişkilerinin Gelişiminde Ortaöğretim Dili” adlı çalışmasında Yunan Dili ve Edebiyatı ders kitaplarını kültürler arası eğitim ve Yunan-Türk ilişkilerinin gelişimine katkıları ışığında incelemektedir. Bu çalışmada Yunan Dil ve Edebiyatı ders kitaplarının Yunanlılar ve Türkler arasındaki ilişkilerin yanı sıra kültürlerarası unsurlarının geliştirilmesine uygun materyallerden yoksun olduğunu ortaya koymaktadır. Ders kitaplarında yazılanlara farklı bir yaklaşımla pedagojik ve didaktik bir boyut kazandırabilen öğretmen rolüne dikkat çekmektedir.

Tirlili (2016) Batı Trakya'da Azınlık İlkokullarında kullanılan Türkçe ders kitaplarını incelemiş ve ders kitaplarının incelenmesinden, Türkiye'nin gelenek ve göreneklerinden öğelere değinildiğini ancak milliyetçi referanslara rastlanmadığını saptamıştır. İçeriklerin genel olarak tarafsız olduğunu ancak gizli bir ulusal karakter olduğuna dikkat çekmektedir.

Marouda (2011) "Trakya Azınlık Okullarında Öğrenme Ortamının ve Eğitim Programının İncelenmesi. Bu okullarda Görev Yapan Öğretmen Görüşleri" adlı araştırmasının sonucunda, öğretmenlerin öğrencileri ile iletişim sorunları yaşadıkları, ders sırasında konsantrasyon eksikliği ve izinsiz konuşma gibi sınıfta davranış sorunları yaşadıkları sonucu saptanmıştır.

Kalliga (2016) çalışmasında İskeçe ilindeki Azınlık Okullarında çalışan Yunan çoğunluk öğretmenlerinin görüşlerini incelemiştir. Çalışmaya katılan sekiz öğretmen ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapmıştır ve çalışmanın bulguları öğretmenlerin iki dilli eğitim hakkındaki görüşleri, iki dilliliği etkileyen faktörler, Azınlık eğitiminin değerlendirilmesi ve Azınlık eğitiminin iyileştirilmesine yönelik öneriler ile ilgilidir. Sonuç olarak öğretmen görüşleri iki geniş tematik alanda sınıflandırılmaktadır. Birincisi iki dillilik ve ikincisi de eğitimidir. Sonuçlar iki dil bilen bir kişinin aile ortamında okuldan farklı bir dil kullandığını göstermektedir ve öğretmenler için iki dilli öğrenciler resmi dilden farklı bir anadile sahip olduklarından dolayı ikinci dili öğrenmeye zorlanmaktadırlar. Yine öğretmen görüşlerine göre, Azınlık okullarının sorunlu durumunun temel nedenleri ders dışı etkenlerdir. Öğrencilerin eğitim düzeyinin düşük olmasında aile, sosyal ve politik faktörler sorumlu olup, öğretmenlerin okul ve eğitim sorumluluğunu kısmen hafiflettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Serif (2014), "İki Dilli Trakya Müslüman Azınlık Öğrencilerinin Dilbilim Özellikleri: Azınlık veya Çoğunluk okullarına devam eden öğrencilerin karşılaştırmalı araştırması" adlı tezinde iki dilli Müslüman azınlık öğrencilerinin dil özelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yunancayı ikinci dil olarak öğrenme performanslarını esas alan çalışma sonucunda, çoğunluk okuluna giden azınlık öğrencilerinin hem dil bilgisi hem de sözdizimsel bilginin yanı sıra ekleme ve anlambilimdeki olanaklardan yararlanarak Yunan dilini daha kolay kullandıkları ve böylece altyapılarını Yunan dilinin dilsel özelliklerini gösterdiği, Azınlık okulu öğrencilerinin ise dilbilgisi, sözdizimi ve anlambilimde çeşitli hatalar yaptıkları belirlenmiştir.

Siakka (2017) eğitimde sosyal dışlanmaya ilişkin öğretmen algılarını araştırmıştır. Çalışmada üç alt boyut incelenmiştir bunlar: okul performansı, dayanıklılık, okul terki.

İskeçe ilinde azınlık ilkokullarında görev yapan 117 öğretmen ile yapılan anket sonuçlarına göre, öğretmenlerin veli ve sosyal çevrenin, okul performansı ve okul terki arasında güçlü bir bağın bulunduğu, müfredat ile okul performansı arasında güçlü bir korelasyon algılandığını, öğretmenler, öğrencilerin etnokültürel özellikleri ile performansları arasında bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir. Son olarak öğretmen algılarının bireysel değişken özelliklerden etkilendiği bulunmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. Yöntem

Bu kısımda, araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi başlıklarına yer verilmiştir

3.1. Araştırma Deseni

Batı Trakya Müslüman Azınlığın eğitim meselesi ve yasal çerçevesinin incelendiği bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından araştırmanın doğasına uygun olan durum çalışması modeli, araştırma deseni olarak ise iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 83). Durum çalışması, durumun sınırlanması, araştırma olgusunun belirlenmesi, veri setinin araştırılması, bulguların oluşturulması, yorumların yapılması ve sonuçların yazılması aşamalarını içerir (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 189). Durum çalışması bir duruma ilişkin etkenlerin (ortam, bireyler, olaylar, süreçler vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırıldığı ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanılan bir araştırma yöntemidir. Araştırma konusu hakkında derinlemesine bilgi toplanmasının ve olayı her yönüyle anlaşılmasının amaçlandığı bir araştırma modelidir (Tosuntaş, Emirtekin, & Süral, 2019, s. 279). Durum çalışması bir veya birden fazla durumun kendi sınırları (ortam, zaman, vb.) içinde bütüncül olarak analiz edilmesini sağlamaktadır (Yin, 2003, s. 1). Durum çalışması, çeşitli kaynaklardan veri toplanarak durumun ortaya çıkarılmasını sağlayan bir nitel araştırma modelidir ve nitel araştırma yöntemleri içinde en sık kullanılan modellerden biri niteliğindedir (Eldeleklioğlu Onuk, 2019, s. 24). İç içe geçmiş tek durum deseni, tek bir durumun içerisinde yer alan birden fazla alt kategoriye barındırdığı için analiz edilecek birden çok birimin bulunması durumu olacaktır (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 290-327). Bu çalışmada Batı Trakya Müslüman Azınlığın eğitimi ve yasal haklarını derinlemesine araştırma durumu çalışması için birden fazla alt birime girilmiştir ve iç içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. Bu durum içerisinde idareci, öğretmen, emekli öğretmen ve öğrenci ünitelerini içermektedir.

3.2. Çalışma Grubu

Bu çalışmada Azınlık Okullarında verilen eğitimin kalitesi ve yeterliliğini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, araştırma yapan kişinin belirli ve erişilmesi kolay olmayan bir nüfusun muhtemel benzer durumlarının tümünü belirlemek için kullanılan ve rastlantısal olmayan bir örneklem türüdür (Neuman, 2016, s. 322). Amaçlı seçilen örneklem çalışmanın problemini ve incelenen konunun, derinlemesine çalışılmasına olanak tanır ve zengin bilgiler sunarak anlaşılması niteliğindedir.

Bu araştırmanın çalışma grubunu Batı Trakya Müslüman Azınlığına mensup ve günümüzde Azınlık İlköğretim Okullarında görev alan Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu bir idareci, iki öğretmen, Azınlık ilkokullarından emekli olan iki öğretmen ve üç Azınlık mensubu öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın birinci grubunu oluşturan idareci öğretmen Gümülcine Medrese-i Hayriyye'den mezun olup daha sonra Selanik Özel Pedagoji Akademisinde eğitimini tamamlamıştır ve Azınlık İlkokullarına ataması gerçekleştirilmiştir. Azınlık İlkokullarında aktif olarak 30 yıldır öğretmenlik görevini yapmakla birlikte son 15 yıldır okul idarecisi ve öğretmen olarak görevine devam etmektedir.

Araştırmanın ikinci grubunu oluşturan iki öğretmen medreseden mezun olduktan sonra SÖPA'da eğitimlerini tamamlamış ve öğretmen olarak Azınlık İlkokullarına atanmışlardır. 10-20 yıl arasında deneyime sahiptirler.

Araştırmanın üçüncü grubunu Azınlık ilkokullarında emekli iki öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan iki emekli öğretmen Gümülcine Medrese-i Hayriyye'den mezun olduktan sonra Selanik Özel Pedagoji Akademisinde eğitim almışlardır. 35 yıl aktif olarak görevlerine devam etmiş ve emekli olmuşlardır.

Araştırmanın dördüncü grubunu üç Azınlık mensubu öğrenci oluşturmaktadır. İki öğrenci Azınlık ilkokulunu bitirdikten sonra ortaöğretimi Yunanistan'da tamamlamıştır. Bir öğrenci ise ortaöğretimi Türkiye'de tamamlamıştır. Ortaöğretimi Yunanistan'da tamamlayan öğrencilerden biri yükseköğretim için Yunanistan'ı tercih etmiştir diğeri ise yükseköğretim için Türkiye'yi tercih etmiştir. Ortaöğretimi Türkiye'de tamamlamış olan Azınlık mensubu öğrenci ise yükseköğretim için Türkiye'yi tercih etmiştir. Çalışma grubu ile ilgili değişkenler tablo 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3.2

Çalışma Grubu değişkenleri

Katılımcılar	Yaş	Cinsiyet	Deneyim	Görev
Öğretmen.1	49	Erkek	15	Öğretmen
Öğretmen.2	39	Erkek	13	Öğretmen
İdareci Öğretmen	57	Erkek	30	Öğretmen
Emekli Öğretmen.1	71	Erkek	35	Emekli
Emekli Öğretmen.2	71	Erkek	35	Emekli
Öğrenci.1	29	Erkek	5	Öğrenci
Öğrenci.2	25	Erkek	4	Öğrenci
Öğrenci.3	27	Kız	6	Öğrenci

3.3. Veri Toplama Araçları

Nitel araştırmalarda veriler görüşme, gözlem ve doküman analizi yöntemleri ile toplanmaktadır. Veriler çevre ile ilgili, süreç ve algılara ilgili veri olmak üzere üç tür veri elde edilebilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 45). Bu araştırmanın verilerinin toplanmasında doküman analizi ve yarı yapılandırılmış görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu ya da durumlar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin amaç doğrultusunda incelenmesidir. Doküman analizi, bir araştırma problemi hakkında belirli zaman dilimi içerisinde, üretilen dokümanlar ya da ilgili konuda birden fazla kaynak tarafından ve değişik aralıklarla üretilmiş basılı ve elektronik materyallerin geniş bir zaman dilimine dayalı analizini içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s.140-143).

Yarı yapılandırılmış görüşme yönteminde, araştırmacı soruları önceden hazırlamaktadır ancak görüşme sırasında katılımcıya kısmi esneklikler sağlamaktadır. Araştırmacı, görüşmenin akışına bağlı olarak ekstra sorular sorarak kişinin yanıtını daha açık ve ayrıntılı bir şekilde ifade etmesini ve sağlayabilir. Görüşme sırasında kişi soruların yanıtlarını başka sorunun içerisinde yanıtlamışsa araştırmacı bu soruları tekrar sormayabilir (Türnüklü, 2000, s. 547). Araştırmacılar tarafından geliştirilen görüşme sorularının hazırlanmasında; soruların kolaylıkla anlaşılması, çok boyutlu olmaması,

görüşme soruları yanıtlayanları farklı konulara yönlendirmemesi gibi ilkeler göz önünde bulundurulmaktadır (Yılmaz & Altınkurt, 2011, s. 640).

Araştırma kapsamında Azınlık ilkokullarında görev alan öğretmen formu ve Azınlık ilkokullarından mezun öğrenci formu olmak üzere iki görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formlarında yer alan soruların amaca uygunluk ve uygulanabilirlik durumunu teyit etmek amacıyla Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri alanında uzman iki doktor öğretim üyesinin görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşü alındıktan sonra görüşmeler yapıp, veriler elde edilmiştir.

3.3.1. Yarı yapılandırılmış görüşme

Batı Trakya Azınlık okullarının eğitim kalitesi, eğitim yeterliliği ve alt yapı eksikliğinin nedenleri ve nasıl olduğu üzerine detaylı bilgi sahibi olmak ve bu konuyu derinlemesine incelemek için, bu araştırmada görüşme tekniğinden yararlanmanın daha uygun ve açıklayıcı olacağı belirlenmiştir. Görüşme tekniği ile kişilerden gözlemlenemeyen süreçler hakkında bilgi almak mümkündür. Görüşme esnasında görüşmecinin esas görevi, yapılan görüşmelerde kişinin kendisine sorulan sorulara tarafsız ve rahat cevap vermesini sağlamaktır (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 148).

Görüşme soruları hazırlandıktan sonra uzman görüşü alınıp yeniden düzenlenmiştir. Yapılan görüşmelerde soruların anlamı değişmeyecek şekilde küçük değişiklikler yapılarak daha iyi anlaşılması sağlanmıştır.

3.3.2. Doküman analizi

Doküman analizi, gözlem ya da görüşmenin mümkün olmadığı durumlarda veya çalışmanın geçerliliğini arttırmak amacıyla diğer veri toplama tekniklerine ek olarak başvuru bilgi kaynağı olarak nitelendirilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013, s. 217).

Bu araştırmada Batı Trakya Azınlık okulları ve yasal çerçevesi incelenmiştir. Bu bağlamda Batı Trakya Müslüman Azınlığın eğitiminin kalitesi ve yeterliliği, eğitim problemleri, öğretmenlerin yeterliliği, Azınlık ilkokulu mezunu öğrencilerin Yunan eğitim sistemine adaptasyonları, iki dilli eğitim görmesinin oluşturduğu sorunlar gibi konular incelenmiştir. Elde edilen dokümanların incelenmesi sürecinde Azınlık eğitimi ve Azınlık okulları temalar başlığı altında alt kategorilere ayrılarak ele alınmıştır.

3.3.3. Araştırmacının rolü

Bu çalışmada araştırmacı, s¼re içerisinde tarafsız olmaya çalışmış, katılımcı olan öğretmen ve öğrenciler ile görüşmeci olarak görüşmüş, katılımcıların düşünme s¼relerini ortaya çıkarmayı amaçlayan sorular sormuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Batı Trakya Müsl¼man Azınlığın eğitimi temalı Türkiye’de ve Yunanistan’da yayınlanmış yazılı materyaller dok¼man inceleme yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Veriler toplanırken veri tabanına ‘‘Batı Trakya Müsl¼man Türk Azınlığı’’, ‘‘Batı Trakya Türk Azınlığı’’, ‘‘Batı Trakya Müsl¼man Azınlığı’’, ‘‘Batı Trakya Azınlıkları’’ yazılarak zaman aralığı belirtilmeden yükseköğretim kurulu başkanlığı tez merkezinde yayınlanan tüm yazılı materyallere erişim sağlanmıştir.

Yapılan görüşmeler öncesinde görüşmecilerden randevu alınarak sessiz bir ortamda ve yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Görüşmecilerden yazılı izin belgesi alınmış ve görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Öğretmenler ile yapılan görüşmeler yaklaşık 15-30 dakika arasında sürmüştur, Azınlık mensubu öğrenciler ile yapılan görüşmeler 15-20 dakika sürmüştur.

3. 5. Verilerin Çöz¼mlenmesi

Araştırmada elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde yapılan temel işlemler, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım & Şimşek , 2016, s. 246). Görüşmelerin d¼kümü ıkarılmıştir ve görüşmelerin d¼kümü çıkarılırken, görüşme ses kaydında olduğu gibi hiçbir düzeltilme yapılmadan yazılmıştir. İncelenen yazılı materyallerin kodlaması yapılmıştir ve kategorilere ayrılmıştir. Düzenlenen kod ve kategoriler tanılanmış sonrasında temalara ayrılıp yorumlanmıştır. Dok¼man analizinde kodlaması gerçekleştirilmiştir ve kodlanan verilerin kategorileri belirlenmiştir. Kod ve kategorilerin tanılaması ve temalara ayrılıp yorumlaması yapılmıştır. Verilerin yorumlanması sonucunda, uzman görüşüne başvurulmuştur ve gerekli düzeltmeler uzman görüşü eşliğinde gerçekleştirilmiştir. Görüşme yöntemi ile veriler elde edildikten sonra dok¼man analizi ile elde edilen verilerin karşılaştırması yapılmıştir, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

3.6. Geçerlik/Güvenirlik

Araştırmaya yönelik güvenirliliğin sağlanması amacıyla çeşitli tedbirler alınmıştır. Görüşme soruları hazırlandıktan sonra uzman görüşü alınıp yeniden düzenlenmiştir. Katılımcılara araştırma süreci hakkında gerekli bilgilendirme yapılıp kendilerinden yazılı izin belgesi alınmıştır ve yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Doküman incelemesi yöntemi ile veriler çeşitlendirilmiş ve araştırmanın güvenirlilik ve geçerliği, elde edilen verilerin birbirini desteklemesi, bu verilerin birbirlerini teyit etmesi karşılaştırılarak sağlanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, analizin ardından bulgular sunularak katılımcılardan doğrudan alıntılar yapılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinden sonra uzman görüşüne başvurulmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. Bulgular

Batı Trakya Müslüman Azınlığın eğitimi ve yasal çerçevesi üzerine yapılan bu çalışmada, emekli öğretmen, öğretmen, öğrenci ve raporlardan elde edilen veriler doğrultusunda bulgular sunulmuştur.

4.1. Öğretmen ve Öğrenci Görüşme Analizi Sonucu Elde Edilen Bulgular

Çalışma kapsamında, öğretmen ve öğrenci görüşme analizi sonucu oluşan tema ve kategoriler Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1

Öğretmen ve Öğrenci Görüşme Analizi Sonucu Oluşan Tema ve Kategoriler

Tema	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
EĞİTİM İLE İLGİLİ SORUNLAR	Müslüman Azınlıklara Ait Anaokullarının Bulunmaması	Öğretmen Kaynaklı Sorunlar	Azınlık İlkokulları Sorunları	Eğitimde Bulunan Sorunlar	
EĞİTİM POLİTİKALARI	Azınlık İlkokullarına Öğretmen Yetiştirecek Kurum Eksikliği	Eğitimi İlgilendiren Devlet Düzeyinde Kararlar			
EĞİTİM DİLİ	İki Dilli Eğitim	Azınlık Mensupları için Yunanca Bilmenin Önemi	Yunanca Eğitim	Türkçe Eğitimin Eksikliği	Dil Öğretimi ile İlgili Sorunlar
ÖĞRETİM İLE İLGİLİ SÜREÇLER	Azınlık İlkokullarında Okutulan Program	Ders Kitapları	Materyal Eksikliği ve Teknolojik Materyal Kullanımı		
AİLE VE TOPLUM	Ailenin Eğitim Üzerindeki Etkisi	Toplumun Eğitimi Desteklemesi			
ÖĞRENCİ	Öğrenci Adaptasyonu ve Öğrenci Tutumları	Çoğunluk İlkokuluna Giden Müslüman Azınlık Öğrencileri	Özgüven Sorunu ve Eğitimde Özgüvenin Önemi		
KIRSAL KESİMDE EĞİTİM	Köy İlkokullarında Bulunan Sorunlar	Şehirde Bulunan Azınlık ilkokullarının Köy İlkokullarından Farkı			

4.1.1. Eğitim ile ilgili sorunlar temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre; “eğitim ile ilgili sorunlar” temasının altında yer alan, Müslüman

Azınlıklara ait anaokullarının bulunmaması, öğretmen kaynaklı sorunlar, Azınlık okulları sorunları, eğitimde bulunan sorunlar, kategorileri ele alınacaktır.

4.1.1.1. Müslüman Azınlıklara ait anaokullarının bulunmaması

Bu kategori kapsamında incelenen bulgulara göre, görüşmeciler Yunanistan’da Azınlıklara ait anaokullarının bulunmaması ile ilgili yaşanan sıkıntıları dile getirmişlerdir. Örneğin Öğretmen.2 bu konuyu Azınlık anaokulları bulunmaması sebebiyle çocuklarını devlet çoğunluk anaokullarına göndermek zorunda kaldıklarını bunun birtakım zorlukları olduğunu vurgulamıştır. Aşağıdaki alıntı buna örnektir:

“Azınlık anaokulları bulunmadığı için devlet Çoğunluk anaokullarına gönderdik çocuklarımızı birçok kişi de aynı şekilde. Yunanistan Ortodoks bir ülke olduğu için de her gün haç merasimi oluyor sınıflara girilmeden. Yani ben kendi çocuğumu haç yaparken gördüm ve açıkçası bu beni pek mutlu etmedi diyebilirim.”

Anaokullarında sadece Yunanca eğitim alan öğrenciler temel eğitimleri Yunanca olmasından kaynaklı ilkokula başladıklarında yaşadıkları zorluğu, Öğretmen.1 şu şekilde belirtmiştir:

“Anaokulu eğitimini sadece Yunanca eğitim alan bir öğrencinin, ilkokula geldiğinde bazı kelimelerin karşılığını sadece Yunanca bilmesi, örneğin bir “muz” resmi gördüğünde buna Yunanca karşılığı olan “banana” demesi benim için acı verici bir olaydır.”

Azınlık anaokullarının bulunmaması temel eğitimde eksikliklere neden olmaktadır. Temel eğitimin önemini vurgulanmıştır. Azınlık anaokulları gibi temel eğitim yuvalarının bulunmamasının alanda eksikliklerine neden olduğunu vurgulayan Emekli Öğretmen.2 *“Eğitimin temel taşı oluşturulan Azınlık anaokulu gibi eğitim yuvalarının bulunmaması.”* İfadesi ile bunu açıklamıştır.

4.1.1.2. Öğretmen kaynaklı sorunlar

Katılımcılardan elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin ikinci dil olan Yunancayı öğretmen kaynaklı nedenler ile eksik öğrenmeleri öğrencilerde kötü etkilere neden olmaktadır. Öğretmen kaynaklı olarak Yunancanın eksik öğrenilmesi nedeni ile öğrenciler kendilerini ifade etmedeki güçlüklerini Öğrenci.1 şu şekilde ifade etmiştir:

“Mesela bir keresinde çocuğun biri bana sınıfta sataşmıştı, ben de onu öğretmene şikâyet etmek istedim ancak bu çocuk bana sataşıyor demek yerine size sataşıyor demiştim.”

Türkçe dersi veren öğretmen sınıfta dersi sürekli ezber ödev okutarak geçirmektedir. Ders konusunu işlemeden dersi ödev okutarak sonlandırması öğrencide ana dili olan Türkçeyi yeterli derecede öğrenememesine neden olmuştur ve bu konuda öğrencinin eksik kalmasına sebep olmuştur, sınıf öğretmenin ders konusunu anlatmadan ezbere dayalı öğrenme metodu ile sonlandırması öğrencilerde Türkçe dilinin eksik kalması nedenlerinden biridir. Öğrenci.2 “çoğunlukla dersler ya ödevlerimizi okurken ya da vermiş olduğu sayfalarca ezberi okumaya çalışırken geçerdi. Genelde bize çoğu konuyu ezber yaptırırdı.” İfadesi ile açıklamıştır.

Her öğrencinin farklı öğrenme biçimi olduğunu öğretmenlerin göz önünde bulundurması gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmenlerin öğrencilerine yapıcı bir şekilde yaklaşmalarının, öğrencide pozitif etkileri olacağı gibi her öğrencinin toplumun bir parçası olduğu bilincinin her öğretilerde bulunması gerektiğini Emekli Öğretmen.2 aşağıdaki şekilde belirtmiştir:

“Nasıl ki bir puzzle’ın en ufak bir parçası koskoca bir puzzle’lı eksik gösteriyorsa bireyin de toplum içindeki eksikliği bunun gibidir. Bir öğretmenin bunları her zaman göz önünde bulundurması kanaatindeyim.”

Azınlık ilkokullarında verilen eğitimin kalitesi ve yeterliliğinin istenen düzeyde bulunmadığı, eğitimin yetersiz olmasının nedeninin öğretmen kaynaklı ya da aileden kaynaklı olabileceği durumu, eğitimin hakkıyla verildiği takdirde yeterliliğin artabileceği ve eğitim verenlerin de eğitim almalarının eğitim kalitesi ve yeterliliğini arttırabileceği ancak eğitimcilerin çabasının da tek başına yeterli olmadığı görülmüştür. İdareci Öğretmen “Eğitimciler ellerinden gelenin en iyisini yapmalıdırlar ama bu tek başına yeterli değildir maalesef.” şeklinde ifade etmiştir.

Batı Trakya’da eğitim her zaman zor ve sorunlu olması durumu öğretmenlerin daha fazla çaba göstermesine sebebiyet vermektedir. Emekli Öğretmen.2 “...o günden bugüne çok uzun yol kat edildi tabii ki, yeterli mi? Hayır değil. Genç öğretmenlere çok iş düşmekte.” Cümlesi ile açıklamaktadır. Öğretmenler kendi imkanları dahilinde eğitime katkıda bulunmaya çalışmaktadırlar. Eğitimcilerin öğrencilerine ölçsüz disiplin yerine sevgi ve hoşgörü ile yaklaşmalarının eğitimde yeterliliği arttıracağı vurgulanmıştır.

Öğrenciler ilkokulda aldıkları Yunanca eğitimi, eğitim kalitesi ve yeterliliği açısından ortaöğretim ve sonrası için yetersiz bulmaktadır. Azınlık ilkokullarında verilen eğitiminin yetersiz olduğunu ortaöğretim ve sonrasında idrak etmektedirler. Öğrenci.1 “ilkokulda aldığımız Yunanca eğitim ortaokul ve sonrası için yetersizdi.” Cümlesi ile açıklamıştır. Batı Trakya Azınlık ilkokullarında eğitim kalitesinin düşük olduğunu ve

eğitimin hakkıyla verilmediğini belirten Öğrenci.2 ise bu konuyu “...Batı Trakya’da verilen eğitimin kalitesiz olduğunu ve eğitimlerin hakkıyla verilmediğini düşünmekteyim...” cümlesi ile ifade etmiştir.

Öğretmenlerin yeterliliği iki dilde farklılık göstermektedir. Yeterliliğin sağlanması için öğretmenlerin güncel konulara değinmesinin ve Azınlık ilkokullarında denetim sıklıkla gerçekleştirilmediği için öğretmenlerin özveri ile çalışıp yeterliliğin artmasını sağlamaları gerekmektedir. Eski Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin yeterliliği sağlayabilmeleri için yaz aylarında eğitim almaları gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmenlerin işlerini severek yapmaları ve özveri ile çalışmalarını eğitimde verimliliği arttıracığından öğretmen yeterliliğinin artması için de gerekli görülmüştür. Bu konuyu Öğretmen.2 aşağıdaki gibi açıklamıştır:

“Her eğitimcinin de maalesef Azınlık ilkokullarında biraz inisiyatifle hareket etmesi gerekmektedir bu işi severek yapmamız gerekiyor çünkü denetim metotları epey az...denetim mekanizması az olduğu için de burada herkesin kendi öz verisiyle çalışıp yeterliliği arttırmak zorunda diye düşünüyorum.”

Öğretmenler eğitimde birçok sorun ile karşılaşmaktadır. Azınlık ilkokullarında öğretmenlerin özveri ile çalışmalarına rağmen gelişmesi adına bir adım atılmamaktadır. Yeterliliğinin istenen düzeyde bulunmamasının birçok nedeni bulunmaktadır. Yetersiz öğretmenlerin dünyanın her yerinde bulunabileceğini, Batı Trakya’daki birçok öğretmenin yeterli olması durumunda istisnaların da bulunabileceği vurgulanmıştır. İdareci Öğretmen *“istisnalar olmakla birlikte Azınlık ilkokullarında görev yapan meslektaşlarımla yeterlilik seviyesinin yeterli olduğunu düşünüyorum.”* Cümlesi ile belirtmiştir.

Mükemmel eğitime ulaşmak mümkün olmamaktadır ancak öğretmenlerin yeni yöntemler uygulamaları gerekmektedir bununla birlikte öğretmenler güncel eğitim modellerinden faydalanmaya çaba göstermektedirler. Öğretmenlerin metotları iyi bilmeleri halinde kendilerine uygun metodu seçmelerinin dersi işlemedeki yeterliliklerini arttırmaktadır. Günümüzde yeni atanan öğretmenler daha verimli ve yeterlilik düzeyleri daha yüksektir. Öğrenci.3 şu şekilde ifade etmiştir:

“Günümüzde öğretmenlerin yeterlilik düzeyleri eskiye nazaran iyileşmiş durumda, yeni atanan öğretmenlerin daha verimli olduğunu görüyorum. Bu durum tabii ki istisnaların olmadığını kanıtlayamaz.”

Öğretmenlere sınıflara göre hangi bilgileri verecekleri ve ne kadar bilgi verecekleri belirtilmemektedir. Bu durum öğretmenlerde eksiklik yaratmaktadır.

Eğitimde yeterliği sağlayan öğretmenlerin eksikliği olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Liyakatli öğretmenlerin eksikliği Azınlık eğitimini olumsuz etkilemektedir. Emekli Öğretmen.2 *“liyakatli öğretmen eksikliği...eğitimi olumsuz etkilemektedir.”* Şeklinde belirtmiştir.

Azınlık ilkokullarında görev yapan öğretmenlerin Türkçe konusunda yetersiz kaldıkları belirtilmiştir. Türk dili eksikliğini öğretmenler daha verimli olmaları adına kendi çabaları ile gidermeye çalışmaları gerekli görülmüştür. Türkçenin yetersiz kalmasını ve bu konunun öğretmen çabası ile aşılabileceğini Öğretmen.1 *“...Türk dili eksikliği, Türk dili yetersiz kalıyor, bunu da öğretmen kendisini geliştirerek aşabilir.”* Cümlesi ile ifade etmiştir.

Azınlık İlkokullarında görev yapan öğretmenlerin Türkçe veya Yunanca her iki dilde de eğitim verdikleri dersler, öğretmenlerin eğitimde eksik kalmasından kaynaklı öğrencilere yeterli derecede fayda sağlamadığı görülmüştür. Azınlık ilkokulları öğretmenlerinin, öğrencileri ortaöğretim ve sonra için yeterli derecede hazırlamadıkları vurgulanmıştır. Öğrenci.1 *“ilkokul ve sonrası için öğrencileri iyi hazırlamadıklarını düşünüyorum...”* şeklinde belirtmiştir.

Her eğitimcinin kendini geliştirmesinin gerekli olduğu görülmüştür. Azınlık ilkokullarında görev yapan öğretmenlerin birçoğu SÖPA mezunudur. Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin eğitimlerinde eksiklikler bulunmaktadır. Bu kurumdan mezun olan öğretmenlerin yeterli derecede eğitim almadıkları, bu nedenle de kendilerini geliştirmelerinin gerekli olduğu belirtilmiştir. Emekli Öğretmen.1 *“öğretmenlerimizin birçoğu SÖPA mezunudur. Açıkçası eksik eğitim aldıklarından dolayı çoğunun kendini geliştirmesi gerekmektedir diye düşünüyorum.”* Cümlesi bu konuyu açıklamıştır.

Selanik Özel Pedagoji Akademisi her eğitim fakültesi gibi eğitimde uygulanan metotları öğretmektedir. Öğretmenlerin mezun olduktan sonra kendilerini geliştirmelerinin gerekli olduğu vurgulanmıştır. Azınlık ilkokulları öğretmenlerinin kendilerini geliştirmeleri ve anadillerine hâkim olmaları önemli görülmektedir.

Öğretmenlerin eğitimde güncelliği korumaları gerekmektedir. Eksik bilgiler ile eğitim vermeye devam etmeleri eğitimde sorunlar yaratmaktadır. Azınlık ilkokulları öğretmenlerinin SÖPA'dan mezun olduktan sonra aldıkları eğitimin yetersizliği sebebi ile kendilerini geliştirmemeleri durumunda Azınlık eğitimindeki yeterliliği düşürmekte oldukları belirtilmiştir. Bu konuyu Öğrenci.2 *“...çoğu öğretmen bu konuda hiç kendini geliştirmemiştir.”* Şeklinde açıklamıştır.

Selanik Özel Pedagoji Akademisi öğretmenleri üç yıllık bir eğitimin sonunda mezun olup atanmak için sıra beklemektedirler. Öğretmenler Batı Trakya'nın birçok farklı Azınlık ilkokulunda, farklı bölgelerde ve köylerde görevde bulunmuşlardır. Öğretmen.1 *“hem Meriç hem de Rodop illerinde var olan Azınlık ilkokullarında görevde bulundum.”* Cümlesinde bunu belirtmiştir.

Farklı illerde ve köylerde görevde bulunmak Azınlık ilkokulu öğretmenlerinin kendilerini geliştirmek adına, kültür ve lehçe bakımından okullarda farklı deneyimler elde etmelerini sağlamıştır. İdareci Öğretmen *“...kültür, lehçe ve gelenekler neredeyse köyden köye değişiklik gösterdiği için hepsinde farklı deneyimlerim oldu.”* Şeklinde açıklamıştır.

Öğretmenlerin göreve başladıkları yıllarda birçok zorluk ile karşılaştıkları görülmüştür. Öğretmenler atandıkları okullara kendi çabaları ile yenilikler getirmeye çalışmışlardır. Azınlık mensuplarını güncel hayata hazırlamak için çaba göstermişlerdir. Eğitimde karşılaştıkları zorlukları kendi çabaları ile aşmaya çalıştıkları vurgulanmıştır. Görevde buldukları dönemde tüm köy ilkokullarında Osmanlıca alfabesi ile eğitim verilirken, öğretmenin Latin alfabesini öğrencilere öğrettikten sonra dersleri Latin alfabesi ile işlemeye başlaması öğretmenlerin yenilikler getirme çabasına örnektir. Emekli Öğretmen.1 bu konuyu aşağıdaki gibi açıklamıştır:

“...birçok zorluklarda karşılaştık amacımız insanımızı güncel hayata hazırlamaktı...elimizden geldiğince yenilikler getirmeye çalıştık...1980'li yıllarda köy ilkokullarında Osmanlıca alfabesi kullanılıyorken, ben çalıştığım okulda Türkçe Latin alfabesini okutmaya başladım.”

4.1.1.3. Azınlık ilkokulları sorunları

Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, Azınlık ilkokullarında verilen eğitim ortaöğretim ve sonrası için yeterli bulunmamaktadır. Azınlık ilkokuluna giden öğrenciler ile çoğunluk ilkokuluna giden öğrenciler arasında dil eğitimi ile ilgili farklar bulunmaktadır. Azınlık ilkokuluna giden öğrenciler Yunanca dilinde kendilerini ifade etmede güçlük çekmektedirler. Çoğunluk ilkokuluna giden Müslüman Azınlık mensubu öğrenciler ise Yunanca diline daha hakimdirler ve kendilerini ifade etmede güçlük çekmemektedirler. Çoğunluk ilkokuluna giden öğrenciler ile Azınlık ilkokuluna giden öğrenciler arasında kendini ifade etmede farkların bulunduğunu Öğrenci.2 şu şekilde ifade etmiştir:

“Azınlık ilkokulunda eğitim gören bir çocuk ile devlet Çoğunluk ilkokulunda eğitim gören çocuk arasında yunanca konuşma ve kendini ifade etme arasında çok büyük farkların olduğunu düşünmekteyim.”

Azınlık ilkokullarına yeterli derecede maddi destek verilmemesinin vurgulayan katılımcılar. Azınlık ilkokullarında sorunların bulunduğunu ancak bu sorunun tamamen okul kaynaklı olmadığı vurgulanmıştır. Bu konuda sorunların tümünü Azınlık ilkokullarına bağlanmaması gerektiği belirtilmiştir. Azınlık ilkokulu sorunlarının tüm sorumluluğunu bu okullara yüklemenin okullarda görev yapan öğretmenlere haksızlık olarak ifade eden İdareci Öğretmen aşağıdaki cümlesi ile açıklamıştır:

“Elbette azınlık ilkokullarının da problemleri ve kusurları vardır ama bütün sorumluluğu okullara yüklemek, ömrünü bu mesleğe adanmış onlarca eğitimciye haksızlık olur.”

SÖPA’da öğrenim gören öğretmenlerin de ilkokulda yeterli derecede Türkçe eğitim almadıkları belirtilmiştir. Azınlık ilkokullarına tayin edilecek öğretmenler bu kurumda çoğunlukla Yunanca eğitim almaktadır. Türk dili edebiyatı dersinin haftada beş saat ile kısıtlı olmasını belirten görüşmeciler Türkçe dil ağırlıklı olarak SÖPA’da daha fazla dersin olması gerektiği vurgulanmıştır. Haftada beş saat ile sınırlandırılan Türk dili edebiyatı dersi öğretmenlerde eksiklik olarak dile getirmektedir. Bu konuyu Öğretmen.2 bu konuyu aşağıdaki gibi açıklamıştır:

“SÖPA’da eğer Türkçe birkaç ders olmuş olsaydı dil olarak ağırlıklı olarak da biraz verilseydi bazı arkadaşlarımız için bence iyi olurdu...2000 li yılların başında sadece Türkçe dersi vardı edebiyat olarak haftada 5 saat...”

Selanik Özel Pedagoji Akademisinde iyileştirme yapmanın güçlüğünden bahseden görüşmeciler, kurumda öğretilen eğitim modeli ve metotlarının yeterli olduğunu vurgulamıştır. Öğretmenlerin SÖPA’da aldıkları eğitim dilinin Yunanca olmasının Pedagojik alanda sorun yaratmamaktadır. Eğitimde uygulanan metotların her ülkede aynı olduğu ve bu metotların yabancı bilim adamları tarafından yazıldığı belirtilmiştir. Eğitim alınan dilin sorun teşkil etmediğini Öğretmen.1 şu şekilde ifade etmiştir:

“Bu konuda pedagojik alanda sorunlar yaşanmamaktadır. Çünkü uygulanan metotların çoğu yabancı bilim adamlarının yazdığı ve önerdiği metotlardır ve birçok ülkede bu metotlar uygulanmaktadır.”

SÖPA’da eğitim dilinin Yunanca olması ve mezun öğretmenlerin dersleri Türkçe olarak işlemeleri eğitimde sorun yaratmamaktadır. Üniversitelerin amacının metodoloji

ve yöntem öğretmek olduğu vurgulanmıştır. Bu konunun öğretmenlerin yeterliliği ile ilgili bir problem yaratmayacağını belirten İdarece Öğretmen aşağıdaki cümlesi ile bunu açıklamıştır:

“Üniversitelerin amacı metodoloji ve yöntem öğretmektir...eğitim dilinin Yunanca olmasının öğretmen adayının liyakatiyle ilgili bir sorun oluşturacağını düşünmüyorum.”

Selanik Özel Pedagoji Akademisi 2011 yılında öğrenci alımı yapmamıştır ve 2013 yılında eğitimi durdurarak tamamen kapatılmıştır, Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştiren bu kurumun kapatılması ile birlikte Azınlık eğitiminin de bittiğini savunan Öğretmen.2 “...SÖPA'nın kapatıldığı gün Azınlık eğitimi de bitti...” ifadesi ile bu durumu açıklamıştır.

Azınlık ilkokullarının iki dilde eğitim vermesinin önemini vurgulamıştır. Azınlık ilkokulları örf ve adetlerin korunması konusunda önemli bir yere sahiptir. Azınlık mensubunun kimliğini korumasında önem arz eden Azınlık ilkokullarının öğrencilere sağladığı avantajlarından bahsedilmiştir. Öğretmen.2 “...örf, adet ve kimliğinin korunmasında çok yardımcı oluyor.” İfadesi ile belirtmiştir.

Son yıllarda Azınlık öğrencileri tarafından Azınlık ilkokulları yerine Çoğunluk ilkokullarının tercih edilmesi öğrencilerin kendi kültürlerinden uzak kalmalarına sebebiyet vermektedir. Bu sebeple Azınlık ilkokullarına gereken değerin verilmemesi ve bu ilköğretim okullarının önemi vurgulanmıştır. Azınlık ilkokullarının ve anadilde eğitim almanın öneminin unutulmaması gerekmektedir. Azınlık mensubu öğrencilerin kendilerini buldukları okul ortamında yabancı ve ilgisiz hissetmemeleri açısından Azınlık ilkokulları bu öğrenciler için daha uygun bir tercih olacağı görülmüştür. İdareci Öğretmen bu konuyu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“...Azınlık kültüründen aynı zamanda örf ve adetlerinden uzaklaşmaktadır...öğrencinin anadilde eğitime başlaması hem kendi kültürünü muhafaza edebilmesi hem de kendini yabancı hissetmemesi açısından Azınlık ilkokulları daha isabetli bir tercihtir.”

Batı Trakya halkı geçim sıkıntısı nedeni ile göç etmektedir. Bu nedenle birçok köyde öğrenci azlığı sebebi ile Azınlık ilkokulları kapatılmaktadır. Aynı zamanda Yunanistan'da birinci göç dalgasını oluşturan kişilerin ise eğitim almış kişiler olduğu belirtilmiştir. Yunanistan genel halkı ekonomik nedenlerden dolayı Avrupa ülkelerine göç etmeleri vurgulanmıştır. Azınlık ilkokullarının kapatılması Azınlık eğitimi için sorun

yaratmaktadır ve yeni öğretmenlerin de atanamamasına neden olmaktadır. Öğretmen.2 şu şekilde açıklamıştır:

“...biz 13 yıl sonra öğretmenlik görevimizi yapamıyoruz...birçok aile göç etmek zorunda kaldı çocuklarıyla birlikte bu sefer birçok köyde Azınlık ilkokulları kapatıldı.”

Geçmişte dağlık bölgelerde Azınlık ilkokullarında iki dilli eğitim verilmesine rağmen köydeki halk dilinin Pomakça olmasından kaynaklı öğrencilerde Türkçe konuşma güçlüğü bulunduğu ve Türkçe dersine yeteri kadar önem verilmemesi belirtilmiştir. Geçmişte de öğretmenlerin eğitim kalitesini arttırmak adına çocuklara Türkçe eğitim verme çabası olduğu görülmüştür. Günümüz şartlarında Azınlık ilkokullarının birçok problemi çözülmüş olsa da geçmişte Azınlık ilkokullarında imkanların yetersiz ve kısıtlı olması birçok eksikliğin mevcut olması o yıllarda öğretmenleri umutsuzluğa sürüklemiştir. Emekli Öğretmen.2 bu konuyu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Günümüzde bu problemlerin çoğu çözülmüş olsa da görevime başladığım yıllarda azınlık ilkokullarındaki imkanlar birçok anlamda yetersiz ve oldukça kısıtlıydı. Bu da beni umutsuzluğa sürüklemişti.”

Geçmişte eğitim şartlarının ideal olmamasına dikkat çekilmiştir. Günümüz şartlarında ise Azınlık ilkokulları yeterli bulunmaktadır. Eski yıllarda öğrencilerin ilkokuldan sonra eğitime devam etmemeleri sorunu yaşanırken, öğrencilerin okuma yazmayı öğrenmesi önemli bir ilerleme olarak görülmekteydi. Günümüzde üniversiteden mezun olan öğrencilerin büyük bir bölümünü Azınlık ilkokulu mezunu öğrenciler oluşturmaktadır. Bu konuyu İdareci Öğretmen *“...gerek Yunanistan'da gerek Türkiye'de son 15 yıldaki üniversite mezunlarının çok büyük bir bölümü Azınlık ilkokullarından mezun olmuştur.”* Cümlesi ile açıklamıştır.

90'lı yılların ortasından sonra eğitimde her alanda gelişmeler olduğu belirtilmiştir. Eğitimdeki eksikliklerin bu yıllardan sonra asgari seviyeye indiği görülmüştür. 2010 yılına kadar Azınlık ilkokullarında altyapı eksikliğinin bulunduğu vurgulanmıştır.

Bununla birlikte Yunanistan'ın Avrupa birliğinde olması altyapı eksikliklerinin Avrupa birliği desteği ile giderilmeye çalışılması, tüm ilkokullara internet, bilgisayar, projektör gibi teknolojik materyallere erişimi sağlaması altyapı eksikliği bahanesini ortadan kaldırmıştır. Öğretmen.2 bu konuyu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“2010 yılından sonra Avrupa birliğinin de büyük destekleriyle neredeyse bütün azınlık okullarında bilgisayar internet mevcut bu aslında altyapının eksikliği 2010 yıllarından sonra bir bahane olarak görülemez.”

4.1.1.4. Eğitimde bulunan sorunlar

Bu kategori sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde, Batı Trakya’da bulunan eğitim sorunlarının uzun yıllardır sürmekte olduğu ve çözülemediği görülmüştür. Öğretmen.2 “40 yaşımıdayım ve kendimi bildim bileli Batı Trakya eşittir eğitim problemi.” Eğitimde bulunan sorunların iki devletin de uyguladığı politikalarla kaynaklandığını Öğretmen.1 aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Azınlık eğitimindeki sorunların başında her iki devletin eğitim konusunda uyguladığı politikalar gelmektedir. Örneğin, kitap konusunda... kitapların okullara dağıtılmasına izin verilmemesi bir sorundur.”

Öğretmenler eğitimde bireysel ve toplumsal olarak birçok problemler ile karşılaşmaktadır. Batı Trakya Müslüman Azınlık eğitiminde öğretmenler karşılaştıkları problemleri aşmakta güçlük çekmektedirler. Bu konuyu Emekli Öğretmen.2 “öğretmenlik hayatımda bireysel ve toplumsal olarak birçok problemlerle, sorunlarla karşılaştım. Bazen başarılı bazen de başarısız oldum...” cümlesi ile belirtmiştir.

4.1.2. Eğitim politikaları temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre; “eğitim politikaları” temasının altında yer alan, Azınlık okullarına öğretmen yetiştirecek kurum eksikliği, eğitimi ilgilendiren devlet düzeyinde kararlar, kategorileri ele alınacaktır.

4.1.2.1. Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştirecek kurum eksikliği

Yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, görüşmeciler Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştiren tek kurumun Selanik Özel Pedagoji Akademisi olduğunu belirtmişlerdir. Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştiren tek kurumun Selanik Özel Pedagoji Akademisi olması Azınlık ilkokulu öğretmenlerinin Yükseköğretim düzeyinde eğitim alacakları başka bir kurum bulunmamasını eksiklik olarak görmektedirler. Bu konuyu Emekli Öğretmen.2 “...diğer önemli olan eksiklik ise Batı Trakya Azınlığına öğretmenlik yapacak elemanları yetiştirecek düzeyli bir müessesenin eksikliğidir.” Cümlesi ile tamamlamıştır.

Azınlık ilkokulları öğretmen eğitiminin Azınlık mensubu öğrencilere yararlı olacak biçimde yetiştirilmelerinin gerekli olduğu vurgulanmıştır. Öğretmenlerin eğitim aldıkları kurumda Azınlık öğrencilerine fayda sağlayacak şekilde yetiştirilmesinin ve

Azınlık eğitimine yarar sağlayacak öğretmenlerin atanması belirtilmiştir. Örneğin Öğrenci.3 bu konuyu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Onların kendi diledikleri gibi yetiştirdiği öğretmenleri değil, bizim için fayda sağlayabilecek olan öğretmenler yetiştirip atamalarını isterdim.”

4.1.2.2. Eğitimi ilgilendiren Devlet düzeyinde kararlar

Katılımcılar ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme sonuçlarından elde edilen bulgular incelendiğinde, her iki devletin de hiçbir politik amaç gütmekten Azınlık eğitimi için kolaylıklar sağlaması, Azınlık eğitimini iyileştirmek ve ileriye taşınmak için iki devletin de çabasının olmasını, iki devletinde bu konuda büyük adımlar atması gerektiğini Öğretmen.1 *“Azınlık eğitimini geliştirmek ve iyileştirmek için iki devletin de büyük adımlar atması gerekir.”* İfadesi ile vurgulamıştır.

Azınlık eğitimini ilgilendiren 1968 yılında imzalanan Eğitim Protokolü'nün çok eski yıllara dayandığı belirtilmiştir. Günümüze kadar eğitimin iyileştirilmesi için bir adım atılmamasını Öğretmen.2 *“en son Eğitim Protokolü 1968'de imzalanmış, iki ülke arasında o günden bugüne iyileşme adına veya yeni eğitim modelleri adına hiçbir şey verilmemiş”* şeklinde açıklamıştır. Azınlık eğitim politikası hiçbir zaman istenilen seviyeye ulaşmamıştır. Azınlık eğitimi ile ilgili olan 1968 Eğitim Protokolünü teorik olarak yapıcı ve ilerici olarak bulunmaktadır. Azınlık eğitiminin istenilen seviyeye ulaşmamasının yani sıra yapıcı ve ilerici olarak tabir edilen Eğitim Protokolü Azınlığın eğitim ayrıntılarını, müfredat, öğretim dili gibi konuları içermektedir. Bu konuyu İdareci Öğretmen aşağıdaki şekilde açıklamıştır:

“1968 Eğitim Protokolü tarafından alınan kararlar teorik olarak oldukça yapıcı ve ilerici olarak kabul edilebilir. Azınlığın dili, eğitim araçları, okul kitapları, din, ırk, millet kavramlarına saygı gösterilmesi gibi birçok önemli başlık komisyon tarafından kabul edilmiştir.”

Eğitimin politik olarak ilerlemesi eğitim verimliliğini düşürmektedir Eğitim Bakanlığının Azınlık eğitimi ile yakından ilgilenmesinin eğitimde olumlu etkiler yaratacağı görülmüştür. Her iki devletin de Azınlık eğitimini iyileştirmeye yönelik girişimlerinin bulunmamasından kaynaklı olarak Azınlık eğitiminde bulunan iki dilli eğitim avantajının, dezavantaja dönüştüğünü Emekli Öğretmen.1 aşağıdaki gibi belirtmiştir:

“Maalesef tüm dünya çift dilli eğitim en uygundur diye haykırırken iki devletin de yeni metot ve iyileştirmeye dair girişimlerinin olmadığı için bu avantajı dezavantaja dönüştürmüştür.”

Azınlık mensubu öğrencilere sunulan %0.5’lik kontenjanın öğrenciler için hem artıları hem de eksileri bulunmaktadır. Azınlık öğrencilerinin üniversiteye giriş için sadece kendi içinde rekabet etmeleri aynı zamanda düşük eğitim seviyesi ile yüksek eğitim seviyesi gerektiren bölümler kazanmaları olumsuzlukla sonuçlandığı görülmüştür. Azınlık mensubu öğrencilerinin düşük puanlar ile yüksek puan gerektiren bölümlere girişlerinin sağlanmasının bazı öğrenciler için kötü sonuçlandığı ve okulu bırakmak zorunda kaldıklarını Öğrenci.1 şu şekilde açıklamıştır:

“Aldığı puana göre beklide gitmemesi gereken bir üniversiteye gidiyor mesela üniversiteye giriş puanı Yunan öğrenciler için 20 üzerinden 15 Azınlık öğrencileri ise aynı üniversiteye 3 veya 4 puanla girebiliyor bu da Azınlık öğrencileri için ya çok zorlanacağı ya da okulu bırakmak zorunda kalacağı anlamına geliyor.”

4.1.3. Eğitim dili temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre; “eğitim dili” temasının altında yer alan, iki dilli eğitim, Azınlık mensupları için Yunanca bilmenin önemi, Yunanca eğitim, Türkçe eğitimin eksikliği, dil öğretimi ile ilgili sorunlar, kategorileri ele alınacaktır.

4.1.3.1. İki dilli eğitim

Bu kategori kapsamında incelenen bulgulara göre, iki dilli eğitimin zekayı ve öğrencinin yaratıcılığını geliştirdiği, öğrenciye büyük katkı sağlaması, iki dilde eğitim almanın öğrenciye iki kültürü birden öğretmesinin avantaj olduğu ancak ilkökul çağındaki bir çocuk için kafa karışıklığına neden olabileceği görülmüştür. Bunun yanında Azınlık ilkökullarında verilen iki dilli eğitimde bir dilin eksik kalması durumu dezavantaj olarak bulunmaktadır bu konuyu Öğretmen.1 “Azınlık ilkökullarında verilen iki dilli eğitimin biri eksik kalmaktadır. Yunan dili eksikliği çocukta dezavantaj oluşturmaktadır.” cümlesi ile açıklamıştır. İki dilli eğitimin hakkıyla verildiği takdirde faydalı olacağı, öğrencilerin kendilerini geliştirmelerinin de avantaj sağlayacağını Öğrenci.2 şu şekilde ifade etmiştir:

“Hakkıyla verilmese de verilen çift dilli eğitimin kendi kendini geliştirebilenler için ileride oldukça avantaj sağlayacağını düşünüyorum.”

İki dilli eğitimin yeterli ve kaliteli verildiği zaman avantajlı olduğunu ve iki dilli eğitimin avantajlarının, dezavantajlarından fazla olduğu vurgulanmıştır. Batı Trakya Azınlık ilkokullarında iki dilli eğitim verilmektedir ve Azınlık öğrencilerinin iki dilin de öğretilmesi ve öğrenmesi hakları bulunmaktadır. Bu konuyu Emekli Öğretmen.2 “*Azınlık ilkokullarında eğitim iki dilde yapılmaktadır ve dolayısıyla bundan daha doğal olan ne olabilir ki.*” İfadesi ile açıklamıştır.

İki dilde eğitim almanın avantajı öğrencilere iki farklı kültürü öğretmektedir ve iki farklı kültürden kişiler ile iletişim kurmaya yardımcı olmaktadır. İlkokullarda verilen iki dilli eğitimden sonra öğrencilerin yine iki dilde eğitim veren Azınlık ortaöğretim okullarına devam edebilme şansının olması ve derslerin daha yoğun bir şekilde işlenmesi halinde iki dilin de geliştirilebileceği görülmüştür. İki dilli eğitimin dezavantajlarının bulunmadığını buna göre avantajının daha fazla olduğunu İdareci Öğretmen “*...iki dilli eğitimin dezavantajları olsa da avantajları daha fazladır.*” cümlesi ile ifade etmiştir.

4.1.3.2. Azınlık mensupları için Yunanca bilmenin önemi

Katılımcılardan elde edilen bulgular doğrultusunda, Azınlık mensubu kişilerin Yunanca bilmeleri önemli görülmektedir. Azınlıkların kendi haklarını savunmaları ve kendilerini ifade etmek için gerekli olduğu vurgulanmıştır. Aynı zamanda Müslüman Azınlıkların yaşadıkları ülkenin de dili olması ile birlikte kendilerini ifade etmek için Yunanca bilmenin gerekli olduğu görülmüştür. Bunu Emekli Öğretmen.2 “*Yunan dili sayesinde kendi haklarını koruyacak ve haksızlıklar karşısında kendini savunacaktır.*” Şeklinde açıklamıştır.

Batı Trakya’da yaşayan Müslüman Azınlıkların haklarını savunamamalarının nedeninin Yunanca dilini bilmemeleri ya da öğrenmemeleri ile ilgili olması belirtilmiştir. Yunanca eksikliğinden kaynaklı olarak kendi haklarını savunamamalarını Öğrenci.2 “*...Azınlık nüfusunu kendi haklarını sunamamasının en büyük engellerinden birinin dil problemi olduğunu düşünüyorum.*” İfadesi ile dile getirmiştir.

Azınlıklara ait yükseköğretim kurumu bulunmamaktadır bu nedenle Azınlık mensubu öğrencileri yükseköğretime Yunanistan’da devam edecekse ülke dili olan Yunancayı iyi bir seviyede bilmesi gerekmektedir. Azınlık öğrencilerinin yükseköğretime Yunanistan’da devam etme tercihi durumunda başarılı olabilmesi için Yunancayı çok iyi bilmesi gerektiğini ise Öğrenci.3 “*...Yunanistan’da bir üniversiteyi bitirme Yunancayı çok iyi derecede bilmeyi gerektirmekte.*” Cümlesi ile ifade etmiştir.

4.1.3.3. Yunanca eğitim

Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, Azınlık ilkokullarında verilen Yunanca eğitimin yetersiz olduğu, Azınlık ilkokullarında anadile verilen önemin ikinci dile de verilmesi gerektiği saptanmıştır. Buna göre Yunan çoğunluk ilkokullarını tercih eden Azınlık öğrencilerinin Yunan diline daha çok hâkim olmaları ve Azınlık ilkokulu öğrencilerinden Yunan dili konusundaki farkın oldukça fazla olduğu görülmüştür. Bu konuyu Öğrenci.2 “*Yunan dili konusundaki farkların değim yerindeyse dağlar kadar fark olduğunu düşünüyorum.*” Şeklinde açıklamıştır.

Azınlık öğrencileri ortaöğretim için Yunan çoğunluk okullarını tercih ettiklerinde Yunanca ile ilgili problemler ile karşılaşmaktadır. Bu durum Azınlık ortaöğretim okullarında bulunan Yunanca dersler için de geçerlidir, öğrenciler Azınlık ilkokullarında aldıkları eksik Yunanca eğitim ile ortaokulda Yunanca dersleri anlamakta güçlük çekmektedirler. Bu durum öğrencileri ezbere zorlamaktadır, ayrıca iletişim zorluğu ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Azınlık ilköğretim okullarından sonra Yunan çoğunluk ortaöğretim okullarını tercih eden bazı Azınlık mensubu öğrencilerin çoğunluk okullarında büyük başarı elde ederek özel geçit törenlerinde bayrak taşıdıklarını İdareci Öğretmen şu şekilde ifade etmiştir:

“Bazı ilkokul mezunlarımız Yunan çoğunluk ortaokul ve liselerinde 6 yıl boyunca Yunan öğrencileri geride bırakarak özel geçit törenlerinde bayrak taşımaya hak etmişlerdir.”

4.1.3.4. Türkçe eğitimin eksikliği

Bu kategori kapsamında elde edilen bulgulara incelendiğinde, Selanik Özel Pedagoji Akademisinden mezun olan öğretmenler eğitimlerini daha çok Yunanca olarak tamamlamışlardır. SÖPA’da verilen öğretmen eğitiminde sadece bir dersin öğretmenlerin anadili olan Türkçe işlendiği belirtilmiştir. Türkçe derslerinin daha kapsamlı olarak işlenmesinin öğretmenlere daha yararlı olacağını, Türkçe dili derslerinin eksikliği öğretmenlerin Türkçe konusunda yetersiz kalmalarına sebep olduğu görülmüştür. Öğretmen.2 “*...tabii ki bir ders olmasından yanayım ve hatta daha böyle kapsamlı olabilirdi.*” İfadesi ile bu konuyu açıklamıştır.

Öğretmenler Türkçe konusunda biraz eksik kalmaktadırlar ancak bu konunun öğretmenlerin kendini geliştirmesi ile alakalı olduğu, mezun öğretmenlerin eğitim metotlarına hâkim olması durumunda ve eğitimde güncel kalarak kendilerini geliştirdiklerinde Türkçe eğitimin eksikliğini yaşamayacağı görülmüştür.

Günümüzde görev yapan yeni nesil öğretmenler Türkçeyi yeterli derecede bilmektedirler. Öğretmenlerin birçoğunun Türkçeyi yeterli derecede bildikleri ve kendilerini ifade etmede güçlük çekmediklerini, eğitim metotlarını iyi bir şekilde öğrenen öğretmenler için dilin sorun teşkil etmemesini Emekli Öğretmen.1 aşağıdaki gibi açıklamıştır:

“Türkçe dili biraz eksik olabilir ama aslında demiştim ya öğretmen kendini geliştirdiği zaman ve metotları da bildiğinden dolayı bunu istediği şekilde uygulayabilir.”

4.1.3.5. Dil öğretimi ile ilgili sorunlar

Yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, Azınlık ilkokulları öğrencilere iki dilde gereken katkıyı sağlamamaktadır, iki dilde verilen eğitim yeterlilik ve kalite bakımından farklılık göstermektedir. Türkçe verilen eğitim Yunancadan daha üst seviyelerde verilmektedir, iki dilin de yeterli öğretmenler tarafından öğretilmesinin önem arz ettiği görülmüştür. Azınlık ilkokuluna giden öğrencilerin Yunan dili eksikliği nedeni ile sorunlar yaşamaktadırlar. Öğrencilerin, bazı terimlerin Türkçesini bildiği halde ortaokulda aynı terimlerin Yunancası ile karşılaşınca ne olduğunu anlamaması, Türkçe öğrenilen terimlerin Yunanca derslerinde sıkıntılara sebep olmasını Öğretmen.1 şu şekilde ifade etmiştir:

“... çocuk matematik dersinde ‘denk kesirleri’ öğrenmesine rağmen Yunanca karşılığı olan ‘isodinama klasmata’ kelimesini sözlü olarak duyduğunda ne olduğunu algılayamamaktadır.”

Azınlık ilkokulunda öğrenilen terimlerin ortaokulda Yunancaları ile karşılaşmaları, ilkokulda çok sevilen derslerin ortaokul ve sonrasında Yunanca eksikliği nedeni ile öğrencilerin stresli bir dönem geçirmesine sebebiyet vermektedir ayrıca bu durum öğrencileri başarısızlığa itmekte, negatif etki yaratmaktadır. Bu konuyu Öğrenci.2 *“ilkokulda çok sevdiğim matematik ve geometri dersleri ortaokul ve sonrasında korktuğum ve nefret ettiğim derslere dönüşmüştü.”* Cümlesinde açıklamıştır.

Azınlık ilkokullarının Çoğunluk ilkokullarından farkının bazı derslerin Türkçe okutulması olduğu Azınlık ilkokuluna giden çocukların dil yatkınlığı nedeni ile avantajlı olmaları, Azınlık mensubu bir öğrenci ortaöğretime Yunanistan’da devam edecekse, Yunan Çoğunluk ilkokullarında tek dil Yunanca olduğu için bu okullardan mezun olan öğrenciler ortaöğretimde dil kaynaklı sorunları ortadan kaldırmış olacağından avantajlı

bulunmaktadırlar ve yine ortaöğretime Türkiye’de devam edecek olan öğrenci için aynı dil sorunu geçerlidir. Bunu Emekli Öğretmen.2 aşağıdaki gibi açıklamıştır:

“Yunan çoğunluk ilkokulundan mezun olan bir öğrenci, eğitimini Yunan çoğunluk okullarında sürdüreceyse dil sorununu çözmüş olacağından avantajlı durumuna geçer, ancak ortaöğretime Türkiye’de devam ederse bu defa dil sorunu ile karşılaşacaktır. Bunun tam tersi de Batı Trakya Azınlık İlkokulu’ndan mezun olan öğrenciler için de geçerli olduğu kanaatindeyim.”

Azınlık ilkokullarında konuşulan sosyal dil Türkçe olmasından kaynaklı olarak Yunancanın öğrenilmesinde sorunlara neden olmaktadır. Bu konuyu İdareci Öğretmen *“okuldaki sosyal dilin Türkçe olmasının, öğrencilerin Yunanca öğrenme sürecini aksattığını söyleyebiliriz.”* Şeklinde ifade etmiştir. Çocukların sosyal çevrelerinden de Yunanca bir uyarın almamaları Yunancanın eksik kalmasına, Yunancanın eksikliği Azınlık ilkokullarını tercih etmemelerine sebebiyet vermektedir.

4.1.4. Öğretim ile ilgili süreçler temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre; “öğretim ile ilgili süreçler” temasının altında yer alan, Azınlık ilkokullarında okutulan program, ders kitapları, materyal eksikliği ve teknolojik materyal kullanımı, kategorileri ele alınacaktır.

4.1.4.1. Azınlık ilkokullarında okutulan program

Katılımcılar ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme sonuçlarından elde edilen bulgular incelendiğinde, Azınlık ilkokullarında okutulan Türkçe programı öğretmenlere belirtilmemektedir. Azınlık ilkokulu öğretmenleri eğitim verecekleri derslerin yıllık programını kendileri oluşturmaktadır. Buna göre öğretmenler yıllık programlarını Türkiye’den gelen öğretmen kılavuz kitapları ve kendi çabaları ile hazırladıkları görülmüştür. Bu konuyu Öğretmen.2 *“...öğretmen kılavuz kitaplarından metot ve müfredat çıkarmaya çalışıyoruz kendi çabalarımızla bir yol haritası çizmeye çalışıyoruz kendimize.”* Cümlesi ile açıklamıştır.

Türkçe programı derslerinin eksik olduğunu dile getiren görüşmeciler, Türkçe verilen derslerin saatlerinin de kısıtlı olduğunu belirtmişlerdir. Azınlık ilkokullarında her iki dilde de izlenen ders programında bazı sıkıntılar bulunmaktadır. Azınlık ilkokullarında okutulan programın yetersiz olması eksik bulunan derslerin eklenilmesi durumunda eğitimin iyileşebileceğini vurgulanmıştır. Türkçe programında bulunmayan

dersler, ilerleyen sınıflarda kavram eksikliğine neden olmaktadır. Ders programının eksikliğini ve ders saatlerinin yetersizliğini Öğretmen.1 şu şekilde açıklamıştır:

“...İlkokullarda Hayat Bilgisi dersinin Türkçe müfredatında bulunmamasından dolayı 4. sınıfta başlayan Fen ve Teknoloji dersinde bazı kavram eksikliklerine sebep olmaktadır...haftalık ders programında matematik dersi sadece 3 saat olması ve saatlerin matematik dersi için yetersiz kalmasıdır.”

4.1.4.2. Ders kitapları

Bu kategori kapsamında incelenen bulgulara göre, ders kitaplarının eksikliği Azınlık öğrencilerinin eğitiminde en önemli problemlerden biri olduğu görülmüştür. Azınlık ilkokullarının genel sorunu olan kitap ve materyal eksikliği günümüzde hala devam etmektedir. Azınlık ilkokulu 6. sınıf öğrencilerine yirmi yıldır aynı kitaplar ile eğitim verilmektedir.

Azınlık ilkokullarının, uzun bir süre çağdaş eğitim kitaplarından mahrum bırakılması eğitimin eski usullere göre devam etmesine neden olmuştur. İlkokullarda bulunan kitapların yirmi yıl öncesine ait olması ve günümüz eğitimine uygun olmadıkları görülmüştür. Bu konuyu İdareci Öğretmen aşağıdaki gibi açıklamıştır:

“Batı Trakya eğitiminin en önemli sorunlarının başında kitap sorunu gelmektedir...ders kitapları yirmi yıl önce basılan kitaplar, haliyle bugünün dünyasına uygun olmadıklarını söyleyebilirim...çok uzun bir süre okullar çağdaş eğitim kitaplarından mahrum bırakılmıştır. Bu da eğitimin uzun süre eski usullere göre devam etmesine neden olmuştur.”

Türkçe programı için kitaplar yetersiz bulunmaktadır. Azınlık ilkokullarında eğitim alan öğrencileri başarısızlığa götürmektedir. Okullarda okutulan kitaplar yeni nesil eğitimi desteklememektedir. Aynı zamanda ders kitapları ezbere dayalı öğrenmeye uygun olmasından kaynaklı olarak yaşayarak öğrenmeyi de desteklememektedir. Öğretmen.2 *“...bizim elimizde olan kitaplar tamamen otur öğren gel bana anlat modeli.”* İfadesi ile bunu açıklamıştır.

4.1.4.2. Materyal eksikliği ve teknolojik materyal kullanımı

Katılımcılardan elde edilen bulgular doğrultusunda, Azınlık ilkokullarında materyal eksikliği problemi bulunmaktadır. İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin yaş ortalaması 55 olması yeni eğitim modellerinden eksik kaldıklarını göstermektedir. Öğretmenlerin teknolojik materyal kullanarak dersleri işlemelerinin zor olduğunu ancak

güncel yöntemleri uygulamak için çaba sarf ettikleri belirtilmiştir. Azınlık ilkokulları öğretmenlerinin güncel kalıp hem sosyal alanda hem de teknolojik alanda günümüze ayak uydurmaya çalıştıkları görülmüştür. Bu konuyu İdareci Öğretmen aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

“Biz de eğitimciler olarak bu gelişmeler ışığında mümkün olduğu kadar güncel kalıp okulumuzda gerek sosyal gerek teknolojik anlamda günümüz dünyasına cevap verebilecek yöntemleri uygulamaya çalışıyoruz.”

Azınlık ilkokullarının materyal eksikliği konusu zaman içerisinde giderilmeye çalışılmıştır. Bu eksiklik giderilmeye çalışılsa da hala bazı ilkokullar materyal konusunda yetersizdir. Bu konu ile ilgili Öğretmen.2 “...Fen Bilgisi gibi derslerin deney materyalleri gibi, bu tür konularda maalesef eksiklikler mevcut.” Cümlesinde belirttiği gibi ders programında önemli bir yere sahip olan fen bilgisi dersinin deney materyallerinin eksikliği hala söz konusudur.

4.1.5. Aile ve toplum temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre; “aile ve toplum” temasının altında yer alan, ailenin eğitim üzerindeki etkisi, toplumun eğitimi desteklemesi, kategorileri ele alınacaktır.

4.1.5.1 Ailenin eğitim üzerindeki etkisi

Katılımcılardan elde edilen bulgular doğrultusunda, Batı Trakya’da ailelerin birçoğu tarım işi ile uğraşmaktadır. Azınlık mensubu aileler ekonomik sıkıntılar yaşamaktadır. Aileler geçim sıkıntısı nedeni ile eğitim konusunda duyarsız kalmaktadır çocuklarının eğitime yeterli zaman ayıramamaktadır. Çocuklarının eğitime yeterince ilgi göstermemektedir. Öğretmen.1 “...ekonomik sıkıntılar yaşamamasından dolayı eğitim konusunda duyarsız kalmasıdır eğitime fazla ilgi göstermemesidir.” Cümlesi ile bu konuyu açıklamıştır.

Aile ve öğretmen bağının her zaman eğitime katkısının bulunduğu vurgulanmıştır. Eğitimde okul aile iş birliğinin ön planda tutulmasının eğitime katkı sağladığı belirtilmiştir ve okul aile iş birliğinin sağlanmasının önemi vurgulanmıştır. Azınlık mensubu aileler için çocuklarının eğitim almaları, başarılı olmaları büyük önem taşımaktadır. Eğitimde aile faktörü önemli görülmektedir ailelerin de eğitime dahil olmaları gerekmektedir. Son yıllarda Azınlık mensubu aileler çocuklarının eğitime dahil oldukları belirtilmiştir ancak yine de ailelerin eğitime katkısı istenen seviyede

bulunmamaktadır. İdareci Öğretmen “...aileler çocuklarının eğitim hayatına dahil olmalıdırlar. Bu; son yıllarda eskiye göre artsa da hala istenilen düzeyde değildir.” Cümlesi ile belirtmiştir.

Son yıllarda Azınlık mensubu aileler Azınlık ilkokullarında verilen eğitimde problemler bulunması nedeni ile çocuklarını Yunan çoğunluk ilkokullarına göndermektedir. Aileler çocuklarını çoğunluk ilkokullarına göndererek Azınlık eğitiminde bulunan problemlerin çözüleceğine, çocuklarının daha başarılı olacaklarına inanmaktadırlar. Ailelerin çocuklarını çoğunluk ilkokullarına gönderdiklerinde orada da farklı problemler ile karşılaştıkları belirtilmiştir. Öğretmen.2 şu şekilde ifade etmiştir:

“Maalesef görüyoruz ki bazı arkadaşlarımız...çocuklarının çoğunluk ilkokullarında daha başarılı olacaklarını zannediyorlar ama burada da başka problemler ile karşılaşılıyorlar.”

4.1.5.2. Toplumun eğitimi desteklemesi

Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin görev yaptıkları ilkokulların bulunduğu köylerde, velilerin eğitim düzeyinin düşük olduğu belirtilmiştir. Toplumda Azınlık ilkokullarında eğitim alan öğrencilerin başarısızlığı öğrenim gördükleri Azınlık ilkokullarına bağlanmaktadır. İdareci Öğretmen “...toplumumuzda hep bizim bu okullar yüzünden benzeri sesler yükselir.” Cümlesi ile belirtmiştir.

Köy halkı tarafından öğretmenler büyük ilgi ile karşılaşmaktadır. Her köyde bir Azınlık ilkokulunun bulunduğu vurgulanmıştır. Ailelerin eğitim düzeyinin düşük olması eğitimin zorluklarından biri olarak görülmektedir. Öğretmenler görev yaptıkları köylerde çeşitli sosyal faaliyetler düzenlemektedir. Okul aile iş birliği sayesinde düzenlenen sosyal faaliyetler ile köydeki eğitim düzeyini yükseltmek için çaba göstermektedirler. Emekli Öğretmen.2 bu konuyu aşağıdaki gibi açıklamıştır:

“...velilerin eğitim düzeyinin düşük seviyede oluşu bu okulda eğitimin zorlukları idi...velilerle okul el ele vererek çeşitli sosyal faaliyetler düzenleyerek eğitim düzeyini biraz ileriye hep birlikte taşıdık.”

4.1.6. Öğrenci temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre; “öğrenci” temasının altında yer alan, öğrenci adaptasyonu ve öğrenci

tutumları, Çoğunluk ilkokuluna giden Müslüman Azınlık öğrencileri, özgüven sorunu ve eğitimde özgüvenin önemi, kategorileri ele alınacaktır.

4.1.6.1. Öğrenci adaptasyonu ve öğrenci tutumları

Yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, başarılı ve azimli olan öğrencilerin Azınlık ilkokulu sorasında Yunanistan eğitim sistemine adaptasyon konusunda sıkıntı yaşamadıkları belirtilmiştir. Öğrencilerin çevresinden aldığı bilgiler ile onu ne tür zorlukların beklediğini öğrenmiş olmasından kaynaklı bu konuda bir zorluk yaşamamaktadır. Azınlık mensubu öğrencilerin Yunanistan eğitim sistemine adapte olamamaları sıklıkla dile getirilen bir konu olmaktadır. Azınlık ilkokulu mezunu öğrencilerin ilkokul sonrası adaptasyon konusunda yaşadıkları sorun reddedilmemektedir. Bununla birlikte adaptasyon konusunda yaşanan problemin Azınlık ilkokulu eğitimine bağlanmaması gerektiğini ve bu problemin ilkokullara bağlanması durumunun eğitimde bulunan problemin ana kaynağında uzaklaştırdığı görülmüştür. İdareci Öğretmen şu şekilde ifade etmiştir:

“Burada bir adaptasyon sorunu olduğunu tabi ki de reddetmiyorum ama bu sorunu yalnızca ilkokul eğitimine endekslemek bizi problemin ana kaynağından uzaklaştırır...ben problemin daha çok azınlığın da genel olarak yaşadığı sosyolojik adaptasyon problemiyle ilişkili olduğu fikrindeyim.”

Çoğunluk ilkokuluna giden Azınlık mensubu öğrenciler ilkokul sonrası eğitime daha kolay adapte oldukları belirtilmiştir. Azınlık ilkokulundan mezun olan bir öğrencinin adaptasyon konusunda yaşadığı problem Yunancanın eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Öğrenciler iki dili yeterli derecede öğrenememektedirler. Türkçe ve Yunanca dilinin eksik öğrenilmesi durumunda öğrencilerin eğitim hayatındaki adaptasyon sürecini etkilemektedir. Öğrenci.1 *“iki dili de iyi öğrenememiş olan bir öğrenci ilkokul sonrası eğitim hayatında ister Türkiye olsun ister Yunanistan eğitime adaptasyon süreci baya zor olabiliyor.”* Şeklinde bunu açıklamıştır.

4.1.6.2. Çoğunluk ilkokuluna giden müslüman Azınlık öğrencileri

Bu kategori kapsamında elde edilen bulgular incelendiğinde, Çoğunluk ilkokuluna giden öğrenciler temel eğitimden eksik kalmaktadır. Din konusunda eksiklikler yaşamaktadırlar. Çoğunluk ilkokuluna giden öğrenciler Yunancaya hâkimdir ve ortaöğretim için Yunan çoğunluk okullarını tercih ettiklerinde dersleri anlama ve algılama konusunda zorluk çekmemektedirler. İlkokul sonrası eğitimde Yunancanın

eksikliğini yaşamadıkları ancak Yunan kültüründen etkilenmeleri kendi kültürlerinden örf ve adetlerinden uzaklaşmaları problem yaratmaktadır. Öğretmen.1 bunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir.

“Yunan çoğunluk ilkokullarında eğitim gören azınlık öğrencisi Yunan diline daha fazla hakimdir bu nedenle dersleri daha kolay algılamaktadır...fakat azınlık kültüründen aynı zamanda örf ve adetlerinden uzaklaşmaktadır.”

Öğrenciler yaşadıkları ülkenin dilini daha verimli bir şekilde öğrenebilmeleri için Çoğunluk ilkokuluna gönderilmektedirler. Bu okullarda din dersi almamalarından kaynaklı problem yaşamaktadırlar. Yunan dilini daha verimli bir şekilde öğrenebilmek için Çoğunluk ilkokullarına gönderilen Azınlık mensubu öğrencilerin Çoğunluk ilkokullarında aidiyet problemi yaşadıkları görülmüştür. İdareci Öğretmen *“Yunancayı iyi öğrenme niyeti ile çoğunluk ilkokuluna gönderilen çocukların sık sık yaşadıkları problemse kendini yabancı hissetme problemidir.”* Şeklinde açıklamıştır.

4.1.6.3. Özgüven sorunu ve eğitimde özgüvenin önemi

Yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, eğitimde özgüven çok önemli görülmektedir. Özgüvenin öneminden bahseden görüşmeciler Azınlık ilkokullarına giden öğrencilerin kendilerini rahatça ifade ettiklerini ve okuldaki sosyal dilin aynı olmasında kaynaklı olarak öğrencilerin özgüvenlerini yükselttiği belirtilmiştir. Çoğunluk ilkokullarına gönderilen Azınlık mensubu öğrencilerin okuldaki sosyal dilin farklı olmasından kaynaklı özgüven eksikliği yaşamaktadır. Azınlık ilkokulu öğrencileri kendilerini ifade etmede güçlük çekmemektedir sosyal dilin aynı olması nedeni ile öğrenciler istediği arkadaş grubuna katılıp oyunlar oynayabilmekte ve rahatça iletişim kurabilmektedir. Öğretmen.2 şu şekilde açıklamıştır:

“...özüveni yüksek tutmaları için çünkü Azınlık ilkokulları çocuk orada kendini kendi evinde hissediyor...kendisini ifade ediyor gayet rahat bir şekilde...oyunlara katılabiliyor hatta kavga dahi edebiliyor kavga, eğitim sisteminin içinde bir durumdur.”

Çoğunluk ilkokullarına giden Azınlık mensubu öğrencilerin Yunancayı yeterli öğrendikleri ve Yunan diline hâkim oldukları için bu konuda özgüvenlerinin yüksek olduğu vurgulanmıştır. Azınlık ilkokulu sonrası ortaöğretime Çoğunluk okulunda devam eden öğrencilerin ikinci dil olan Yunancanın yeterli öğrenilmemesi, derslerde anlatılan terimlerin anlaşılması ve özgüven eksikliği yaşanmasına neden olmaktadır. Öğrenci.1

“Yunanca terimlerin çoğunu bilmemek dersi anlamamaya ve özgüvensizliğe neden oldu.” İfadesi ile açıklamıştır.

4.1.7. Kırsal kesimde eğitim temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgulara göre; “kırsal kesimde eğitim” temasının altında yer alan, köy ilkokullarında bulunan sorunlar, şehirde bulunan Azınlık ilkokullarının köy ilkokullarından farkı, kategorileri ele alınacaktır.

4.1.7.1. Köy ilkokullarında bulunan sorunlar

Katılımcılar ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşme sonuçlarından elde edilen bulgular incelendiğinde, köy ilkokullarında eğitim düzeyi yetersiz bulunmaktadır. Köy ilkokullarında birleştirilmiş sınıflar bulunmaktadır. Birleştirilmiş sınıflarda öğrenci çokluğu ve farklı yaş grupları bulunmasında kaynaklı bu sınıflarda farklı pedagojik yöntemler uygulamanın zor olduğu görülmüştür. Köy ilkokullarında eğitim düzeyi ve Yunanca dili yetersizliği olduğu belirtilmiştir. Ayrıca zaman sıkıntısı ve verilen eğitimin kısıtlı olmasından bahsedilmiştir. Şehir ve köy ilkokulları arasında ayırım yapılmamasını her okula eşit imkanlar sunulmasını İdareci Öğretmen *“...öte yandan şehirle taşra okulları arasında fark gözetilmemelidir her okula eşit imkanlar araç gereçler tahsis edilmelidir.”* İfadesi ile vurgulamıştır.

Teknolojik materyal kullanarak ders işlemenin öğrencilerde derslerin akılda kalıcılığını arttırmaktadır. Köylerde bulunan ilkokullarda öğretmenlerin teknolojik materyal kullanmadığı belirtilmiştir. Şehir ilkokullarında öğretmenlerin daha fazla teknolojik materyallerden faydalanarak ders işlediği vurgulanmıştır. Öğretmen.2 aşağıdaki gibi açıklamıştır:

“Genellikle şehir ilkokullarında çalışanlar birçok teknolojik materyalleri kullanıyor fakat köy okullarında öğretmenlik yapan meslektaşlarımız açıkçası pek kullandıklarını zannetmiyorum.”

4.1.7.2. Şehirde bulunan Azınlık ilkokullarının köy ilkokullarından farkı

Bu kategori kapsamında yer alan bulgulara göre, şehir ve köy ilkokullarında farklılıklar bulunmaktadır. Şehirde bulunan Azınlık ilkokulları köy ilkokullarından daha büyüktür. Şehir ilkokulları tek sınıf ile eğitim vermektedir birleştirilmiş sınıflar şehir ilkokullarında bulunmamaktadır. Okulların tek sınıflı olması eğitimde verimliliği

arttırmaktadır. Öğretmenlerin de şehirde bulunan Azınlık ilkokullarında daha verimli oldukları vurgulanmıştır. Bu konuyu Öğretmen.2 “*Evet, şehirde kesinlikle daha verimli oluyorsun.*” Cümlesi ile ifade etmiştir.

4.2. Doküman İncelemesi Sonucu Elde Edilen Bulgular

Çalışma kapsamında, doküman incelemesi sonucu oluşan tema ve kategoriler Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2

Doküman İncelemesi Sonucu Oluşan Tema ve Kategoriler

Tema	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 6
AZINLIK EĞİTİMİ	Öğretmen Eğitimi	Yükseköğretim	Öğretmen Yetiştiren Kurum	Eğitim Kalitesi	Eğitimi Etkileyen Kararlar	Aile ve Eğitim
AZINLIK OKULLARI	Ortaöğretimde Bulunan Problemler	Azınlık Anaokulları	İlkokulları Kitap Sorunu	Azınlık İlkokulları	İlkokulları Kapatılması	İki Dilli Eğitim

4.2.1. Azınlık eğitimi temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan doküman incelemesi sonucunda elde edilen bulgulara göre; “Azınlık eğitimi” temasının altında yer alan, öğretmen eğitimi, yükseköğretim, öğretmen yetiştiren kurum, eğitim kalitesi, eğitimi etkileyen kararlar, aile ve eğitim, kategorileri ele alınacaktır.

4.2.1.1. Öğretmen eğitimi

Bu kategori kapsamında incelenen bulgulara göre, Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlere Türk dil becerilerini geliştirmeleri adına seminer düzenlenmesinin gereği belirtilmiştir. Batı Trakya Azınlık ilkokullarına görev yapan öğretmenlere Türkiye Eğitim bakanlığı tarafından gönderilen ders kitaplarının yazarları tarafından Türkiye’de veya Yunanistan’da hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmesi talep edildiği görülmüştür. Azınlık ilkokullarında görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitim semineri talepleri dikkate alınmamaktadır. Bu durum Azınlığın Eğitim Statüsü raporunda aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

“Okullarda görev yapan Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin hizmet içi eğitim seminerleri talebi dikkate alınmamıştır.”

SÖPA mezunu öğretmenler ağırlıklı olarak Yunanca eğitim aldıkları için ve dini okul mezunu olmalarından kaynaklı Türkçe dil becerileri yeterli derecede gelişmemiştir. Türkçe derslerin saat sayısı Yunanca olan derslere göre düşüktür buna göre öğretmenlerin Türkçe ’deki akıcılığı sınırlı kalmıştır. Selanik Özel Pedagoji Akademisinin kapatılmasından sonra Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştirmek için Selanik Aristotelio Üniversitesi bünyesindeki birimde Türkçe eğitimi bölümü açılmıştır. Bu bölümde bir tane Türk dili eğitim personelinin bulunması Azınlık okullarına öğretmen yetiştirmek için yeterli bulunmamaktadır. Alanda yetişmiş uzmanların bölüme takviye edilmesi gerekmektedir. Aşağıda Azınlığın Eğitim Statüsü raporundan bir alıntı bulunmaktadır:

“Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştiren, SÖPA’nın kapatılmasından sonra, Selanik Aristotelio Üniversitesi bünyesindeki birimde Türkçe eğitimi bölümünde bir tane Türk dili eğitim personelinin bulunması ihtiyacı karşılayamamaktadır. Bu kadronun alanında yetişmiş Azınlık bireyleri ya da Türkiye Eğitim Fakültelerinden takviye edilecek uzmanlarla takviye edilmesi gerekmektedir.”

4.2.1.2. Yükseköğretim

Yapılan doküman incelemesi sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, yükseköğretimde Azınlığa mensup öğrencilere uygulanan %0,5’lik kotanın Azınlık okulları ve temel eğitimdeki ayrımcılık ortadan kalktığında üniversiteye girişte uygulanan söz konusu kotaya ihtiyaç kalmayacağı ve tüm çocukların eşit koşullarda eğitim alıp rekabet edeceği belirtilmektedir. Aşağıda bu durum Partiler Arası Komisyona Öneriler raporundan bir alıntı bulunmaktadır:

“Azınlık okulları ve temel eğitimdeki ayrımcılık ortadan kaldırılrsa üniversiteye girişte uygulanan 0,5% kotaya ihtiyaç kalmayacaktır. Bu da tüm çocukların eşit koşullarda yarışması demektir.”

Azınlığa mensup öğrenciler Yunanca dili eksikliği ile yükseköğretimde de karşılaşmaktadır etkin bir şekilde rekabetin bulunmadığı ortamlarda yetişmektedirler. Bunun sonucunda öğrenciler yetiştirildikleri ve rekabetin bulunmadığı ortamdan ayrılıp yüksek öğretimde Çoğunluk öğrencileri ile aynı kategoriye geçtiklerinde zorluklar ile karşılaşmaktadırlar. Öğrenciler ilk üniversite yıllarında Çoğunluk öğrencilerine göre eğitimi düşük kalitede almış olmalarından kaynaklı ve Yunanca dil becerilerinin zayıf olması eğitimde karşılaştıkları zorluk arasında yer almaktadır. Bu nedenle de aldıkları

düşük notlar ile sınıf sırlamasında sonlarda yer almaktadırlar. Bu durum Batı Trakya'daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporunda şu şekilde açıklanmıştır:

“Azınlık öğrencilerinden bazıları, özellikle ilk akademik yıllarında kolayca öğrenemedikleri veya etkin bir şekilde rekabet edemedikleri ortamlarda yetiştirildiği için büyük zorluklar ile karşı karşıya kalmaktadır. Yunan üniversite öğrencilerine göre daha düşük kalitede eğitim almış olmaları ve Yunanca dil becerilerinin de daha zayıf olması nedeni ile daha düşük notlar almakta ve sınıf sırlamasında genellikle altlarda yer almaktadırlar.”

4.2.1.3. Öğretmen yetiştiren kurum

Yapılan incelemeler sonucunda elde edilen bulgulara göre, 1968 yılında kurulan Selanik Özel Pedagoji Akademisi Yunanistan'daki Azınlık müfredatı öğretmenlerine pedagojik eğitim vermek üzere kurulmuştur. SÖPA'da verilen eğitimin büyük bir kısmı Türkçe yerine Yunanca ve Yunan profesörler tarafından verilmiştir. Bu da öğretmenlerin aldıkları eğitimin yetersiz bulunmasına neden olmuştur. Bu kurumda eğitim dört yerine iki yılda tamamlanmıştır, bir yıl hazırlık eğitimi veren kurumda toplamda öğretmenler üç yıl eğitim almaktaydı. Selanik Özel Pedagoji Akademisinden mezun olan Azınlık mensubu öğretmenlerin statüsü hiçbir zaman eğitim fakültesi bölümü mezunu olanlar ile aynı statüde tutulmamıştır. Aşağıda Batı Trakya'daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporundan bir alıntı bulunmaktadır:

“Akademide verilen eğitim yetersiz kalmıştır. Derslerin çoğu Türkçe yerine Yunanca ve Yunan profesörler tarafından verilmiştir. Eğitim dört yerine sadece iki yıl sürmüştür. Bu nedenle EPATH mezunlarının statüsü hiçbir zaman bir üniversitenin eğitim bölümünden mezun olanlarla aynı olmamıştır.”

Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştiren kurum 2010 yılında öğrenci alımı yapmamış ve 2013 yılında tamamen kapatılmıştır. Azınlık ilkokullarında Türkçe müfredatı dersleri vermek isteyen öğretmenler Yunan pedagojik lisans derecesi aldıktan sonra Selanik Aristotelio Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagoji bölümünde Azınlık eğitimi ile ilgili özel uzmanlık programına kaydolma zorunlulukları olduğu görülmüştür. Bu programın mezunları genel olarak SÖPA mezunları ile karşılaştırıldığında daha kaliteli bir eğitim aldıkları, ancak yine de nitelikli Azınlık Türkçe müfredatı öğretmenlerini yetiştirmek için yeterli bulunmadığı belirtilmiştir. Programın büyük bir bölümü Yunanca olarak ve Yunan profesörler tarafından öğretilmektedir. Programda 11

ders bulunmaktadır ve bu derslerden altı tanesi Azınlık eğitimi ile ilgili olduğu, Türkçe verilen derslerin ise İslam eğitimi, Türkçe dil eğitimi, Türkçe dil I ve II, Türk edebiyatı ile sınırlı olduğu belirtilmektedir. Bu konu Δίγλωσση Εκπαίδευση: Το Πρόβλημα της Μειονότητας (İki Dilli Eğitim: Azınlık Problemi) raporunda aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

“Türkçe müfredatı öğretmenlerinin eğitimi ile ilgili olarak, Selanik Pedagoji Akademisi tarafından kendilerine verilen Türkçe dil eğitiminin yetersiz olması nedeniyle Türk dili yeterlilik seviyelerinin yeterli olmadığını belirtmişlerdir.”

4.2.1.4. Eğitim kalitesi

Doküman incelemeleri sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, Selanik Özel Pedagoji Akademisi öğretmenleri Azınlık ilkokullarındaki eğitimin kaliteli ve yetersiz olmasından sorumlu tutulmaktadır ve Azınlık mensupları tarafından bir asimilasyon aracı olarak görülmektedirler. Azınlık ilkokullarının düşük kaliteli eğitim verilmesi SÖPA'ya bağlanmaktadır. Batı Trakya'da bulunan Azınlıkların kaliteli ve yeterli eğitim alması konusunda Türk dili, din eğitimi bakımından engeller ile karşılaşmaktadırlar. Aşağıda Batı Trakya'daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporundan bir alıntı bulunmaktadır:

“Trakya'daki Türk azınlık, Türk dili, din eğitimi ve diğer alanlarda yeterli eğitimi sağlamada engeller ile karşı karşıya kalmaktadır. Yunan hükümetinin koşulları iyileştirme yönündeki attığı bazı adımlara rağmen, topluluk halen, sınırlı sayıda kaynak, kapasite eksikliği ve yetkililerin eğitim haklarına saygı gösterilmesini sağlaması ve bunun çok sayıda azınlık okulunun kapanmasına yansıtılmasındaki yetersiz taahhüdü ile mücadele etmektedir. Bunun, bölgedeki Türk öğrencilerin eğitimine ilişkin sonuçlar açısından geniş etkisi vardır.”

4.2.1.5. Eğitimi etkileyen kararlar

Bu kategori kapsamında elde edilen bulgular incelendiğinde, Batı Trakya'daki Müslüman Azınlık Lozan Antlaşmasına göre eğitimde önemli bir özerklik sağlayarak, masraflarını kendileri karşılayarak, okullarını kurup yönetebilecekleri ve kontrol edebilecekleri öngörülmektedir. Antlaşmanın belirli hükümleri Yunanistan Türkiye arasında imzalanan 1951 Kültür Anlaşması ve 1968 Eğitim Protokolü ile güçlendirilmiştir. Bu durum Azınlığın Eğitim Statüsü raporunda şu şekilde ifade edilmiştir:

“Trakya Türk Azınlığının eğitim alanındaki statüsü ve özerk yapısı, Batı Trakyalı Türkleri Yunanistan'a resmi azınlık statüsünde bırakan 1923 Lozan Barış

Antlaşması tarafından belirlenmiştir. İlgili Antlaşmanın 40. maddesi azınlığa her türlü okullar ve eğitim kurumları kurma, yönetme ve denetleme ve buralarda kendi dillerini serbestçe kullanma hakkını vermektedir. Bu Antlaşmayı 1951 Kültür Antlaşması ve 1968 Kültür Protokolü destekler.”

Azınlık okulları karma, yarı özel, yarı kamu hukuki bir karakter kazanmıştır. Azınlık okullarının yönetimini Yunan devleti devralmıştır. Yunan devleti bu okulların veliler tarafından seçilen okul encümenleri tarafında yönetildiğini iddia etmektedir ancak yıllar içinde encümen heyetinin rolü ve sorumlulukları önemli ölçüde azaldığı belirtilmektedir. Yunan devleti ders kitaplarının dağıtımını, okul binalarının onarımını ve neredeyse tüm eğitim konularında karar vermektedir. Encümen heyetinin öğretmen seçme hakları Yunan devleti tarafından devralınmıştır ve artık tüm öğretim elemanları devlet tarafından atanmaktadır.

1995 yılında Azınlık okullarının eğitim kalitesini arttırmak için 2341/1995 sayılı kanun yürürlüğe girmiştir. Azınlık öğrencilerinin Yunan üniversitelerine girebilmeleri için %0,5’lik kontenjan getirilmiştir ve böylece öğrencilerin kendi içlerinde rekabet ederek üniversitelere girebilmeleri kolaylaştırılmıştır. Avrupa birliğinin finansal desteği ile 1997 yılında uygulamaya koyulan “Müslüman Çocukların Eğitim Programı” başlatılmıştır. Program Azınlık okullarına giden Azınlık mensubu öğrencilerin Yunanca dil becerilerini geliştirerek eğitimin kalitesini arttırmayı hedeflemiştir. Aşağıda bu durumu açıklayan Aşağıda Batı Trakya’daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporundan bir alıntıya yer verilmiştir:

“Azınlık öğrencilerinin Yunan üniversitelerine girebilmeleri için yüzde 0,5’lik kota getirilmiştir. Böylece azınlık öğrencileri için Yunan üniversitelerine giriş kolaylaşmıştır çünkü mevcut yerler için sadece birbirleriyle rekabet etmeleri gerekmiştir. AB’nin finansal desteğiyle 1997 ve 2008 yılları arasında “Müslüman Çocukların Eğitimi Programı (PEM)” gibi özel bir eğitim projesi uygulanmıştır. Program, azınlık okullarına giden öğrencilerin Yunanca dil becerilerini geliştirerek onlara yönelik eğitim sonuçlarının kalitesini arttırmayı amaçlamıştır.”

Uluslararası hukuka uygun olarak Yunan devletinin okul öncesi düzey ve eğitimin tüm seviyelerinde özel okulların kurulmasına ve bunları tanınması gerektiği belirtilmiştir. Azınlığın okulları ile ilgili olarak çıkarılan 1109/1972 sayılı kanun hükmünde kararname ile “Türk Okulları” adını resmen bırakarak “Azınlık Okulu” tanımını almıştır. Azınlık okullarının bugünkü statüsünü belirleyen 694/1977 sayılı yasadır ve yasanın üçüncü

maddesinin yedinci fıkrasında öğretmen atamalarında sadece Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunlarının tercih edileceği belirtilmiştir.

Azınlık okullarına atanacak idarecilerin anayasa, yasalar ve uluslararası teamüle uygun olarak objektif kriterler göz önünde bulundurularak yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Okul idarecisi ve yardımcı idarecilerin görev ve sorumlulukları ile ilgili Bakanlık kararının değiştirilmesi gereği ve Çoğunluk devlet okullarında olduğu gibi idarecilerin ve yardımcılarının görev ve sorumluluklarını açık ve net bir şekilde ayıran Bakanlık kararının çıkarılması önerilmektedir. Bu durum Azınlığın Eğitim Statüsü raporunda aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

“Azınlık ilkokullarında müdür ve müdür yardımcılarının görev ve sorumluluklarıyla ilgili muğlak Bakanlık kararı değiştirilmeli ve tüm devlet okullarında olduğu gibi bu kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarını kesin şekilde ayıran ve bunlara açıklık getiren yeni Bakanlık kararı çıkarılmalıdır.”

4.2.1.6. Aile ve eğitim

Yapılan doküman incelemeleri sonucunda elde edilen bulgulara göre, Azınlık ilkokullarında görev yapan SÖPA mezunu öğretmenlerin Türkçelerinin zayıf olması nedeni ile öğrencilere uygun eğitim vermedikleri belirtilerek veliler tarafından kabul görmemekte ve şikâyet edilmektedir.

“Müslüman Çocukların Eğitim Programı” veliler tarafından asimilasyonu hedefleyen bir program olarak görülmektedir. Azınlık mensubu veliler, öğrencilerin kültürüne etki etmesi halinde çocuklarını Yunanca öğrenmeye teşvik etmeyeceklerini belirtmişlerdir. Ayrıca Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin eğitimine katkıda bulunulması gerektiğini Türkiye’den profesyonel eğitimcilerin getirilmesini belirtmişlerdir. Aşağıda bu durum Batı Trakya’daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporundan bir alıntı ile açıklanmıştır:

“Azınlık mensuplarının çoğu tarafından asimilasyonu hedefleyen bir durum olarak yorumlanan programın mali ve insan kaynaklarının Yunanca müfredatın geliştirilmesine odaklanmasını da içeren zayıflıklar devam etmiştir. Azınlık velileri, eğer Türk kimliğini baltalayacak olursa çocuklarını Yunanca öğrenmeyi teşvik etmeyeceklerini şiddetle belirtmişler ve EPATH öğretmenlerinin eğitilmeleri için Türkiye’den profesyonellerin getirilmesi talebinde bulunmuşlardır.”

“Trakya’daki Müslüman Azınlık Çocuklarının Eğitimi” adlı farklı bir programın uygulaması Azınlık mensubu çocuk annelerini de eğitime dahil etmeyi amaçlamıştır. Azınlık çocuklarının annelerine yönelik olarak onların Yunan Çoğunluk öğretmenleri ile iletişim kurmalarına yardımcı olacak ve çocuklarının öğrenim hayatına katkıda bulunmalarını onları gözetleyebilmelerini sağlamak amacıyla tasarlandığı belirtilmektedir.

Azınlık okulları toplumun temel ihtiyaçlarına karşılık vermemektedir. Bu nedenle bazı Azınlık mensubu aileler çocuklarını Çoğunluk okullarına göndermektedir. Bu durumun Azınlık okullarına daha az öğrenci gitmesine neden olduğu belirtilmektedir.

4.2.2. Azınlık okulları temasına ilişkin bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan doküman incelemesi sonucunda elde edilen bulgulara göre; “Azınlık okulları” temasının altında yer alan, ortaöğretimde bulunan problemler, Azınlık anaokulları, ilkokulların kitap sorunu, Azınlık ilkokulları, ilkokulların kapatılması, iki dilli eğitim, kategorileri ele alınacaktır.

4.2.2.1. Ortaöğretimde bulunan problemler

Bu kategori kapsamında elde edilen bulgulara göre, Azınlık ortaöğretim kurumlarının, Azınlığın ihtiyacını karşılamayacak kadar az olduğu belirtilmektedir. Buna göre Azınlığın toplam nüfusunun %55’ini oluşturan Rodop ilinde 23 Çoğunluk okulu ve sadece bir Azınlık okulu bulunmaktadır. Azınlığın toplam nüfusunun %45’ini oluşturduğu İskeçe ilinde 36 Çoğunluk okuluna karşılık bir Azınlık ortaöğretim okulu bulunmaktadır. Evros ilinde ise Azınlıklar nüfusun %10’unu oluşturmaktadır ve 50 Çoğunluk okulu eğitim vermektedir, Azınlık ortaöğretim okulu bulunmamaktadır.

Azınlık ortaöğretim okulları artan öğrenci talebini karşılamakta zorluk yaşamaktadırlar. Öğrenci taleplerini karşılamak amacıyla ortaöğretim okullarına konteyner takviyeleri yapılmıştır. Bu fiziki koşulların günümüze uygun olmadığı vurgulanmıştır. Batı Trakya’da iki medresenin bulunduğu ve Medreseler’in din öğretimi ve din adamları yetiştirmek için kurulduğu belirtilmiştir. Medreseler 1998 yılında bakanlık kararı ile ortaöğretim statüsüne alınmıştır. Bu okulların eğitim düzeyinin yetersiz olduğu özellikle Türkçe bakımından öğrencilerin yeterli eğitim alamadıkları belirtilmiştir. Bu durum Azınlığın Eğitim Statüsü raporunda aşağıdaki gibi açıklanmıştır:

“Artan öğrenci talebini karşılamakta sıkıntı yaşayan Azınlık liselerine konteyner takviyeleriyle bugüne kadar çözüm üretilmeye çalışılmıştır. Özellikle İskeçe’deki

tütün deposundan dönüştürülen bir binada eğitim veren Azınlık Lisesi'nin fiziki koşulları çağın çok gerisindedir. Yeni bir binaya taşınması elzem olan okul için bugüne kadar bir adım atılmamıştır. Özellikle azınlık mensuplarının yoğun olarak yaşadığı bölgelerde azınlığın bir azınlık ortaokulu açma talepleri görmezden gelinmiştir.”

4.2.2.2. Azınlık anaokulları

Yapılan incelemeler sonucu elde edilen bulgular doğrultusunda, iki dilli eğitim veren Azınlık anaokulları bulunmamaktadır. Azınlık mensubu öğrenciler için iki dilli anaokullarının kurulması toplumdaki gelen talepler ve uluslararası tavsiyeler bulunmaktadır. Yunanistan da anaokulu eğitimi zorunlu eğitim içerisinde yer almaktadır ancak toplum ve uluslararası tavsiyelere rağmen Azınlık anaokullarının kurulması talepleri askıya alınmaktadır.

Anadilde eğitim almanın her insanın hakkı olduğu ve her çocuğu bundan yararlanması gerekmektedir. Azınlık çocuklarının her iki dili de başarılı bir şekilde öğrenebilmeleri ve her iki dili de kullanabilmeleri için Yunanca – Türkçe iki dilli eğitim programlarının anaokullarında da uygulanması gerektiği belirtilmiştir. Küçük yaşlardan itibaren iki dilde eğitim almaları, iki dili de sorunsuz bir şekilde öğrenebilecekleri vurgulanmıştır. Aşağıda Δίγλωσση Εκπαίδευση: Το Πρόβλημα της Μειονότητας (İki Dilli Eğitim: Azınlık Problemi) raporundan bir alıntı bulunmaktadır:

“Anadilde eğitim bir insan hakkıdır ve her çocuğun bundan yararlanma hakkı vardır. Çocukların her iki dili de başarılı bir şekilde kullanabilmeleri için Türkçe-Yunanca iki dilli eğitim programlarının anaokulları tarafından uygulanması gerekmektedir.”

İki dilli eğitime erken yaşta başlayan çocukların eğitim hayatları boyunca dil bakımından zorluklar ile karşılaşmayacağı ve akademik başarıları elde edebilecekleri belirtilmiştir. Azınlık mensuplarının yaşadığı bölgelere Azınlık anaokullarının açılması talebi bulunmaktadır. Anaokullarının Azınlık eğitim sistemine dahil edilmesi ve ilkokullardaki gibi iki dilli eğitim vermesinin gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca iki dilli anaokullarının açılması halinde bu okullara Azınlık mensubu öğretmenlerin atanması gerektiği belirtilmektedir. Azınlığın temel ihtiyacı anadilde eğitimin sağlandığı anaokullarıdır. Azınlık anaokulları kurma taleplerinin Eğitim Bakanlığı tarafından dikkate alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu durum Partiler Arası Komisyona Öneriler raporunda şu şekilde açıklanmıştır:

“Azınlığın en temel ihtiyacı ana-dil Türkçe eğitiminin sağlandığı ana okullarının kurulmasıdır. Bu konuda azınlık kurumlarının Millî Eğitim Bakanlığına yapmış olduğu başvuruların dikkate alınması gerekir.”

4.2.2.3. İlkokulların kitap sorunu

Doküman incelemesi sonucu oluşan bu kategori kapsamında elde edilen bulgular incelendiğinde, Azınlık ilkokulları ile ilgili ders kitaplarının eksikliği yıllardır tartışmalı bir konu olduğu vurgulanmıştır. 1968 Eğitim Protokolüne göre Yunanca programı için kitaplar Yunanistan devleti tarafından basılacak, Türkçe programı için ders kitaplarının Türkiye’den ithal edilmesi öngörülmektedir. Yunanistan Türkiye’den gönderilen kitapların Türk ulusal anlatılarını içermekte olduğu için Batı Trakya Azınlık ilkokullarında bu kitapların okutulmasının uygunsuz olması neticesinde kitapların okutulmasını yasaklamıştır. Azınlık ilkokullarında 2000 yılına kadar aynı Türkçe kitaplar fotokopi yapılarak kullanılmıştır. Aşağıda Batı Trakya’daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporundan bir alıntı bulunmaktadır:

“Azınlık müfredatı öğretmenlerine ek olarak diğer başka bir tartışmalı konu da Türkçe ders kitapları olmuştur. 1968 Kültür Protokolü’ne göre Yunan müfredatı ders kitapları Yunan devleti tarafından basılacak ve azınlık müfredatı ders kitapları Türkiye’den ithal edilecekti. Ancak Yunan hükümeti, Türkiye’nin gönderdiği ders kitaplarının Türk ulusal anlatılarını içerdiği için Batı Trakya’daki Müslüman azınlığa yönelik olarak uygunsuz olduğunu iddia etmiştir. Bu, kitapların dolaşımının yasaklanmasına yol açmış, bu yüzden 2000 yılına kadar aynı Türkçe kitaplar fotokopi yapılarak kullanılmıştır.”

Yunanistan, Atina’da Yunan akademisyenler tarafından hazırlanan Türkçe ders kitapları basarak Azınlık ilkokullarında bulunan kitap sıkıntısını gidermeye çalışmıştır. Ancak Azınlık ilkokullarının kitap sorununun çözülmesi için bu girişimin başarısız olduğu belirtilmektedir. Azınlık mensubu topluluğu bu kitapların asimilasyon teşvik edici olduğunu, etnik ve dini miraslarını yansıtmadığını belirterek Azınlığın özerkliğinin ihlal edildiği fikrinde olmuşlardır. Ders kitabı sorunu Türkiye’de geliştirilip basılan Türk dili, Din eğitimi, Matematik, Fizik ders kitaplarının Yunanistan Pedagoji Enstitüsünün değerlendirmesi ve onay vermesinden sonra çözüme kavuştuğu ve bu kitaplar günümüzde Azınlık ilkokullarında okutulan Türkçe programı kitapları olduğu belirtilmektedir.

4.2.2.4. Azınlık ilkokulları

Bu kategori sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, Azınlık ilkokulları idarecileri Azınlık mensubu olmakla birlikte idarecilerin yardımcıları Çoğunluk mensubudur. İdareci yardımcılarının her zaman daha fazla yetkiye sahip oldukları belirtilmektedir. Azınlık ilkokullarının denetimi Çoğunluk mensupları tarafından yapıldığı vurgulanmaktadır. Bu konu Batı Trakya'daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporunda aşağıdaki gibi belirtilmiştir:

“Yunanca azınlık eğitimini denetleyen danışmanların Türkçeyi anlamaları beklenmediğinden, yetkililer tarafından okul yönetimi için kullanılan tek dil Yunancadır. Müdürler azınlık mensubu olmakla birlikte, her zaman çoğunluk mensubu olan müdür yardımcılarını daha fazla yetkiye sahiptir.”

İlkokulların eğitim kalitesinin Çoğunluk ilkokullarından düşük seviyede bulunmaktadır. Bu durum Azınlık ilkokulu öğrencilerinin genellikle mezun olduklarında iki dile de yeterince hâkim olamamalarına neden olmaktadır. Çoğunluk ilkokullarının altı veya daha fazla sınıflı olduğu belirtilirken Azınlık ilkokulları genellikle iki veya dört sınıf ile eğitim vermektedir. Azınlık ilkokullarının genel eğitim kalitesinin Çoğunluk ilkokullarından düşük düzeyde olduğu ayrıca birçok Azınlık ilkokulunda bilgisayar laboratuvarları gibi çağdaş eğitim materyallerinin ve Türkçe-Yunanca kaynakların yer aldığı kütüphanelerin bulunmadığı belirtilmiştir. Azınlık ilkokulları eğitim binalarından bazılarının acil onarım ve bakıma ihtiyaç duyduğu vurgulanmıştır. Yunan makamları, son yıllarda Azınlık ilkokullarında kapsamlı bakım çalışmaları yapıldığını, okulların bilgisayar, projektör, izleme ekipmanları, okul mobilyaları gibi ihtiyaçları karşıladıklarını belirtmektedirler.

Batı Trakya Azınlık eğitiminin uluslararası insan hakları standartlarına uyması için öğrencilerin güvenli bir fiziksel ortama erişimleri olması, Azınlık ilkokullarının yeterliliğini sağlayarak yararlı birlik düzeyini en üst seviyeye çıkarılması gerekmektedir. Yunanistan makamlarının Azınlık eğitimi geliştirmesi öğrencilerin yeterli sınıflarda eğitim alması gerektiği vurgulanmaktadır. Aynı zamanda Azınlık ilkokullarında Yunanca – Türkçe müfredatı için gerekli öğretim materyallerinin sağlanması belirtilmektedir.

Azınlık ilkokullarında Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı tarafından belirlenmiş olan Türkçe derslerin eksiksiz olarak uygulanması ve günümüze kadar yapılmış olan Türkçe dersleri kısıtlamaları, azaltmalarının kaldırılması vurgulanmıştır. Azınlık eğitiminin günümüze uygun hale getirilmesine yönelik tüm programların, Azınlık ile yapılacak

diyalog sonrası iki dilin de müfredatını kapsayacak biçimde desteklenmesi, müfredatın çağa uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Aşağıda Partiler Arası Komisyona Öneriler raporundan bir alıntı durumu açıklamaktadır:

“Azınlık eğitiminin güçlendirilmesi ve çağdaştırılmasına yönelik yürütülecek tüm programların Azınlıkla yapılacak diyalog sonrası, Türkçe ve Yunanca müfredatı kapsayacak şekilde yapılması ve eşit düzeyde desteklenmesi gerekmektedir.”

Batı Trakya’da 115 Azınlık ilkokulunun bulunduğu ve bu okullarda eğitim gören yaklaşık 4500 öğrencinin olduğu belirtilmektedir. Okulların çağdaş eğitim materyallerinden yoksunluğu söz konusu olmasından kaynaklı önemli sayıda Azınlık mensubu öğrenci Çoğunluk ilkokuluna gitmektedir. Bu durumun önüne geçmek için Azınlık ilkokullarının donanımı sağlanması ve çağdaş eğitim kurumu haline getirilmesi gerektiği belirtilmektedir.

4.2.2.5. İlkokulların kapatılması

Yapılan incelemeler sonucu elde edilen bulgulara göre, ülke genelinde öğrenci kayıt sayısı az olan okulların birleştirilmesine izin veren bakanlık kararı 2010 yılında çıkarılmıştır. Bu yasa ile bir ilkokulun çalışmaya devam etmesi için en az dokuz öğrencisi bulunması gerekmektedir, bu kural Azınlık ve Çoğunluk ilkokullarında eşit olarak uygulanmaktadır. Yeterli sayıda öğrencisi olmayan okullar devlet bütçesini zorlamamak adına kapatılmaktadır. Yunanistan devleti Azınlık ilkokullarını bu kuralın dışında tutulmasını ekonomik açıdan zorluk getireceğini, Azınlık ilkokullarının iki dilli olmasından kaynaklı maliyetlerinin Çoğunluk ilkokullarından daha yüksek olduğunu dolayısıyla bu okullara daha fazla öğretmen çalıştırması gerektiği belirtilmektedir. Okulların açık tutulması için çaba sarf edildiği, dört veya altı öğrencisi olan okullara yakın yerleşim yerlerinden öğrenci tedarik edildiği belirtilmektedir. Bu durum Batı Trakya’daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporunda şu şekilde ifade edilmiştir:

“Yasaya göre, bir ilkokulun çalışmaya devam edebilmesi için en az dokuz öğrencisi olması gerekir ve bu kural hem devlet hem de azınlık okullarına eşit olarak uygulanacaktır. Yunan devleti, azınlık okullarını bu kuralın dışında tutmanın ekonomik olarak yük getireceğini, özellikle de iki dilli oldukları için azınlık okullarının işletme maliyetinin devlet okullarından daha yüksek olduğunu

ve bu nedenle iki kat daha fazla öğretmen istihdam etmesi gerektiği gerçeğini savunmaktadır.”

Son on yılda 60'ın üzerinde Azınlık ilkokulunun kapatıldığı, birleştirilen okullarda Azınlık mensuplarının yaşadığı köyler arasındaki mesafe ile okulların altyapı eksikliği göz önünde bulundurulmamaktadır. Birçok Azınlık ilkokulları kapatılırken, öğrenci sayısının arttığı bölgelerde ise Azınlık ilkokulu ihtiyacına rağmen yeni okulların açılmadığı görülmüştür. 2003 yılından günümüze kadar 111 Azınlık ilkokulunun kapatıldığı belirtilmektedir. Öğrenci azlığı nedeni ile eğitimin durdurulduğu belirtilen okulların yeterli öğrenci sayısı olmasına rağmen Azınlık ilkokullarının tekrardan eğitime açılması talebi karşılanmamaktadır. Öğrenci sayısı yeterli olan Azınlık ilkokullarının tekrardan açılması gerektiği vurgulanmaktadır. Aşağıda Azınlığın Eğitim Statüsü raporundan bir alıntıya yer verilmiştir:

“2003 yılından bugüne kadar 111 Azınlık ilkokulu kapatılmıştır. Bugün sayıları 115 olan Azınlık okullarının özel statüsü göz önünde bulundurularak bu okul kapatmalarına bir son verilmelidir. Ayrıca çocuk sayısı artan yerlerde azınlık okulu açılmalıdır.”

4.2.2.6. İki dilli eğitim

Bu kategori kapsamında yapılan doküman incelemeleri sonucunda elde edilen bulgulara göre, Azınlık ilkokulları iki dilli öğretim programı ile eğitim vermektedir. Okutulan derslerin eşitliği yıllar içinde Çoğunluk dili olan Yunancada daha çok ders okutulmasına kaymaktadır. Türkçe programı dersleri matematik, Türk dili, Fen, Din, Müzik ve Resim olarak Azınlık öğrencilerine anadillerinde öğretilmektedir, Yunanca, Tarih, Coğrafya, Yurttaşlık ve İngilizce dersleri ise Çoğunluk dili olan Yunanca öğretildiği görülmüştür. Okullarda verilen Beden Eğitimi dersleri ise okulun büyüklüğüne bağlı olarak Yunanca veya Türkçe olarak öğretilmektedir. Aşağıda Batı Trakya'daki Türk Azınlık: Uzun Yıllardır Süren Hak ve Tanınma Mücadelesi raporundan bir alıntı ile bu durum açıklanmaktadır:

“Türk dili, matematik, fen, din, müzik ve sanat (resim) Türkçe; Yunanca, tarih, coğrafya ve yurttaşlık eğitimi ile İngilizce, Yunanca dilinde öğretilmektedir. Beden eğitimi dersi ise okulun büyüklüğüne bağlı olarak Türkçe veya Yunanca öğretilir. Türkçe müfredat azınlık öğretmenlerinin onayı veya onlardan bir girdi olmadan belirlenmektedir.”

Azınlık ilkokullarında iki dilli eğitimin uygulanması için iki dilli eğitim programları ve çok kültürlü öğretmenlerin gerekliliği belirtilmektedir. İki dilde eğitimin uygulanması için iki dilli öğretmen yetiştirme programına ihtiyaç olduğu vurgulanmaktadır. Bu okullarda okutulan iki dilli programın geçiş özelliklerini kapsayacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca iki dilde eğitim programının devam etmesi açısından iki dilli eğitim materyallerinin geliştirilmesine ihtiyaç olduğu belirtilmektedir. Bu konu Azınlığın Eğitim Statüsü raporunda aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

“İki dilde eğitim programlarının sürdürülebilirliği açısından iki dilli eğitim materyallerinin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. İki dilde eğitim uygulamalarının yapılabilmesi için iki dilli öğretmen yetiştirme programlarına ihtiyaç vardır.”

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Batı Trakya Müslüman Azınlığın eğitimi ve yasal çerçevenin incelendiği bu çalışmanın beşinci bölümünde, tezin konusuyla ilgili olarak araştırmamızın sonucu, tartışma ve öneriler kısmı yer almaktadır.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada Müslüman Azınlığın eğitim sistemi, eğitimde yaşanan problemler, ilkokullarda verilen eğitimin kalitesi, eğitim yeterliliği, Azınlık mensubu öğretmenlerin mezun oldukları eğitim kurumunun özellikleri, iki dilli eğitim görmesinin öğrencilere etkileri ve eğitim sisteminin yasal çerçevesi incelenmiştir.

Azınlık eğitim sistemi içerisinde yer almayan Azınlık anaokullarının bulunmaması temel eğitimde eksikliklere neden olmaktadır. Azınlık ilkokullarına giden öğrencilerin Yunan dilini yeterli derecede öğrenemedikleri için kendilerini ifade etmede güçlük yaşamaktadırlar. Azınlık ilkokullarına giden öğrencilerin Yunanca dilini yeterli derecede öğrenemedikleri için kendilerini ifade etmede güçlük yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Yunan anaokullarına giden öğrenciler Yunancayı öğrenmekte güçlük çekmekte ve öğrenememektedirler ayrıca Türkçelerini de geliştirememektedirler, bu durum ilkokula başladıklarında karşılıklarına ciddi bir sorun olarak çıkmaktadır (Bahçekapılı, 2016, s. 23). Okul öncesi eğitim, ilköğretimin temel ve eğitim açısından büyük önem taşıyan bir parçasıdır. Ancak Azınlık için anaokulları yakın zamana kadar bilinmeyen bir kurumdu. Kurumsal çerçevedeki boşluklar ve konunun siyasi yönleri, okul öncesi eğitimin Azınlık çocuklarına açılması için önemli kaynaklardı ve özellikle Azınlık çocukları gibi dezavantajlı sosyal çevrelerden gelen çocuklar için önemli görülmektedir (Καρασμάνη & Καψή, 2008, s. 87-88). Yapılan çalışmalar ile benzer sonuçlara ulaşılmıştır ve temel eğitimde eksikliğe neden olan Azınlık anaokulu kurumlarının bulunmaması ilkokulda sorunlara yol açmaktadır. Azınlık ilkokullarında verilen eğitimin ortaöğretim ve sonrası için yetersiz olduğu, eğitimde bulunan problemlerin uzun yıllardır sürmekte olduğu ve çözülemediği görülmüştür. Öğretmen eğitiminin Azınlık mensubu öğrencilere yarar sağlayacak biçimde gerçekleştirilmesi gerektiği, Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenler eğitimlerinin büyük bir bölümünü Yunanca olarak almasından kaynaklı Türkçe konusunda eksik kaldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu

öğretmenlerin eğitim gördüğü akademide dersler Yunancadır ve haftada sadece üç saat Türk dili dersi almaktadırlar. Bunun sonucunda bu öğretmenler aynı zamanda anadilleri olan Türkçe dersini gerektiği gibi okutmakta zorlanmaktadırlar (İbrahim, 2014, s. 194). Azınlık mensubu öğretmenlerin kendi anadillerine hâkim olmaları gerektiği, günümüzden görev yapan SÖPA mezunu yeni nesil öğretmenlerin birçoğunun Türkçeye hâkim ve yeterli oldukları görülmüştür. Öğretmen yeterliliğinin iki dilde farklılık gösterdiği, Öğretmen yeterliliğinin sağlanması için eski SÖPA mezunu öğretmenlerinin yaz aylarında eğitim almalarını gerektirdiği, Azınlık ilkokullarında birçok öğretmenin yeterli olması ancak istisnaların da olabileceği, Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin bu kurumda Yunanca eğitim almalarının pedagojik alanda sorun yaratmadığı, öğretilen eğitim modeli ve metotlarının yeterli olduğu görülmüştür. Azınlık üyelerinin gereken biçimde eğitim alabilmesi ve bunun serbest bir şekilde gerçekleştirilmesi, Azınlığın kendi dilinde eğitim alabilmesi, günümüzün en doğal haklarından (Oran, 1986, s. 117). Dolayısıyla üç saatlik bir Türk dili dersi öğretmenlerin bu konuda eksik kalmalarına sebebiyet vermektedir ve yine bu noktada Azınlık hakları açısından sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Eğitimde başarıyı etkileyen en önemli etken öğretmendir. Öğretmenlik mesleği kutsal olduğu kadar insanlık tarihi kadar eskidir (Erdem, 2003, s. 69). Eğitim, bireylerin gelecekteki yaşamlarını doğrudan etkileyen ve sosyal yapının oluşmasındaki önemli etkisi nedeni ile bir toplumun gelişmesi için büyük önem arz etmektedir (Hurşit, 2006, s. 183). Alanyazın incelendiğinde başarıyı etkileyen en önemli faktörün öğretmen olması öğretmen yeterliliğinin, öğrenci başarısında ve eğitim sisteminin kalitesinde çok önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmen yeterliliğinin sağlanmasını gerektirmektedir.

Azınlık eğitimini iyileştirmek için iki devletinde çabası olması gerektiği ve büyük adımlar atması gerektiği, 1968 yılında Türkiye – Yunanistan arasında imzalanan Azınlık eğitimini ilgilendiren Eğitim Protokolünü yapıcı ve ilerici olarak kabul edilmektedir. Azınlık eğitimi ile ilgili kararların eski yıllara dayandığı herhangi bir iyileştirme yapılmadığı, eğitimin politik olarak ilerlemesi eğitim verimliliğini düşürdüğü, her iki devletin de Azınlık eğitimini iyileştirmeye yönelik girişimlerinin bulunmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. 1968 Eğitim Protokolü azınlık ilkokullarında okutulan kitaplar ile ilgili bir bölüm bulunmaktadır (İmprim Kelaga, 2005, s. 119). Azınlık ilkokulları, eğitimi doğrudan etkileyen kitaplardan uzun bir süre mahrum bırakılmıştır bu büyük bir sorun olarak nitelendirilmektedir ve eğitim verimliliğinin düşmesinde önemli bir faktör

olarak görülmektedir (Keyvan, 2012, s. 26). Azınlık eğitimi iyileştirmek için iki devletin de çaba göstermesinin gerektiği, Protokolün ilerici kabul edildiği ancak eğitimi ilgilendiren kararların eski yıllara dayandığı ve bununla birlikte eğitimde verimliliği düşürdüğü belirtilmektedir.

İki dilli eğitimin öğrencilere iki kültürü birden öğrettiği ve yaratıcılığı geliştirdiği, eğitimin yeterli ve kaliteli verilmesi durumunda avantaj sağladığı, Azınlık ilkokullarında verilen iki dilli eğitimde bir dilin eksik kalması öğrencilerde dezavantaj oluşturduğu, öğrencilerin Azınlık ilkokullarına gittiklerinde iki dili de öğrenme hakları bulunduğu görülmüştür. İnsanların birey olarak gelişmelerini sağlamada çok önemli bir rolü olan eğitimin bir Azınlık grubunun kimliğini koruyabilmesi için gerekli olan koşulların en başında gelmektedir (İsmail, 2012, s. 102). Hacıpaşaoğlu (2017) yaptığı araştırmanın sonucunda Azınlık öğrencilerinin ikinci dilleri olan Yunancada yazılı anlatım becerileri yeterlilik seviyelerinin oldukça düşük olduğunu saptamıştır. Bu çalışmada da benzer birtakım sonuçlara ulaşılmıştır.

Azınlık mensuplarının yaşadıkları ülkenin dili olan Yunancayı bilmelerinin kendilerini ifade etmek ve haklarını savunmak adına önemli olduğu, ayrıca Azınlıklara ait yüksek öğretim kurumlarının bulunmaması nedeni ile Azınlık mensuplarının eğitimlerini başarılı bir şekilde devam ettirmek adına Yunan dilini iyi bir seviyede bilmeleri gerektiği, Azınlık ilkokullarında verilen Yunanca eğitimin yetersiz olduğu görülmüştür. İnsanların dillerini öğrenmesi için belirli kıstaslar gereklidir. Başta bu dili eksiksiz konuşabilen ve yazabilen öğretmenler, öğrenilecek dille alakalı kitap ve yeterli materyalin sağlanması, en önemlisi de dil eğitimi için yeterli zamanın ayrılması gerekir (Kara, 2005, s. 41). Azınlık mensubu öğrencilerin Azınlık ilkokullarına gittiklerinde her iki dili de öğrenme haklarının bulunmaktadır ve bu bağlamda dil eğitimi için yeterli eğitim kaynaklarının sağlanması gerekmektedir.

Azınlık ilkokullarının öğrencilere iki dilde de gereken katkıyı sağlamadıkları, Azınlık ilkokulu öğrencilerinin adaptasyon konusunda yaşadıkları sıkıntının Yunan dili eksikliğinden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Çoğunluk okuluna giden azınlık öğrencilerinin hem dil bilgisi hem de sözdizimsel bilginin yanı sıra ekleme ve anlambilimdeki olanaklardan yararlanarak Yunan dilini daha kolay kullandıkları ve böylece altyapılarını Yunan dilinin dilsel özelliklerini gösterdiği, Azınlık okulu öğrencilerinin ise dil bilgisi, sözdizimi ve anlambilimde çeşitli hatalar yaptıkları belirlenmiştir (Σερίφ, 2014, s. 66). Öğrencilerin eğitimde yaşadıkları sorunun Yunan dili eksikliğinden kaynaklı olduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda, tek dilde eğitim veren

Çoğunluk ilkokuluna giden Azınlık mensubu öğrencilerin Yunan diline yeterince hâkim oldukları ve dil konusunda Azınlık ilkokullarına giden öğrencilerden önemli bir farkın olduğu, Azınlık ilkokullarının öğrencilere iki dilde de gereken katkıyı sağlamadıkları görülmüştür. Azınlık ilkokullarından mezun olan öğrencilerin, ortaöğretimde Çoğunluk okullarını tercih ettiklerinde dil sorunu ile karşılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır ve yapılan çalışma ile tutarlılık göstermektedir.

Eğitim yeterliliğinin istenen düzeyde bulunmamasının öğretmen veya aileden kaynaklı olduğu, Batı Trakya Müslüman Azınlığın birçoğu tarım işi ile uğraştıkları, ekonomik sıkıntılar nedeni ile çocuklarının eğitime yeterli zaman ayıramadıkları, Azınlık mensubu aileler için çocuklarının eğitim almasının önemli olduğu, ailelerin eğitime dahil edilmesinin Azınlık eğitime katkıda bulunacağı, Azınlık ilkokulları eğitiminde problemler bulunması nedeni ile ailelerin çocuklarını Çoğunluk ilkokullarına gönderdikleri sonucuna ulaşılmıştır. İki dilli eğitimde ailenin çabası ve eğitim kurumlarının yeterli olanakları sağlaması sonucu kazanılmaktadır. Aile ve eğitim kurumlarının önemi iki dilin öğrenilmesi açısından çok önemli bir yere sahiptir (Bican, 2017, s. 6). Eğitimde yeterliliğin sağlanabilmesi için aile ve eğitim kurumunun işbirliğinin sağlanması ve ailelerin eğitime dahil olması gerektiğinin altı çizilmektedir.

Azınlık ilkokullarından mezun öğrencilerin Yunanistan eğitim sistemine uyum sağlamaları konusunda sıkıntı yaşamadıkları, Çoğunluk ilkokuluna giden öğrencilerin Yunanistan eğitim sistemine daha kolay uyum sağladıkları, Azınlık ilkokulu öğrencilerinin adaptasyon konusunda yaşadıkları sıkıntının Yunan dili eksikliğinden kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Azınlık yerine Çoğunluk ilkokullarının tercih edildiği ve öğrencilerin kendi değerlerinden uzak kaldıkları, Çoğunluk ilkokuluna giden Azınlık mensubu öğrencilerin temel eğitim ve din eğitiminden eksik kaldıkları görülmüştür. Eğitimin bir insanın sosyal, politik ve kültürel gelişimlerinin sağlanmasında önemli bir rolü bulunmasından kaynaklı temel insan hakları arasında evrensel olarak kabul edilmektedir (Gök, 2004, s. 94). Eğitim bir insanın gelişiminde önemli bir role sahip olduğu dolayısıyla Azınlık mensubu kişiler için iki dilde eğitim veren Azınlık ilkokullarının bu durumda öneminin oldukça fazla olduğu görülmektedir. İki dilli eğitimin öğrencilere iki kültürü birden öğrettiği ve yaratıcılığı geliştirdiği, eğitimin yeterli ve kaliteli verilmesi durumunda avantaj sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. İki dil bilmenin bireylere hayata geniş bir bakış açısı ile bakabilmelerine, bireylerin sosyal ve akademik alanda başarı elde etmelerine avantaj sağlamaktadır (Biçer & Alan, 2018, s. 348). Birden

fazla dil bilmenin zihinsel, duygusal, sosyal, kültürel ve evrensel bağlamda birçok avantajı bulunmaktadır.

Azınlık ilkokullarında okutulan Türkçe derslerinin eksik olduğunu ve saatlerinin kısıtlı olduğu, ilkokullarda okutulan ders programında eksiklikler olduğu eğitimin iyileştirilmesi için eksik bulunan derslerin eklenmesi gerektiği görülmüştür. Türkçe programında bulunmayan derslerin ilerleyen sınıflarda kavram eksikliklerine neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Liazou (2007) yaptığı çalışmada Türkçe programının ders kitaplarının iyileştirilmesi, Azınlığın özelliklerine göre uyarlanması, milliyetçi ve ideolojik ve kültürler arası unsurların ortadan kaldırılması, güçlendirilmesi gerektiği sonucuna varmaktadır. Yapılan bu araştırma sonuçları ile tutarlılık gösterdiği görülmektedir. Azınlık ilkokullarında bulunan kitap ve materyal eksikliğinin günümüzde de devam ettiği, Azınlık eğitiminde bu eksikliklerin en önemli problemlerden biri olduğu, Azınlık öğrencilerinin çağdaş eğitim kitaplarından mahrum bırakıldığı, ilkokul altıncı sınıf öğrencilerinin yirmi yıldır aynı kitaplar ile eğitim gördüğü sonucuna ulaşılmıştır. Azınlık ilkokullarında materyal eksikliği bulunduğu, bu eksikliğin zaman içerisinde giderilmeye çalışılması, Azınlık eğitiminde ve Azınlık ilkokullarında bulunan altyapı eksikliğinin günümüzde asgari seviyeye indiği görülmüştür. Ulusal Azınlıkların korunması ve bireylerin ulusal azınlıklara ait olma özgürlüğü, uluslararası düzeyde insan haklarının korunmasının ayrılmaz bir parçasıdır. Öğretmen eğitimi ve kaliteli ders kitaplarına erişim, etnik azınlık gruplarından tüm öğrenciler için kaliteli bir eğitim almanın ön koşuludur (Kóρκου, 2018, s. 65). Azınlıkların eğitiminde bulunan eksikliklerin giderilmesi ve kaliteli bir eğitim almalarının sağlanması uluslararası haklar içerisinde yer almaktadır.

Azınlık ilkokullarına öğretmen yetiştiren tek kurumun Selanik Özel Pedagoji Akademisi olduğu öğretmen eğitiminin Azınlık mensubu öğrencilere yarar sağlayacak biçimde gerçekleştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Azınlıkların üniversiteye erişimi eğitimin önemli bir parametresidir. Yükseköğretimde, bir ülkenin misyonu gelecekteki akademik personelinin teorik ve kapsamlı eğitimi, gelişim sürecinde bilimin ilerlemesine ve uygulamalı araştırmalara katkıda bulunmalarını sağlamaktır (Καλαμιδιώτου, 2016). Dolayısıyla Batı Trakya'daki Müslüman Azınlığın, Çoğunluğa mensup vatandaşlar gibi, eşitlik ilkesine göre üniversiteye aynı erişim fırsatlarına sahip olmalarının gerektiği vurgulanmıştır.

Azınlık ilkokuluna giden öğrencilerin okuldaki sosyal dilin Türkçe olmasından kaynaklı özgüvenlerinin daha yüksek olduğu, Çoğunluk ilkokuluna giden Azınlık

mensubu öğrencilerin Yunan dilini yeterli derecede öğrenmelerinin özgüvenlerini yükselttiği görülmüştür. İkinci dili yeterli derecede öğrenememeleri durumu ortaöğretimde anlatılan derslerin anlaşılmasına ve Azınlık ilkokulu mezunu öğrencilerin özgüven eksikliği yaşamalarına neden olduğu, aynı zamanda Çoğunluk ilkokuluna giden Azınlık mensubu öğrencilerin Yunan dilini yeterli derecede öğrenmelerinin özgüvenlerini yükselttiği sonucuna ulaşılmıştır. Özgüveni düşük bireyler nesnel değerlemelere göre büyük başarı elde etseler de kendilerini başarısız hissetmektedirler. Kendilerine güven duymayan çocuklar okula uyum ve örgün eğitim sürecinde başarısız olmaktadır. Bireyin özgüveni akademik başarısının artmasında etkin bir rol oynamaktadır (Soner, 2000, s. 259). Azınlık mensubu öğrencilerin eğitimde dil kaynaklı problemler nedeni ile özgüven sorunu yaşadıkları ve bu sorunun akademik başarıyı etkilediği belirtilmektedir.

Geçmişe göre Azınlık ilkokullarının birçok probleminin çözüldüğü, yaşanan ilkokul sonrası eğitim terkinin günümüzde çözüme kavuştuğu, köylerde bulunan Azınlık ilkokullarında eğitim düzeyinin yetersiz olduğu, köy ilkokullarda birleştirilmiş sınıflarda eğitim verildiği verilen eğitimin kısıtlı olduğu, köy ilkokullarında öğretmenlerin teknolojik materyal kullanmadıkları, şehir ilkokullarında ise öğretmenlerin derslerde daha fazla teknolojik materyallerden faydalandıkları, şehir ve köy ilkokulları arasında farklılıkların bulunduğu, şehir ilkokullarında birleştirilmiş sınıfların bulunmaması eğitimde öğretmen verimliliğini arttırdığı görülmüştür.

Köy ilkokullarında birleştirilmiş sınıflarda eğitim verildiği ve bu sınıflarda farklı pedagojik yöntemlerin uygulanmasının zorluğu, şehir ve köy ilkokulları arasında farklılıkların bulunduğu, şehir ilkokullarında birleştirilmiş sınıfların bulunmaması eğitimde öğretmen verimliliğini arttırdığı, köy ilkokullarında öğretmenlerin teknolojik materyal kullanmadıkları, şehir ilkokullarında ise öğretmenlerin derslerde daha fazla teknolojik materyallerden faydalandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Teknolojik materyal kullanımının eğitime olumlu etkileri bulunmaktadır ve çoklu öğrenme ortamı sağlamaktadır. Sınıfların günümüz şartlarına uygun ve teknolojik altyapıya sahip hale getirilmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin gelişen teknolojiyi takip ederek eğitimde güncelliği korumaları teknolojik materyalle hâkim olmaları sağlanmalıdır (Özgüler, Özgüler, Ulaş, & Özgüler, 2017, s. 48). Birleştirilmiş sınıflarda öğretim yapılması öğretmen verimliliğini düşürme olduğu teknolojik materyal kullanımı ve bu materyallere erişimin sağlanmasında şehir ve köy ilkokulları arasında ayırım yapılmaması gerektiği ve her okula eşit imkanlar sunularak öğretmen verimliliği desteklenmesinin altı çizilmiştir.

Bu araştırmanın amacı doğrultusunda ulaşılan sonuçlara göre Azınlık anaokullarının bulunmamasının temel eğitimde sorunlara yol açtığı ve ilkokullarda verilen eğitimin ortaöğretim ve sonrası için yeterli olmadığı görülmüştür. Selanik Özel Pedagoji Akademisinden mezun olan öğretmenlerin eğitimin büyük bir bölümünü Yunanca almalarından kaynaklı sorun yaşamadıkları ancak yaz aylarında eğitim almaları ve kendilerini geliştirmeleri gerektiği görülmüştür. Azınlık ilkokullarında bulunan kitap sorununun günümüzde devam ettiği ve kitap sorununun eğitim verimliliğini düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır. Azınlık ilkokullarının öğrencilere iki dilde de gereken katkıyı sağlamaması sebebi ile ailelerin çocuklarını tek dilde eğitim veren Çoğunluk ilkokullarına göndermeleri ve öğrenci azlığı nedeni ile Azınlık ilkokullarının sayısının her yıl azalmakta olduğu görülmüştür. Azınlık ilkokullarından mezun olan öğrencilerin Yunanistan eğitim sistemine uyum sağlama konusunda sorun yaşamadıkları ancak yaşanan sorunun dil kaynaklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.3. Öneriler

5.3.1. Araştırmacılara Öneriler

Bu çalışma, Azınlık ilkokullarında eğitim veren öğretmenler ile Azınlık ilkokulu mezunu öğrencileri kapsamaktadır. Benzer bir çalışmanın Azınlık ortaöğretim okullarında bulunan öğrenciler ve öğretmenler için de yapılabileceği önerilir.

Bu çalışmada kullanılan iç içe geçmiş tek durum deseni modeli yerine Azınlık eğitimi konusunda yapılacak diğer çalışmalarda nicel araştırma yöntemi modellerinden birinin tercih edilmesi, mevcut konuya farklı bakış açıları ile bakılmasına yardımcı olmasından dolayı önerilmektedir.

Bu çalışma sonucunda Azınlık eğitimi ile ilgili kararların eski yıllara dayandığı herhangi bir iyileştirme yapılmadığı, eğitimin politik olarak ilerlemesi eğitim verimliliğini düşürdüğü, her iki devletin de Azınlık eğitimi iyileştirmeye yönelik girişimlerinin bulunmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu doğrultuda gelecek çalışmalarda Azınlık eğitiminin iyileştirilmesi adına neler yapılabileceği konusunun araştırılması önerilmektedir.

Bu çalışmada öğretmen yeterliliğinin istenen düzeyde bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda yapılacak olan çalışmaların farklı yöntemlerden yararlanarak daha fazla öğretmene ulaşılması ve bu konunun derinlemesine araştırılması önerilir.

Azınlık ilkokulu öğrencilerinin her iki dilde de istenen başarıyı elde edemedikleri sonucunda özgüvenleri eksik bireyler yetişmektedir. Gelecek olan çalışmalar bu konunun nasıl ve neden olduğunu araştırması önerilmektedir.

5.3.2. Karar Alıcılara Öneriler

Azınlık ilkokulları kitaplarının yenilenip çağa uygun hale getirilmesi ve materyal eksikliklerinin giderilmesi önerilir.

Azınlıklara ait okulöncesi kurumlarının bulunmaması temel eğitimde eksiklik yarattığı sonucuna ulaşılmıştır dolayısıyla Azınlık anaokullarının açılması ve bu kurumlarda görev yapacak öğretmenlerin Azınlık ilkokullarında olduğu gibi Azınlık mensubu öğretmenler olması önerilmektedir.

Azınlık ilkokullarında görevde bulunan öğretmenlere yaz aylarında seminer düzenlenmesi, Azınlık eğitime katkısı bulunmasından dolayı önerilmektedir.

5.3.3. Azınlık Mensuplarına Öneriler

Azınlık mensubu ailelerin eğitime katkı sağlamaları açısından kendilerini geliştirmeleri önerilebilir.

Azınlık mensuplarının akademik başarı elde etmeleri, yeni nesillere yol göstermek adına ve bu konuda olumlu bir örnek olmaya çalışmaları gerektiği önerilir.

Öğretmen eğitimde önemli bir yere sahiptir dolayısıyla öğretmenlerin eğitimde güncelliği korumaları ve kendilerini geliştirmeleri önerilir.

ΚΑΥΝΑΚÇA

- Ασκούνη, Ν. (2006). *Η Εκπαίδευση της Μειονότητας Στη Θράκη από Το Περιθώριο Στην Προοπτική της Κοινωνικής Ένταξης* (Sosyal İçerme Perspektifinde Trakya'daki Azınlığın Eğitimi). Αθήνα: Αλεξανδρεία.
- Ασκούνη, Ν. (2011). Μειονοτικό ή ελληνόγλωσσο σχολείο; εκπαιδευτικές επιλογές, πολιτικά διλήμματα και κοινωνικές αλλαγές (Azınlık veya Yunan dil okulu? eğitim seçenekleri, siyasi ikilemler ve sosyal değişim). Α. Ανδρούσου, & Ν. Ασκούνη içinde, *Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση* (Kültürel çeşitlilik ve insan hakları, eğitim için zorluklar) (s. 208-222). Αθήνα: Μεταίχμιο. (DOI:10.12681/eadd/19162)
- Ασκούνη, Ν. (2014). *Η Εκπαίδευση της Μειονότητας: Δομή και Θεσμικό Πλαίσιο* (Azınlık Eğitimi Yapı ve Kuramsal Çerçeve).
- Ανδρούσου, Α. (2005). *Πώς σε λένε; Διεργασίες μιας επιμορφωτικής παρέμβασης στη μειονοτική εκπαίδευση* (Senin adın ne? Azınlık eğitiminde eğitim müdahalesindeki süreçleri). Αθήνα: Gutenberg.
- Αλεξιάδου, Ν. (2005). Κοινωνικός αποκλεισμός και εκπαίδευση. Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Sosyal dışlanma ve eğitim. Avrupa birliği politikası). Συλλογικό içinde, *Κοινωνικός αποκλεισμός και πολιτικές ενσωμάτωσης* (Sosyal dışlanma ve entegrasyon politikaları) (s. 341-352). Αθήνα: Παπαζήσης. (DOI:10.12681/eadd/14585)
- Ανδρούσου, Α. (2011). Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της μειονοτικής εκπαίδευσης: παιδαγωγικές αλλαγές και ιδεολογικές αντιστάσεις (Azınlık eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesi: pedagojik değişimler ve ideolojik dirençler). Α. Ανδρούσου, & Ν. Ασκούνη içinde, *Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση* (Kültürel çeşitlilik ve insan hakları, eğitim için zorluklar) (s. 244-262). Αθήνα: Μεταίχμιο. (DOI:10.12681/eadd/21484)
- Ανδρούσου, Α., & Ασκούνη, Ν. (2011). *Πολιτισμική ετερότητα και ανθρώπινα δικαιώματα. Προκλήσεις για την εκπαίδευση* (Kültürel çeşitlilik ve insan hakları, eğitim için zorluklar). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Aarbakke, V. (2000). *The Muslim Minority of Greek Thrace*. Bergen, Norway.

- Abdurrahman, S. (2012). Implementation of educational rights for the children of minorities under domestic and international law: The case of the Muslim-Turks minority in Greece. Londra, İngiltere.
- Achmet, İ. K. (2005). Yunanistan'da ikidilli eğitim veren Azınlık okullarında Türkçe ve Yunanca öğretim gören öğrencilerin okuduklarını anlama ve yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 1-12. (DOI:10.1501/egifak/0000000440)
- Adil, B. (2019). Batı Trakya Azınlık Öğretmenlerinin Kaynaştırmaya Yönelik Tutumları ve Eğitim Programı Tasarım Yaklaşımları. Edirne, Türkiye.
- Ahmet, S. (2020, Kasım 14). *Batı Trakya'da 5 Azınlık Okulu Daha Kapatıldı*. Kasım 2020 tarihinde RODOP Rüzgarı: <https://burasibatitrakya.com/haberler/25343-bati-trakya-da-5-azinlik-okulu-daha-kapatildi.html> adresinden alındı. (DOI:1037880/cumuiibf.867693)
- Akyüz, B. (2007, Ağustos). Batı Trakya Türk Toplumunun Eğitim ve Öğretim Problemleri. Sakarya, Türkiye.
- Βακαλιός, Θ. (1997). *Το Πρόβλημα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Στη Δυτική Θράκη η Περίπτωση της Μουσουλμανικής Μειονότητας με Έμφαση Στους Πομάκους* (Batı Trakya'da Kültürlerarası Eğitim Sorunu Pomaklara Vurgu Yapan Müslüman Azınlık Örneği). Aθήνα: Gutenberg. (DOI:10.12681/deltiokms.237)
- Bahçekapılı, M. (2016). Yunanistan ve Batı Trakya'da din ve eğitim. *Ege ve Balkan Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 1-58. (DOI:10.29000/rumelide.886164)
- Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği. (2020, Ağustos 12). *BTTÖB'den kapatılacak 8 azınlık ilkokulu hakkında açıklama*. Kasım 2020 tarihinde MİLET GAZETESİ: <http://milletgazetesi.gr/view.php?id=17588> adresinden alındı
- Bican, G. (2017). İki dilli olmanın önemi ve aileler için iki dillilik stratejileri. *İki dilliliğin önemi ve sağladığı avantajlar* (s. 1-7). Antalya: Antalya Sempozyumu. (DOI:10.16916/aded.298779)
- Biçer, N., & Alan, Y. (2018, Mart-Nisan). İki dillilik bağlamında Suriyeliler üzerinde Türkçenin etkisi. *Yeni Türkiye*, 346-352.
- Burma, M. (2008, Ocak). Lozandan Günümüze Batı Trakya'da Azınlık Eğitimi. Edirne, Türkiye.
- Chairoula, P. (2018). Balkan Savaşlarından Sonra Batı Trakya Türklerinin Sosyo-Kültürel Hayatı ve Eğitim Tarihi. Edirne, Türkiye.

- Çalışkan, Ş. (2016). Batı Trakya Özelinde Azınlık Hakları ve Avrupa Birliği'nin Rolü. İstanbul.
- Çavuşoğlu, A. (2000, Haziran 16-18). Medreselerin dünü, bugünü. *IV. Uluslararası Batı Trakya Türkleri kurultayı*. Londra, İngiltere.
- Çavuşoğlu, A. (2014). *Batı Trakya. Bir döneme damga vuran Batı Trakya'da Medreselerin dünü-bugünü içinde*. Gümülcine, Yunanistan: BAKES/PEKEM.
- Çızmaz, E. (2009). Batı Trakya Türk Azınlığı Hukuki Statüsü Çerçevesinde Eğitim Haklarının İhlali. Ankara, Türkiye.
- Dragonas, T., & Frangoudaki, A. (2006, January). Educating the Muslim Minority in Western Thrace. *Islam and Christian– Muslim Relations*, 10(1), 21-41. (DOI:10.1080/09596410500399268)
- Δραγώνα, Θ. (2008). Η πορεία από την απομόνωση στην επικοινωνιακή συνεργασία, από τη δυσπιστία στην αποδοχή: Το παράδειγμα των ΚΕΣΠΕΜ (İzolasyondan iletişim işbirliğine giden yol, güvensizlik kabulü: KESPEM örneği). Θ. Δραγώνα, & Α. Φραγκουδάκη içinde, *Πρόσθεση όχι αφαίρεση. Πολλαπλασιασμός όχι διαίρεση. Η μεταρρυθμιστική παρέμβαση στην εκπαίδευση της μειονότητας της Θράκης* (Ekleme çıkarma yok çarpma bölme yok Trakya Azınlığın eğitiminde reform müdahalesi) (s. 439-450). Αθήνα: Μεταίχμιο. (DOI:10.12681/eadd/27397)
- Δραγώνα, Θ., & Φραγκουδάκη, Α. (2008). *Πρόσθεση όχι αφαίρεση. Πολλαπλασιασμός όχι διαίρεση. Η μεταρρυθμιστική παρέμβαση στην εκπαίδευση της μειονότητας της Θράκης* (Ekleme çıkarma yok çarpma bölme yok Trakya Azınlığın eğitiminde reform müdahalesi). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Eldelklioğlu Onuk, D. (2019). Türkiye'de Yetişkin Eğitimi Temalı 2007-2018 Yılları Arasında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. Eskişehir.
- FEK A'272. (2006, 12 21). Yunanistan: Yunan Resmi Gazetesi.
- Greece Overview*. (2020, Haziran 5). European Commission: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/greece_el adresinden alındı
- Hacıosman, A. (2011, Mayıs 16). *SÖPA Resmen Kapatıldı*. Haziran 5, 2020 tarihinde Avrupa Batı Trakya Türk Federasyonu: <https://www.abttf.org/html/index.php?link=detay&id=3247&grup=4&arsiv=1> adresinden alındı

- Hacıpaşaoğlu, N. (2019). Batı Trakya Türk Azınlığının iki dilli eğitim modeline yönelik bir değerlendirme. *Balkanistik Dil ve Edebiyat Dergisi*, 81-96. (DOI:10.24315/tred.775100)
- Halil, İ. (2000, Haziran 16-18). Batı Trakya'da türk okullarında 1923'ten günümüze eğitim ve öğretim. *IV. Uluslararası Batı Trakya Türkleri kurultayı*. Londra, İngiltere. (DOI: 10.20427/turkiyat.691882)
- Halil, İ. (1998, Nisan 20-26). Batı Trakya'da Lozan'dan günümüze kadar ortaokul ve L-liselerde Türkçe eğitim öğretimin tarihi gelişimi. *Balkan ülkelerinde Türkçe eğitimi ve yayın hayatı bilgi şöleni*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları. (DOI:10.30767/diledeara.472664)
- Hurşit, Ş. (2006). *Lozan Antlaşması'ndan Günümüze Batı Trakya Türkleri eğitim tarihi*. Gümülcine: Kendi Yayını.
- Hüseyinoğlu, A. (2012). The Development of Minority Education at the South-easternmost Corner of the EU: The Case of Muslim Turks in Western Thrace, Greece. Brighton, İngiltere.
- İbrahim, K. (2014, Ekim 23-24). Batı Trakya'da ikidilli Azınlık eğitiminde kapanan bir sayfa: Selanik Özel Pedagoji Akademisi (S.Ö.P.A.). *Dünden bugüne Batı Trakya uluslararası sempozyumu*. İstanbul, Türkiye: Türk Ocakları İstanbul Şubesi. (DOI:10.17336/igusbd.409435)
- İmpraım Kelaga, A. (2005). Yunanistan'da (Batı Trakya'da) İki dilli Eğitim Veren Azınlık Okullarında Türkçe Ve Yunanca Öğrenim Gören Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Ve Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi. Ankara. (DOI:10.1501/egifak_0000000440)
- İsmail, A. (2012). Yunanistan'da Azınlık Hakları: Batı Trakya Türk Azınlığı Örneği. Ankara, Türkiye.
- Kara, T. (2005). Avrupa Birliği Azınlık Politikası Çerçevesinde Batı Trakya Türkleri'nin Sorunlarının İncelenmesi. Bursa.
- Kaya, K. (2016). Yunanistan'ın Azınlık Politikası Bağlamında Batı Trakya Türk Azınlığının Sorunları. İstanbul, Türkiye.
- Keyvan, Ö. (2012). Türk-Yunan ilişkilerinde Batı Trakya sorunu. *Mesleki Bilimler Dergisi*, 20-31.
- Καλαμιδιώτου, Β. (2016, Απρίλιος). Η Μειονοτική Εκπαίδευση στην Ελλάδα Υπό το Φως του Ευρωπαϊκού Θεσμικού Πλαισίου για την Προστασία των Πολιτισμικών Δικαιωμάτων των Μειονοτήτων. Εκπαιδευτική Πραγματικότητα και Εκτιμήσεις

- για την Ελληνική Περίπτωση (Azınlıkların Kültürel Haklarının Korunmasına Yönelik Avrupa Kurumsal Çerçevesi Işığında Yunanistan'da Azınlık Eğitimi. Yunan Örneği İçin Eğitim Gerçekliği ve Tahminler). Μυτιλήνη, Greece. (DOI:10.12681/eadd/28799)
- Καλλιγά, Δ. (2016, Σεπτέμβριος). Η Μειονοτική Εκπαίδευση στην Ελλάδα: Οι Φωνές των Πλειονοτικών Εκπαιδευτικών που Εργάζονται στα Μειονοτικά Σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Ξάνθης (Yunanistanda Azınlık Eğitimi: İskeçe İlindeki Azınlık İlkokullarında Çalışan Çoğunluk Öğretmenlerinin Sesleri). Φλώρινα, Greece. (DOI:10.12681/eadd/28799)
- Καρασμάνη, Ε., & Καψή, Β. (2008). Η Κοινωνική Πολιτική για τις Μειονότητες Στην Ελλάδα: Το Παράδειγμα της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Δυτικής Θράκης Στον Τομέα της Εκπαίδευσης (Yunanistan'da Azınlıklar İçin Sosyal Politika: Eğitim Alanında Batı Trakya'daki Müslüman Azınlık Örneği). Καλαμάτα, Greece. (DOI:10.12681/eadd/14985)
- Καραφύλλης, Α. (2006). Το προφίλ του/της Έλληνα/νιδας Μουσουλμανου/ας φοιτητή/τριας του παιδαγωγικού τμήματος δημοτικής εκπαίδευσης του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης (Trakya Demokritos üniversitesi ilköğretim pedagoji bölümü Rum Müslüman öğrencinin profili). 4ο Διεθνές Συνέδριο « Ιστορίας της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης» (4. Uluslararası "Üniversite Eğitimi Tarihi" konferansı). Πανεπιστημίου Πατρών. (DOI:10.12681/eadd/17565)
- Κυριαζίδης, Γ. (2019). Η Παρουσία και η Ένταξη της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Αλεξανδρούπολης στα Σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Dedeağaç'taki Müslüman Azınlığın Ortaöğretim Okullarındaki Varlığı ve Entegrasyonu). Αλεξανδρούπολη, Greece. (DOI:10.12681/eadd/28185)
- Κύρκου, Α. (2018). Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση-Πλαίσιο Για Τα Δικαιώματα των Εθνικών Μειονοτήτων Η Περίπτωση των Μειονοτικών Δικαιωμάτων στην Εκπαίδευση (Ulusal Azınlıkların Haklarına İlişkin Avrupa Çerçeve Sözleşmesi Eğitimde Azınlık Hakları Durumu). Αθήνα, Yunanistan. (DOI:10.12681/hjre.8863)
- Θεοδωρή, Α. (2020). Εκπαιδευτικές, Διδακτικές και Κοινωνικοπολιτικές Διαστάσεις Στην Εκπαίδευση της Μειονότητας Δυτικής Θράκης (Batı Trakya Azınlığının Eğitimde Eğitimsel, Didaktik ve Sosyo-Politik Boyutlar). Ιωάννινα, Greece.
- Λαγοπούλου, Β., & Δεδέ, Δ. (2002). Προτάσεις διδασκαλίας της γλώσσας στην Δ΄, Ε΄ και Στ΄ τάξη του δημοτικού των μειονοτικών σχολείων της Θράκης (Trakya Azınlık

- ilköğretim okulu 4., 5. ve 6. sınıflarında dil öğretimine yönelik öneriler). Ε. Τρέσσου, & Σ. Μητακίδου içinde, *Η διδασκαλία της γλώσσας και των μαθηματικών εκπαίδευση γλωσσικών μειονοτητών* (Dilsel Azınlıkların dil ve matematik eğitimi) (s. 381-387). Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής. (DOI:10.12681/eadd/21599)
- Λιάζος, Ν. (2007). Τα Τουρκικά Σχολικά Εγχειρίδια της Μειονοτικής Εκπαίδευσης στην Ανάπτυξη Διαπολιτισμικών Σχέσεων Μεταξύ Χριστιανών και Μουσουλμάνων στη Δυτική Θράκη (Batı Trakya'daki Hristiyanlar ve Müslümanlar Arasındaki Kültürlerarası İlişkilerin Geliştirilmesinde Azınlık Eğitimi Türkçe Ders Kitapları). Θεσσαλονίκη. (DOI:10.12681/eadd/14508)
- Μαυρομμάτης, Γ. (2005). *Τα Παιδιά της Καλκαντζάς Εκπαίδευση, Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός σε μία Κοινότητα Μουσουλμάνων της Θράκης* (Kalkanca'nın çocukları Trakya'nın Müslüman bir topluluğunda eğitim, yoksulluk ve sosyal dışlanma). Αθήνα: Μεταίχμιο. (DOI:10.12681/eadd/14585)
- Μπαλτσιώτης, Λ., & Τσιτσελίκης, Κ. (2001). *Η μειονοτική εκπαίδευση της Θράκης συλλογή νομοθεσίας – σχόλια* (Trakya Azınlık eğitimi mevzuat-yorumlar). Αθήνα: ΑΝΤ. Ν. Σακκούλας.
- Μπαλτσιώτης, Λ. (1997). Ελληνική διοίκηση και μειονοτική εκπαίδευση στη Δυτική Θράκη (Batı Trakya'da Yunan yönetimi ve Azınlık eğitimi). Κ. Τσιτσελίκης, & Δ. Χριστόπουλος içinde, *Το μειονοτικό φαινόμενο στην Ελλάδα. Μια συμβολή των κοινωνικών επιστημών* (Yunanistandaki Azınlık olgusu. Sosyal bilimlerin bir katkısı) (s. 315-348). Αθήνα: Κριτική & ΚΕΜΟ. (DOI:10.12681/grsr.963)
- Νοταράς, Α., Ζωγραφάκη, Μ., Καραβία, Χ., & Κωνσταντινίδου, Μ. (2013). Εκπαίδευση των παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη (Trakya'daki Müslüman Azınlık çocuklarının eğitimi). Δράση 5 - Υποέργο 1 - ΕΚΠΑ – Πακέτο εργασίας 1.3: Οργάνωση και λειτουργία κέντρων στήριξης (ΚΕ.ΣΠ.Ε.Μ.) 5.1 & 5.2 - Έκθεση αξιολόγησης. Αθήνα, Greece. (DOI:10.12681/eadd/26171)
- Νοταράς, Γ. (1995). Η ανομοιογένεια του πληθυσμού (Nüfusun heterojenliği). Συλλογικό içinde, *Η ανάπτυξη της Θράκης προκλήσεις και προοπτικές* (Trakya sorunlarının ve beklentilerinin gelişimi) (s. 39-59). Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.
- Νοταράς, Γ. (1994). Το ζήτημα της Θράκης (Trakya sorunu). Συλλογικό içinde, *Η ανάπτυξη της Θράκης προκλήσεις και προοπτικές* (Trakya sorunlarının ve beklentilerinin gelişimi) (s. 7-13). Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών. (DOI:10.12681/grsr.9878)

- Oran, B. (1991). *Türk-Yunan ilişkilerinde Batı Trakya sorunu*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Özcan, D. (2019). Türkiye Yunanistan İlişkilerinin Batı Trakya Müslüman-Türk ve Türkiye Ortodoks-Rum Azınlığa Yansımaları. Edirne.
- Özgüler, D., Özgüler, D., Ulaş, M., & Özgüler, A. (2017). Teknolojik materyallerin kullanımı ve verimliliği: İnönü üniversitesi Arapgir Meslek Yüksekokulu örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 39-48.
- Raçaman, R. (2011). Batı Trakya'da Eğitim. Ankara, Türkiye.
- Παρδάλης, Κ. (2014). Η Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση των Μουσουλμανοπαίδων της Δ. Θράκης και το Διαπολιτισμικό Πλαίσιο των Σχολικών Εγχειριδίων Γλώσσας Δευτεροβάθμιας στην Ανάπτυξη των Ελληνοτουρκικών Σχέσεων (Batı Trakya Müslüman Çocuklarının Yunanca Eğitimi ve Yunan-Türk İlişkilerinin Gelişiminde Ortaöğretim Ders Kitaplarının Kültürlerarası Çerçevesi). Θεσσαλονίκη, Greece. (DOI:10.12681/eadd/20735)
- Παναγιωτίδη, Ν. Μ. (1994). Μουσουλμανική Μειονότητα και Εθνική Συνείδηση στη Σχολική Ηλικία (Okul Çağında Müslüman Azınlık ve Milli Bilinç). Αθήνα.
- Πριόβολου, Σ. (2004). Διαπολιτισμική εκπαίδευση ένταξη των μεταναστών στο Ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (Göçmenlerin Yunan eğitim sistemine kültürlerarası eğitim entegrasyonu). Συλλογικό içinde, *Μειονότητες στην Ελλάδα επιστημονικό συμπόσιο* (Yunanistan bilimsel sempozyumunda Azınlıklar) (s. 13-19). Αθήνα: Σχολή Μωραΐτη. (DOI:10.12681/icodl.462)
- Rasit, N. (2019). *Osmanlı Sıbyan Mektebi Geleneğinin 20. Yüzyıl Batı Trakya'sına Yansımaları: 1923-1980 Yılları Arası Batı Trakya Azınlık İlkokullarında Geleneksel Eğitim*. İstanbul.
- Σιάκκα, Φ. (2017). Εκπαίδευση Μειονοτήτων και Κοινωνικός Αποκλεισμός. Αντιλήψεις Εκπαιδευτικών στα Μειονοτικά Σχολεία του Νομού Ξάνθης (Azınlık Eğitimi ve Sosyal Dışlanma. İskeçe İli Azınlık Okullarındaki Öğretmenlerin Algısı). Θεσσαλονίκη, Greece.
- Στάθη, Π. (1997). Τα Τουρκικά εγχειρίδια στη Θράκη (Trakya'daki Türkçe kılavuzlar). Π. Στάθη, & Ε. Τρέσσου içinde, *Σύγχρονα θέματα* (Günümüz sorunları) (s. 65-68). Αθήνα: Τεύχος.
- Στάθη, Π., & Τρέσσου, Ε. (1997). Η τριτοβάθμια μειονοτική εκπαίδευση (Azınlık yükseköğretim eğitimi). *Σύγχρονα Θέματα*, 68.
- Σερήφ, Α. (2014). Γλωσσικά Χαρακτηριστικά Διγλωσσών Μαθητών της Μουσουλμανικής Μειονότητας της Θράκης (Συγκριτική έρευνα μαθητών που

- φοιτούν σε ελληνικό και μειονοτικό σχολείο αντίστοιχα) (Trakya Müslüman Azınlığı'nın İki Dilli Öğrencilerinin Dil Özellikleri Çoğunluk ve Azınlık Okullarına Devam Eden Öğrencilerin Karşılaştırmalı Araştırması). Καλαμάτα. (DOI:10.12681/eadd/25769)
- Σωτηρίου, Κ. (2006). Η Εκπαίδευση Της Μουσουλμανικής Μειονότητας Της Θράκης: Τα Προβλήματα Του Θεσμικού Πλαισίου Και Οι Πρόσφατες Διοικητικές Παρεμβάσεις (Trakya Müslüman Azınlığının Eğitimi: Kuramsal Çerçevenin Sorunları ve İdari Müdahaleler). Αθήνα. (DOI:10.12681/eadd/13601)
- Tosuntaş, Ş. B., Emirtekin, E., & Süral, İ. (2019). Eğitim ve öğretim teknolojileri konusunda yapılan tezlerin incelenmesi (2013-2018). *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 9(2), 277-286. (DOI:10.29250/sead.461626)
- TRT Haber. (2019, Ağustos 21). *Yunanistan Batı Trakya Türklerine ait ilkokulları kapatıyor*. Haziran 5, 2020 tarihinde TRT Haber: <https://www.trthaber.com/haber/dunya/yunanistan-bati-trakya-turklerine-ait-ilkokullari-kapatiyor-427658.html> adresinden alındı
- Tsitselikis, K., & Mavrommatis, G. (2003). Turkish: The Turkish language in education in Greece. Leeuwarden, Hollanda.
- Τρουπέτα, Σ. (2001). *Κατασκευάζοντας ταυτότητες για τους μουσουλμάνους της Θράκης το παράδειγμα των πομάκων και των τσιγγάνων* (Trakya Müslümanları için kimlikleri pomaklar ve çingeler örneği). Αθήνα: Κριτική. (DOI:10.12681/eadd/17620)
- Τσιούμης, Κ. (2010). *Λεπτές ισορροπίες μειονοτικά ζητήματα και εκπαίδευση γλωσσικών μειονότητων στη μεταπολεμική Ελλάδα* (İnce değerler Azınlık sorunları ve savaş sonrası Azınlık dil öğretimi). Θεσσαλονίκη, Yunanistan: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη.
- Τσιούμης, Κ. (2006). *Η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης (1950-1960) πολιτικοδιπλωματικές διεργασίες και εκπαιδευτική πολιτική* (Trakya Müslüman Azınlığı (1950-1960) siyasi diplomasi süreçleri ve eğitim politikası). Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη.
- Τσιτσελίκης, Κ. (2007). Η Μειονοτική Εκπαίδευση της Θράκης Νομικό Καθεστώς, Προβλήματα και Προοπτικές (Trakyanın Azınlık Eğitimi Hukuki Durumu, Sorunları ve Beklentileri). Αθήνα, Greece.
- Yavuz, Y. (2014, Temmuz). Yunanistan'ın Azınlıklara yönelik politika ve uygulamaları. Ankara, Türkiye.

- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim VE Bilim*, 23(112), 7-17. (DOI:10.47477/ubed.747725)
- Yılmaz, E. A. (2019). Batı Trakya Türklerinin sorunları üzerine bir değerlendirme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 6(3), 252-260.
- Yücel, M. S. (2016). Türkiye’de Yabancı Okullar ve Azınlık Okulları (1925-1926). Bilecik, Türkiye.

EKLER

Ek Numarası	Başlık	Sayfa Numarası
EK 1	Katılımcı Onay Formu	99
EK 2	Öğretmen Görüşme Soruları	100
EK 3	Öğrenci Görüşme Soruları	102
EK 4	Eğitimi İlgilendiren Kanun ve Kararnameler	104

EK-1

Katılımcı Onay Formu

Bu araştırma, Batı Trakya Müslüman Azınlığa uygulanan eğitim sisteminin incelenmesi, yaşanan problemlerin belirlenmesi, Azınlık ilkokullarında verilen eğitimin kalitesi, eğitim yeterliliği, Türkçe dersleri programı öğretmenlerin mezun oldukları eğitim kurumunun özellikleri, iki dilli eğitimin öğrencilerde ne tür sorunlar oluşturduğunu ve genel azınlık eğitim sisteminin yasal çerçevesini incelemeyi amaçlamaktadır. Toplanacak veriler belirlenen problemin çözümlenmesi amacıyla kullanılacaktır. Veriler Aslı TSAOUS adlı araştırmacının “Batı Trakya Azınlık Okulları Eğitim Durumları ve Yasal Çerçevenin İncelenmesi” çalışmasında kullanılacak olup veriler paylaşılırken katılımcıların ismi paylaşılmayacaktır. Alınan ses kayıtları dokümana dönüştürüldükten sonra veriler çözümlenecektir. Veriler araştırmacı tarafından güvenli bir yerde tutulacak ve başka kimsenin erişimi olmayacaktır. Verilerin analizinden sonra doğruluğu ve kullanımı teyit ettirilecektir.

Tarih:...../...../.....

İmza:.....

EK-2

Öğretmen Görüşme Soruları

- 1) Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?
- 2) Batı Trakya'da eğitim veren bir Müslüman Azınlık mensubu olarak, eğitimdeki öğretmenlik deneyimlerinizden bahsedebilir misiniz?
- 3) Batı Trakya bölgesinde Azınlık İlkokullarında verilen Eğitimin kalitesini ve yeterliliğini nasıl değerlendirirsiniz?
- 4) Batı Trakya bölgesinde yaşayan Müslüman Azınlığının eğitimlerindeki problemler nelerdir?
- 5) Batı Trakya Azınlık ilkokullarında görev yapan öğretmenlerin, yeterlilik düzeyleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 6) Batı Trakya Azınlık ilkokullarından mezun olan öğrencilerin, Yunanistan eğitim sistemine adapte olmaları konusunda ne gibi problemler yaşamaktadırlar?
- 7) Batı Trakya Azınlık ilkokullarında Türkçe müfredatını uygulayan eğitimcilerin, Selanik Özel Pedagoji Akademisinde eğitimlerini Yunanca olarak almaları ne gibi sonuçlar doğurmaktadır?
- 8) Batı Trakya Azınlık İlkokullarında iki dilli eğitim verilmesinin öğrenciye ne gibi avantajları olduğunu düşünüyorsunuz?
- 9) Batı Trakya Azınlık İlkokullarında iki dilli eğitim verilmesinin öğrenciye ne gibi dezavantajları olduğunu düşünüyorsunuz?
- 10) Yunan Devlet İlkokullarında eğitim gören Batı Trakya Azınlık öğrencileri ile Azınlık ilkokullarında eğitim gören öğrenciler arasında ne gibi farkların olduğunu düşünüyorsunuz?

- 11) Batı Trakya Azınlık eğitiminin hangi yollar ile geliştirilebileceğini düşünmektesiniz?
İyileştirilebileceğini?
- 12) Batı Trakya Azınlıkların Eğitimini ilgilendiren 1968 Eğitim Protokolünden sonra ve Yunan Devleti tarafından alınan kararları ve atılan adımları nasıl değerlendirirsiniz?

EK-3

Öğrenci Görüşme Soruları

- 1) Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?
- 2) Batı Trakya'da eğitim gören bir Müslüman Azınlık olarak eğitimdeki öğrencilik deneyimlerinizden bahsedebilir misiniz?
- 3) Batı Trakya bölgesinde Azınlık Okullarında verilen eğitimin kalitesini ve yeterliliğini nasıl değerlendirirsiniz?
- 4) Batı Trakya bölgesinde yaşayan Müslüman Azınlıklığının eğitimlerindeki problemler nelerdir?
- 5) Batı Trakya Azınlık okullarında görev yapan öğretmenlerin, yeterlilik düzeyleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 6) Batı Trakya Azınlık Okullarından mezun olan bir öğrenci olarak Yunanistan eğitim sistemine adaptasyon konusunda ne gibi problemler yaşadınız?
- 7) Batı Trakya Azınlık Okullarına öğretmen yetiştiren Selanik Özel Pedagoji Akademisi'nde öğretmenlerin eğitiminin Yunanca olması, ilkokullarda verilen eğitim dilinin ise Türkçe olması ne gibi sonuçlar doğurmaktadır?
- 8) Batı Trakya Azınlık ilkokullarında iki dilli eğitim görmenin size ne gibi avantajları olduğunu düşünüyorsunuz?
- 9) Batı Trakya Azınlık ilkokullarında iki dilli eğitim görmenin size ne gibi dezavantajları olduğunu düşünüyorsunuz?
- 10) Yunan devlet ilkokullarında eğitim gören Batı Trakya Azınlık öğrencileri ile Azınlık ilkokullarında eğitim gören öğrenciler arasında ne gibi farkların olduğunu düşünüyorsunuz?
- 11) Batı Trakya Azınlık eğitiminin hangi yollar ile geliştirilebileceğini düşünmekte misiniz?

12) Batı Trakya Azınlık Eğitimini ilgilendiren 1968 Eğitim Protokolünden sonra ve Yunan Devleti tarafından alınan kararları ve atılan adımları nasıl değerlendirirsiniz?

EK-4

Eğitimi İlgilendiren Kanun ve Kararnameler

2203/1952 Sayılı Kararname	Celal Bayar Lisesi'nin kuruluğuyla ilgili olarak öğretmenler, sınavlar, öğrenciler ve okul programını düzenlemektedir. Özel statüye sahiptir, Din İşleri ve Eğitim Bakanlığı tarafından denetlenmektedir. Okul idarecisi Müslüman Türk Azınlık mensubudur. Yunanca verilen derslerin arttırılması gibi konuları kapsamaktadır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 38).
2567/1953 Sayılı Kararname	Azınlık okullarında Yunanca Türkçe öğretimi ile ilgilidir. Yunanca öğretilen derslerin sorumluluğu Din İşleri ve Eğitim Bakanlığındadır. Okulların işleyişi, ayrıntılı ders programı düzenlenmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 38)
3065/1954 Sayılı Kararname (Mareşal Papagos Kanunu)	İlköğretim azınlık okullarının müfredatı hakkında idari yapılar (müfettişler, vb.) ve öğretmen atamaları, okulların özel karakteri yineleyen ve aynı zamanda devlet okulları statüsüne dahil edilmeleri ile ilgilidir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 38). Bu kanun Batı Trakya'daki Müslüman Türklerin ilkokullarını başta Türk Okulu olarak tanımlamaktadır. 1967 yılında Yunanistan'da yapılan Askeri Darbe ile uygulamadaki zorluklar başlamıştır ve 1972 yılında çıkarılan 1109/1972 sayılı kararname ile bu kanun değiştirilmiştir. Bu kararname ile Batı Trakya'da bulunan Türk Okulları artık Müslüman Okulu olarak tanımlanıp Türk kelimesi ortadan kaldırılmıştır (Paçaman, 2011, s. 5).
149251/1957 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık ilkokullarının müfredatını, Pedagojik ve didaktik ilke ve amaçlarını ayrıca Din Dersi öğretme ilkelerini belirlemektedir. Ders başına öğrenim

- saatlerini ve içeriğini kapsamlı bir şekilde düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 38).
- 28767/1965 Sayılı Bakanlık Kararı İskeçe Muzaffer Salihoglu Özel Lisesinin kurulması ve işleyişi hakkındadır. Yunanca öğretilen dersler belirlenirken, din derdi ve diğer derslerin Türkçe öğretilme olasılığı yine bu kanunla doğrulanmıştır. Türkçe olan dersleri Batı Trakya Müslüman Türkleri tarafından öğretilmesi hükmü getirilmiştir. Okul idarecisinin Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığı mensubu kişilerden olacağı ve Türkçe okutulan kitapların Bakanlık onayından sonra okullarda okutulacağını belirlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 39).
- 31/1968 Kral İdaresi Kararnamesi Selanik Özel Pedagoji Akademisinin Selanik'te kurulmasını, okulun iki eğitim yılından oluşmasını ve Yunan vatandaşı olan Müslüman Türklere öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan bu kurum ile ilgilidir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 39).
- 725/1969 Kral İdaresi Kararnamesi Selanik Özel Pedagoji Akademisinin öğretim programını ve ders saatleri ile ilgilidir. Türk Dili ve Edebiyatı ve Din dersi haricindeki diğer derslerde Türk dilinin kullanılmamasını öngörmektedir ve azınlık okullarına atandıklarında Türkçe eğitim vereceklerini belirtmektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 40).
- 697/1970 Sayılı Kararname Öğrencilerin dış ülkelerde eğitim görme hakkını düzenlemektedir. Yardımcı olarak kullanılmaktadır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 40).
- 1109/1972 Sayılı Kararname Türk dilinde okutulan derslerin Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunları tarafından okutulacağı, o yıllarda görev yapan yerli

öğretmenlerin göreve devam edeceklerini ancak yeni yasalarla belirlenen vasıfların aranmayacağını, bir ve üç yıllık anlaşmaların yenileneceği, Yunancanın iyi bilinmesi gerektiği de yasa ile belirlenmiştir. Batı Trakya Müslüman Okullarının kuruluş ve çalışma izinleri bu kararname ile Vali ve Müfettişe bırakılmıştır. Azınlık Okullarının bölge merkezi Kavala olarak tanımlanmıştır. Azınlık okullarının tatil günleri belirlenmiştir. Bu kanun, 3065/1954 sayılı kanun ile değiştirilmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 40)

143/1973 Sayılı Kararname

Selanik Özel Pedagoji Akademisinin işleyişi, öğretim kadrosu düzenlenmiştir. Encümen heyeti ve idarecinin görev yetkileri belirlenmiştir. Okulun Eğitim Bakanlığı tarafından denetlenmektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 40).

694/1977 Sayılı Kanun

Encümen atamaları valiye devredilmiştir. Azınlık Okullarının işleyişi yeniden düzenlenmiştir. Valiye ilkokullarda öğrenim gören öğrencilerin velilerinin seçmiş olduğu en az beş, en çok on beş kişinin yer aldığı listeden istediği encümeni tayin edebilme hakkı verilmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 40).

695/1977 Sayılı Kanun

İlköğretim okullarına bu tarihten sonra Türkiye Öğretmen Okulu Mezunu kişiler atanmamıştır. Sadece Selanik Özel Pedagoji Akademisi çıkışlı öğretmenler tercih edilmiştir. Bu yasayla encümenlerin öğretmen seçme hakkı ellerinde alınmıştır. 694/1977 sayılı Kanun Azınlık Eğitiminin yasal statüsünü belirlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 41)

16287/1978 Sayılı Bakanlık Kararı (FEK'139,1978)	Azınlık Okulları idarecilerini ve yardımcılarının görev yetkilerini ve Azınlık Okullarına nasıl atanacaklarını belirlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 41).
52447/1978 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık Okullarının encümen heyetinin seçim şeklini, Valinin onayından sonra kimin seçilme hakkı olduğunu ve seçmenin kim olduğu belirlenmektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 41).
55367/1978 Sayılı Bakanlık Kararnamesi (22/182/1999 Bakanlık Kararı ile kaldırılmıştır)	İlkokullarda görev alacak öğretmenlerin sayısını belirlemektedir. Öğrenci ve sınıf sayısına göre okullarda kaç Hristiyan ve Müslüman öğretmenin görev alacağını ayrıntılı olarak belirlemektedir. İlk defa, Azınlık Okulları Müfettişinin önerisiyle kadınların beş veya daha fazla sınıflı okullara yerleştirilmesi imkânı da sağlamıştır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 42).
55368/1978 Sayılı Bakanlık Kararı (22/219/1993 Bakanlık Kararı ile kaldırılmıştır)	Sözleşmeli Müslüman öğretmenlerin nasıl işe alınacağı konusunda, iş sözleşmesinin sona ermesi, sözleşmenin feshi ve değiştirilmesi, okula gelmeyen öğretmenlerin yerinin doldurulması konusunda takip edilecek yöntemleri içermektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 42).
55369/1978 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık Okullarında kayıt, nakil, sınav, öğrencilerin notları, tatiller ve törenler, öğretim ücreti gibi konular düzenlenmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 42).
61318/1978 Sayılı Bakanlık Kararı	Selanik Özel Pedagoji Akademisi ile ilgilidir. Okuldaki sınav sistemi, öğretim biçimi ve öğrencilerin uyması gereken kuralları belirler (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 42).
61319/1978 Sayılı Bakanlık Kararı	Selanik Özel Pedagoji Akademisinin hazırlık sınıfına ait düzenlemeli içermektedir. Pedagojiye öğrenci

	alim sistemi için bir kriterin bulunmadığını açıklamaktadır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 43).
61320/1978 Sayılı Bakanlık Kararı	Selanik Özel Pedagoji Akademisinin sınav sistemini düzenlemektedir. Sınavlar yazılı ve sözlü olarak yapılmaktadır. Sözlü sınavda aynı zamanda psikolojik ve beden sağlığını da içermektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 43).
61321/1978 Sayılı Bakanlık Kararı	Selanik Özel Pedagoji Akademisi idarecisi ve yardımcıları ile öğretmen görev yetkilerini belirlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 43).
904/1978 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	Azınlık Okulları öğretmenlerinin maaş bordrolarını düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 43). Tüm ortaöğretim için kabul edilen yönetmelik.
Z/3301/1979 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık ortaöğretim okullarının ortaokul ve lise olarak ayrılması ile ilgilidir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 43).
1024/1979 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (2640/1998 Sayılı Yasa ile değiştirilmiştir)	Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunlarının devlet memuru olarak atanmaları ve azınlık öğretmenlerinin haklarını belirlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 43).
Z/3291/1979 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık Okullarında görev alan tüm öğretmenlerin sigortalanmasını belirlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 44).
Z/1125/1980 Sayılı Bakanlık Kararı	Medrese mezunu olan başarılı öğrencilerin Selanik Özel Pedagoji Akademisine sınavsız girişlerini, düz lise mezunu öğrencilerin sınavı kazandıktan sonra SÖPA'ya girişlerini düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 44).

Z2/72/1982 Sayılı Bakanlık Kararı (Z2/182/1999 Sayılı Bakanlık Kararı ile kaldırılmıştır)	Azınlık Okullarının öğretmen ve öğrenci sayısının eşdeğer olması gerektiğini belirtmektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 44).
Z2/201/1982 Sayılı Bakanlık Kararı (Z2/182/1999 Sayılı Bakanlık Kararı ile kaldırılmıştır)	Z2/72/1982 Sayılı Bakanlık Kararında bir değişiklik yapıldığını ve başarı durumuna göre öğretmenlerin yerlerinde kalmasını düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 44).
D4/225/1983 Sayılı Bakanlık Kararı (2640/1998 Sayılı Kanun'un 9. maddesi ile değiştirilmiştir)	Azınlık Okulları Ortaöğretim Bürosunun kapatılması ile ilgilidir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 44).
G2/640/1984 Sayılı Bakanlık Kararı (Z2/277/1984 Sayılı Bakanlık Kararı ile tamamlanmıştır)	Batı Trakya Azınlık Ortaöğretim okullarında Türkçe okutulan dersler için Yunanca sınav zorunluluğu getirilmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
Z2/277/1984 Sayılı Bakanlık Kararı	Gümülcine'de ve İskeçe'de bulunan Azınlık Liseleri 1. ve 2. sınıflardaki öğrencilerin sınıf geçme sistemini belirtmektedir. Türkçe verilen derslerin sınavları Yunanca olarak yapılmaktadır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
Z2/15/1985 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık İlköğretim Okullarında Türkçe okutulan Hayat Bilgisi dersinin yerine Çevre Çalışması dersinin getirildiğini 1., 2. ve 3. sınıflarda Yunanca olarak okutulacağını belirtmektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
Z2/210/1987 Sayılı Bakanlık Kararı	Gümülcine'de ve İskeçe'nin Şahin köyünde bulunan medreselerden başka okullara kayıt aldirmayı ve yatay geçiş haklarını düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
462/1991 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	Batı Trakya Azınlık ilkokullarında verilen derslerin yükseltilmesi için ek dersler verilmesi konularını

	düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
2009/1991 Sayılı Kanun (2817/2000 Sayılı Kanun'un 1. maddesinin 8. bendi ile bazı değişiklikler yapılmıştır)	İlköğretim ve Ortaöğretim Koordinasyon Ofisinin Kavala'da kurulması ile ilgilidir. Batı Trakya Azınlık Okullarını iki kısma ayrılmasını, Öğretmenlerin atanma ve ayrılma konularını düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
39/1992 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	Balkan Kolunda görev alacak olan öğretmenlerin görev yetkilerini ve öğretmen atamalarının bir sırayla yapılacağını ve beş yıl kalma zorunluluğu getirildiğini belirtmektedir. Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin atama sayısını 150'den 250'ye yükseltmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
Z2/365/1992 Sayılı Bakanlık Kararı (Z2/102/1996 ve Z2/306/1998 Sayılı Bakanlık Kararları ile tamamlanmıştır)	Azınlık Okulları Genel Koordinatörlüğünün ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki görev ve yetkilerini düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
Z2/219/1993 Sayılı Bakanlık Kararı (Z2/141/1994 Sayılı Bakanlık Kararı ile düzenlemeler yapılmıştır)	Sözleşmeli öğretmenlerin görevlerini ve yer değiştirmelerini, öğretmen yetersizliği durumunda başka okuldan öğretmen atanabileceği gibi konuları düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 45).
Z2/141/1994 Sayılı Bakanlık Kararı	Sözleşmeli öğretmen atamalarını belirlemektedir. Öğretmen atamaları ve ceza almasının kontrolü valiye devredilmiştir. Sözleşmeli öğretmenlerin suç işlemesi halinde alacakları ceza hükümlerini içermektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 46).
2341/1995 Sayılı Kanun	Batı Trakya Azınlık İlkokullarında faaliyette olan öğretmenlerin değerlendirilmesi konusu ve Selanik Özel Pedagoji Akademisine girişleri, yapısal

	düzenlemeleri, öğretmenlerin görevlerindeki başarının değerlendirilmesi konularında düzenlemeler yapılmıştır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 46).
Z2/411/1995 sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık Eğitimini Değerlendirme Kurulu'nun (YSME) işleyişi ve görevlerini belirlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 46).
Z2/412/1995 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık ilköğretim ve ortaöğretim okullarında öğretmenlerin yer değiştirmesi ile ilgilidir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 46).
F.152.11/B3/790/1996 Sayılı Bakanlık Kararı	Yükseköğretime girişte Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığına uygulanan %0,5'lik kontenjan ile ilgilidir ve üniversitelerin her bölümüne bir öğrenci alınabileceğini belirtmektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 46).
Z2/102/1996 Sayılı Bakanlık Kararı (Z2/306/1998 Sayılı Bakanlık Kararı ile bazı bölümleri değiştirilmiştir)	Azınlık Okulları Koordinatörlüğü ile ilgili Z2/365/1992 sayılı Bakanlık Kararındaki bazı bölümleri tamamlanmıştır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 47).
Z2/103/1996 Sayılı Bakanlık Kararı	Yunan öğretmenlerin Batı Trakya Azınlık ilköğretim ve ortaöğretim okullarına atanması ile ilgilidir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 47).
2413/1996 Sayılı Kanun (2640/1998 ve 2817/200 Sayılı Kanunlar ile düzenlenmiştir)	Azınlık Okulları için bir sekreterlik şubesi kurulması ve Selanik Özel Pedagoji Akademisi mezunu öğretmenlerin sekreter olarak yerleştirilmesi ile ilgilidir. Sekreterlerin sayısı 40 olarak belirlenmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 47).
Z2/152/1996 Sayılı Bakanlık Kararı	Bu Karar Azınlık ilköğretim okulunu bitiren öğrencilerin Azınlık Ortaöğretim okullarına devam etmek istediklerinde Kura Sistemi ile kaydolma uygulamasını başlatmıştır. Okula başvuru yapanların

	sayısı oldukça fazla olduğundan ve okulların yetersiz kalmasından dolayı böyle bir uygulama başlatılmıştır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 48).
Z2/130/1996 Sayılı Bakanlık Kararı	Ulaşım sıkıntısı olan Batı Trakya'nın dağlık bölgelerinde bulunan okulları belirlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 48).
2621/1998 Sayılı Kanun	Gümölcine ve Şahin medreselerinin işleyişini düzenlemektedir. Medreselerin Yunan Din Okullarıyla eşdeğer olduğunu belirtmektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 48).
Z2/306/1998 Sayılı Bakanlık Kararı	Z2/365/1998 sayılı Bakanlık Kararnamesinin bazı maddelerini değiştirilmiştir ve Azınlık Okulu Koordinatörü ile ilgili düzenlemeler getirilmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 48).
2640/1998 Sayılı Kanun (2817/2000 Sayılı Kanun ile 2 maddede bazı değişikliklere gidilmiştir)	Azınlık Okullarının temizliği ile ilgili ve öğretmen eksikliği görülen yerlere öğretmen atanması konularını içermektedir. 1024/1979 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine geri dönmüş ve Gümölcine'de Azınlık Okulları Koordinatörlüğü bürosu yeniden açılmıştır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 48).
Valilik Kararları 847 Dedeoğaç, 564 Gümölcine, 897 İskeçe 1999	İlkokulların sınıf sayılarına göre kaç öğretmen bulunması gerektiği, okullardaki derslik ve öğretmen sayısını belirtmektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 48).
Z2/520/1999 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık Okullarına 40 sekreter atama konusunu düzenlenmiştir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 49).
Z2/182/1999 Sayılı Bakanlık Kararı	Batı Trakya Azınlık Okulları öğretmen kadrosunu (Müslüman ve Hristiyan) belirleyen düzenleme

	55367/1978 Sayılı Bakanlık Kararını tamamlama niteliğindedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 49).
Z2/239/1999 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık Eğitimi Değerlendirme Kurulu'nu (YSME) oluşturan ekibin hangi kurumlardan oluşturulacağı ile ilgilidir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 50)
G2/5560/1999 Sayılı Bakanlık Kararı	Medreselerin ders programını düzenlemektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 50).
Z2/583/1999 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık Okullarının temizliği ve okulların bakımı ile ilgilidir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 50).
Z2/514/1999 Sayılı Bakanlık Kararı	55369/1978 Sayılı Bakanlık Kararında bazı değişiklikler yapılmıştır (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 50).
2817/2000 Sayılı Kanun	Özel Eğitime muhtaç çocukların eğitimi ile ilgilidir.
G2/993/2000 Sayılı Bakanlık Kararı	Azınlık liselerinin 1,2 ve 3. Sınıflara ait ders programını, Yunanca ve Türkçe verilen derslerin eşit şekilde öğretilmesini içermektedir (Μπαλτσιώτης & Τσιτσελίκης, 2001, s. 50).

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı SOYADI : Aslı TSAOUS

Doğum Yeri* :

Doğum Tarihi* :

Eğitim Durumu

Lise Geniko Lykeio Soufliou 2013

Lisans ÇOMÜ / Okul Öncesi Öğretmenliği 2018

Yabancı Dil Yunanca: Okuma (İyi), Yazma (İyi), Konuşma (İyi)

İletişim